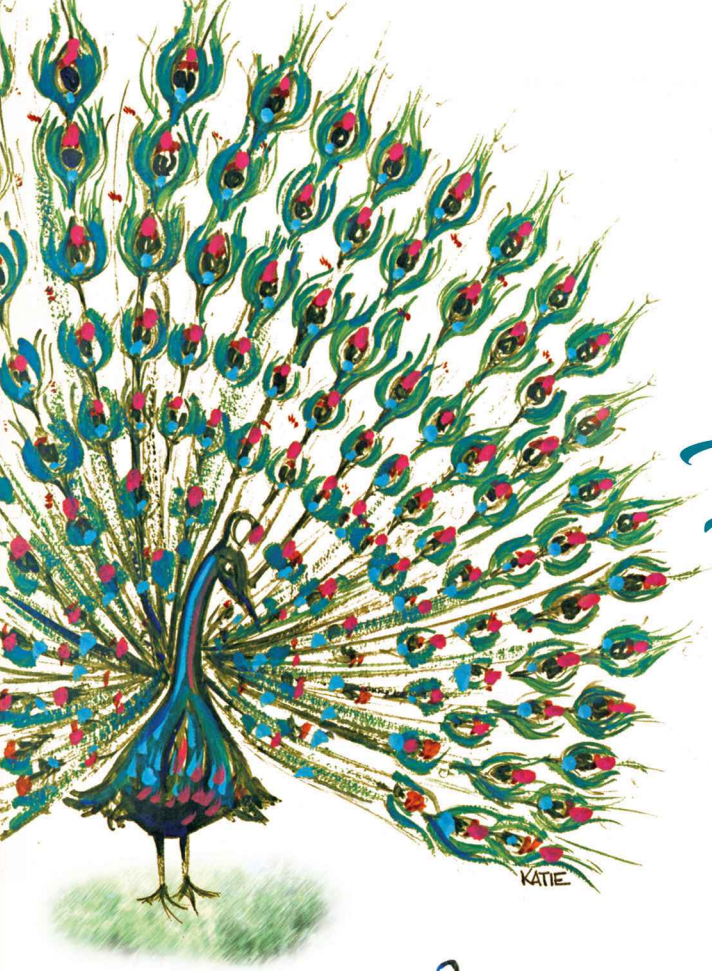
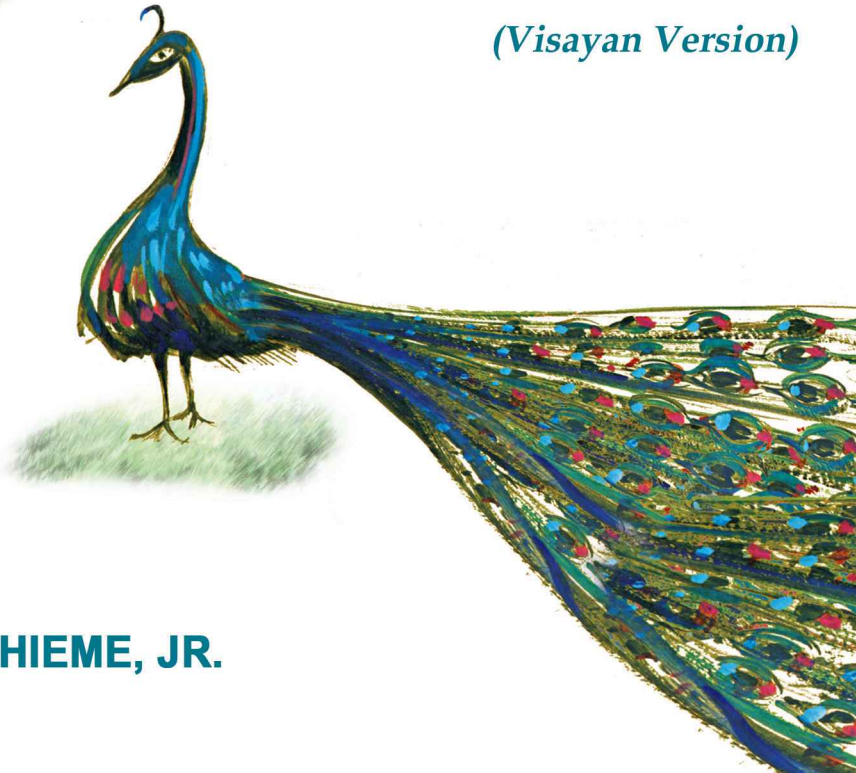

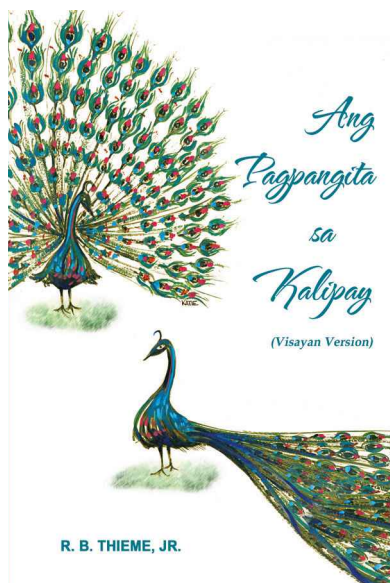

*Ang
Pagpangita
sa
Kalipay*

(Visayan Version)

R. B. THIEME, JR.

Kay ang hari anaa didto sa dagat ang mga barko sa Tarshish uban ang mga barko sa Hiram; kausa sa matag tulo ka mga tuig ang mga barko sa Tarshish moabut nga magdala og bulawan ug pilak, tango sa elepante ug mga unggoy ug mga pabo.

Busa si Haring Solomon nahimong masdako kay sa tanang mga hari sa kalibutan diha sa katigayunan ug diha sa kaalam.

1 Mga Hari 10:22-23

ANG PAGPANGITA SA KALIPAY

R. B. THIEME, JR.

R. B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
HOUSTON, TEXAS

PALISIYA SA PINANSIYAL

Wala gayuy bayad para sa bisan unsa nga materyal gikan sa R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries. Si bisan kinsa nga nagtinguha og pagtudlo sa Bibliya makaangkon sa among [English] nga mga publikasyon, DVDs, ug MP3 CDs nga walay obligasyon. Ang Dios mao ang naghatag sa doktrina sa Bibliya. Tinguha namo sa pagpakita sa Iyang grasya.

R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries maoy usa ka ministeryo sa grasya ug naglihok sa kinatibuk-an sa boluntaryong mga kontribyusyon. Walay listahan sa presyo para sa bisan unsa sa among materyales. Walay salapi nga gipangayo. Kun ang pagkamapasalamaton para sa Pulong sa Dios maoy naghatag og kagana sa usa ka magtotoo aron mohatag, siya adunay pribilihiyo sa paghatag og kontribyusyon para sa pagpakaylap sa doktrina sa Bibliya.

Orihinal nga naimprinta isip *THE PURSUIT OF HAPPINESS* niadtong tuig 2014 ni R. B. Thieme, Jr.

Kini nga basahon napatik gikan sa mga pagtulon-an ug mga wala maimprinta nga mga sinulat ni R. B. Thieme, Jr.

Aron sa pag-order niini nga libro sa English, kontaka:
R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries
P.O. Box 460829, Houston, Texas 77056-8829
www.rbthieme.org

Walay kabahin niining publikasyon nga ipasanay o ipadala sa bisan unsang porma o sa bisan unsang pamaagi, elektroniko o mekanikal, lakip na ang seroks, rekord, o sa bisan unsang sistema sa pagtipig ug pag-abli sa impormasyon, nga walay nakasulat nga pagtugot gikan sa tigmantala.

Ang Kasulatan gikuha gikan sa *THE PURSUIT OF HAPPINESS* nga libro mismo og gihubad sa Binisaya.

Napatik sa Tagbilaran City, Bohol, Philippines, 2017.

Hinubad ngadto sa Binisaya nga pinulongan ni Jerome L. Salutan.
Gitan-aw pagbalik nila ni Amado D. Carejo, David C. Vicoy ug Raflyn H. Salutan.
Gipatik nga may pagtugot sa R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries.

Mga Sulud

Pasiuna.....	v
Unsa Man Ang Kalipay?	2
Nag-ambit sa Kalipay sa Dios	4
Haring Solomon ug ang Kalipay sa Dios	8
Usa ka Espirituhanong Kabilin.....	8
Usa ka Divine nga Garantiya para sa Kalipay	10
Ang Kaalam ni Solomon	12
Ang Kaambong sa Gingharian	14
Gikan sa Kinahiladmang Kalipay ngadto sa usa ka Katarantang Pagpangita para sa Kalipay.....	18
Awtobyograpiya ni Solomon	24
Ang Tawo Uban ang usa ka Mensahe—Ecclesiastes 1:1-9.....	25
Pito ka Mga Puli.....	28
Edukasyon, Ecclesiastes 1:13-18.....	29
Kalingawan, Ecclesiastes 2:1-11	33
Kabilin, Ecclesiastes 2:18-23.....	37
Pilosophiya, Ecclesiastes 3:1-22	42
Kwarta, Ecclesiastes 5:10—6:2.....	50
Reputasyon, Ecclesiastes 7:1-23	54
Pakighilawas, Ecclesiastes 7:26-29	58
Pagbakwi ni Solomon	60
Usa ka Mensahe para sa Kabatan-onan	61
Ang Pamatbat sa Hari diha sa Pagkatigulang	66

Ang Divine nga Panglantaw nga Konklusyon.....	72
Kinahiladmang Kalipay ug Waykatapusang Mga Ganti	73
Usa ka Handumanan ngadto ni Solomon.....	75
 Pakapin sa Basahon: Ang Doktrina sa Kalipay	79
 Timan-anan sa Kasulatan.....	93

Pasiuna

Sa dili pa ikaw magsugod sa pagtoon sa Bibliya, kon ikaw usa ka magtotoo diha kang Ginoong Jesu-Kristo, siguroha nga imo nang gihinganlan ang imong mga sala sa pribadong pamaagi ngadto sa Dios nga Amahan.

Kon kita magsugid sa atong [nahibaloan] mga sala, Siya matinumanon ug matarong nga mopasaylo kanato sa atong [nahibaloan] mga sala ug nga mohinlo kanato gikan sa tanang [wamahibaloi ug nahikalimtan na nga mga sala] dipagkamatarong. (1 Juan 1:9)

Ikaw anaa na dayon sulud sa fellowship uban sa Dios, napuno diha sa Balaang Espiritu, ug andam na sa pagkat-on sa doktrina sa Bibliya nga gikan sa Pulong sa Dios.

“Ang Dios espiritu, ug kinsa kadtong magasimba Kaniya kinahanglan magasimba diha sa [ang pagpuno sa] espiritu ug [bibliyanhon] kamatuuran.” (Juan 4:24)

Kon ikaw wala pa sa kinaugalingon nga mitoo diha ni Ginoong Jesu-Kristo isip imong Manluluwas, ang isyu dili ang pagsugid sa imong mga sala. Ang isyu mao ang bugtong pagtoo diha ni Jesu-Kristo lamang.

“Siya kinsa nagtoo diha sa Anak adunay waykatapusang kinabuhi; apan siya kinsa wala nagsunud [ang sugo sa pagtoo sa] Anak dili makakita sa kinabuhi, hinoon ang kaligutgut sa Dios magpabilin diha kaniya.” (Juan 3:36)

A NG PULONG SA DIOS buhi ug labing gamhanan, mas hait pa kay sa bisan unsang duhay-sulab nga espada, naglagbas bisan pa ngadto sa nagpahimulag sa kalag ug sa espiritu, ug sa mga lutahan ug sa kinauyokan, ug maoy usa ka kritiko sa mga panghunahuna ug mga tinguha sa kasingkasing. (Mga Hebreohanon 4:12)

Ang tibuuk nga Kasulatan sa Dios-gipaginhawa, ug maganansyahon alang sa doktrina, alang sa pagbadlong, alang sa koreksiyon, alang sa pagpanudlo ngadto sa pagkamatarong; aron ang tawo sa Dios basin ra mahimong hamtong, sa hingpit gisangkapan ngadto sa tanang maayong mga buhat. (2 Timoteo 3:16-17)

Pagtoon aron pagpakita sa imong kaugalingon nga aprobado ngadto sa Dios, usa ka magbubuhat nga dili kinahanglan nga maulaw, sa husto nga nagbahinbahin sa pulong sa kamatuuran. (2 Timoteo 2:15)

Ang Pagpangita sa Kalipay

ANG MATAG-USA GUSTONG MAGMALIPAYON. Ang katawhan makanunayong nangita para sa kalipay diha sa kinabuhi, apan pipila ang makakita sa tinuud ug sa kahanturang kalipay. Kadaghanan sa katawhan maoy mga ulipon ngadto sa ilang mga panghitabo. Kon ang mga panghitabo maoy makapahimuut, sila maoy malipayon; kon ang mga panghitabo maoy dimakapahimuut, sila maoy masulub-on. Unsa ang ilang pakyas nga masabtan mao nga ang kalipay maoy wala gibase diha sa gawas nga pangpagana. Ang tinuud nga kalipay maoy diha sa sulud—kini maoy anaa sa kalag. Ang Dios midisenyo sa kalipay nga mamahimong usa ka permanente ug malig-ong panghunahuna.

Si Solomon, Hari sa Israel, mipakita niini nga prinsipyo dul-an tulo ka libo ka katuigan ang milabay sa dihang siya nangita sa kalipay diha sa makitang mga panghitabo—ang mga kalingawan ug mga kalampusan sa kinabuhi. Diha sa tanan niyang dako kaayong mga bahandi ug gahum, si Haring Solomon maoy gawasnon nga mopatuyang sa iyang-kaugalingon diha sa matag kapritso. Apan siya nakakaplag lamang sa kapakyasan, pagmahay, ug kamasulub-on diha sa

katapusan sa iyang kataranta sa pagpangita para sa kalipay. Kahibalo, kaluhoan, naghingapin nga pagbati, pagbuntog, paglingaw, bisan gani ang langyaw nga mga unggoy ug mga pabo nga iyang gipasulud gikan sa gawas sa nasud, ang tanan misangpot sa wala. Ang pagkawaysulud ug waykalipay diha sa iyang kalag mipabilin uban kaniya diigsapayan og unsa ang mga detalye sa kalibutan nga gitanyag. Sa katapusan naghukum nga kanang “tanang maoy kakawang,” si Solomon nakakat-on nga ang yawe sa tinuud nga kalipay maoy dili ang bisan unsang butang nga ang katawhan nagsalig ingon nga importante—dili kwarta, dili kainila, dili gahum, kalampusan, o kalingawan—apan ang Pulong sa Dios diha sa kalag.

UNSA MAN ANG KALIPAY?

Sa kinatibuk-an, kita nakasabut sa mga terminong “malipayon” ug “kalipay” nga nagkahulugan sa usa ka estado sa kaayohan o kalingawan diha sa usa ka tawo nga kahimtang, mga kasilinganan, o mga relasyon. “Kasadya” nagpadayag sa usa ka emosyon sa hilabihang kahimuut o kalipay, samtang ang “kamaya” nagpadayag sa mga pagbati sa kasadya, kasaya, o himaya. Kining mga pulonga mismo dili magdala kanato ngadto sa tinuud nga kahulugan sa kalipay. Sa tinuud, sila maoy gigamit sa kasagaran diha sa relasyon aron mopagana, mokulbahinam, o mopaabut nga ang ilang bibliyanhong kahulugan maoy nawala o natuis. Hilabihang kadako kay sa panggawas nga emosyon mao ang kinahiladmang kalipay nga gilarawan diha sa Pulong sa Dios.

Ang Griyegong pulong (*autarkes*), gihubad og “kahimuut,” mas duul nga mohulagway sa bibliyanhong konsepto sa tinuud nga kalipay. Ang matuud nga kahimuut gikan sa Pulong sa Dios maoy dili ang usa ka emosyonal nga pagbayaw apan hinoon ang usa ka relaks nga panghunahuna, usa ka kalinaw sa kalag diha sa matag panghitabo sa kinabuhi.

Kana ako wala magsulti gikan sa kakulangan; kay ako nakakat-on aron makontento [*autarkes*] diha sa bisan unsang mga panghitabo kanako. (Mga Taga-Filipos 4:11)¹

Sa dihang kita adunay kinatas-ang katagbawan diha sa atong mga kalag, ang atong kalipay wala magdepende diha sa kalikupan, mga kabtangan, o katawhan. Kita nagdayeg sa maayong mga detalye sa kinabuhi, apan kita usab makasugakod diha sa kalisdanan tungud kay kita maoy wala naulipon ngadto sa mga panghitabo. Bisan pa sa bisan unsang sitwasyon nga moabut sa atong agianan, kita adunay kapasidad aron mopabiling lig-on ug masadya sa kinabuhi. Kining inadlaw, takna-sa-takna nga kalipay nagdala kanato sa tumoy bisan pa sa kinangioban sa mga kangitngit ug hilabihang kalisud nga mga panahon.

Pinaagi diha sa kalainan, ang tawhanong kalipay maoy taphaw ug lumalabay—usa ka mining-kalipay dili makaalsa bisan usa sa mga panahon sa presyur, kasakit, pag-inusara, katalagman. Mining-kalipay maoy dilig-on ug nagsalig diha sa pagkab-ot sa mga detalye sa kinabuhi: kwarta, kalampusan, katilingbanong kinabuhi, seksong kinabuhi, kainila, materyal nga mga butang, kahimsog, maayong kalikupan. Bisan pa og ang mga detalye sa kinabuhi maoy tinong dili sayup diha sa ilang-kaugalingon ug ang pag-angkon kanila tingali maghatag sa temporaryong pangpagana, ang ilang mga epekto diha sa kinahiladmang kalidad sa kinabuhi sa usa maoy lumalabay. Dimalikayan ang kalaay, waypahulay, o kapakyasan mopiug sa bisan unsang mahuyang, sa panghitabo nga kalipay nga kining

---

1. Gawas lang sa laing paagi gisulat, ang tanang mga Kasulatan niini nga libro maoy gikutlo gikan sa *New American Standard Bible* (NASB). Kadtong gimarkahan og “KJV” maoy gikutlo gikan sa King James Version. Ang sinanggaang komentaryo nagpadayag sa pagpalapad sa paghubad nga gitudlo diha sa Bibliyanhong klase nga mga pakigpulong (abilabol diha sa [English] MP3 CD gikan sa R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries, Houston, Texas) o nagtakdo sa kinutlo uban ang gihisgutan.

mga detalye maghatag.

Ang Mga Taga-Filipos 4:4a maoy usa ka pagtambag aron “maghimaya diha sa Ginoo sa kanunay.” Kini maoy usa ka direktang mando ug labing maayong pagahubaron og, “Padayon diha sa pagbaton og kalipay diha sa Ginoo sa tanang panahon.” Unsaon kini mahimong posible aron mopabilin sa usa ka kanunay, sukaranong kalipay sa *tanang panahon*? Para sa tubag niini nga pangutana, kita kinahanglan unang magtan-aw ngadto sa Gigikanan.

Nag-ambit sa Kalipay sa Dios

Gikan sa milabay nga eternidad, ang Dios sa kanunay naghuput sa perpektong kalipay. Ang matag hiyas sa Iyang esensiya nagbarog sa likod niining divine nga kalipay.² Ang Dios maoy waykinutuban ug waykatapusan; busa, ang Iyang kalipay maoy walay-pagkatapos. Ang Dios maoy dimausab, busa ang Iyang kalipay maoy lig-on ug waypagkausab. Walay makapahimo sa Dios nga dimalipayon. Tungud kay ang Dios maoy omnipotent, Siya adunay gahum ug abilidad nga mapabilin ang Iyang kalipay. Dugang pa, ang integridad sa Dios nagpasalig nga ang Iyang kalipay maoy waytatsa, sibo uban sa Iyang pagkamatarong, ug patas, sibo uban sa Iyang hustisya.

Ang Dios, ang gigikanan sa perpektong kalipay, nagtinguha

---

2. Ang esensiya sa Dios, divine nga esensiya, mao ang Iyang kinaiya o esensiya nga pagkasiya. Ang esensiya nagkahulugan og kinahiladman o tiunay nga kinaiya, tinuud nga butang, usa ka tawhanong mga kalidad o mga hiyas. Ang divine nga esensiya maoy gilangkuban sa napulo ka mga hiyas, ang tanan nga diin maoy absoluto, waykatapusan, ug waypagkausab ug dili gayud mahimulag gikan sa kinatibuk-an sa Iyang pagkasiya: kinalabwang-kamandoan, pagkamatarong, hustisya, gugma, waykatapusang kinabuhi, omniscience, omnipotence, omnipresence, waykausaban, ug katinuuran. Tan-awa sa Thieme, *The Integrity of God* (Houston: R. B. Thieme, Jr., Bible Ministries, 2005), Pakapin sa Basahon A; *The Prodigal Son* (2001), Pakapin sa Basahon E. Mosunud-niini, mga sangang-reperensiya ngadto sa magsusulat nga mga libro mokutlo lamang sa magsusulat, titulo, petsa sa publikasyon (diha sa unang reperensiya), ug panid (mga panid).

nga mopaambit sa Iyang kalipay diha sa katawhan “nga sila makabaton sa Akong kasadya og makapuno diha sa ilang-kaugalingon” (Juan 17:13b). Diha sa grasya, ang Dios naghatag sa usa ka sistema nga diin Siya makapaambit sa Iyang kalipay diha sa tawo. Tungud kay kini nga sistema maoy nasulud ngadto sa plano sa Dios, ang tawo kinahanglan unang mosulud niana nga plano pinaagi sa kaluwasan—pinaagi sa pagtoo lamang diha ni Kristo lamang (Mga Buhat 16:31; Mga Taga-Efeso 2:8-9).³ Ang krus mao ang yawe. Kon wala ang usa ka personal, waykatapusang relasyon uban sa Dios pinaagi sa pagtoo diha sa makaluwas nga buhat sa Iyang Anak, walay bisan usa gayud ang makaambit diha sa kahibulungang kalipay ug panalangin nga Iyang gihatag.

Sa higayon nga naluwas, ang magtotoo dili sa kalit lang makaangkon sa usa ka dihadiha o awtomatik nga kalipay. Ang tinuud nga kinahiladmang kalipay sa higayon niining panahona dinhi sa kalibutan maoy potensiyal ug nagkinahanglan sa espirituhanong pagtubo. Bisan pa diha sa punto sa kaluwasan ang magtotoo maoy “usa ka bag-ong binuhat diha ni Kristo” (1 Mga Taga-Corinto 5:17), iyang kalag adunay usa ka kakulangan.⁴ Kini maoy waysulud! Ang plano sa Dios sa grasya nagtawag para niini nga kakulangan aron mapun-an uban ang doktrina sa Bibliya.

Doktrina sa Bibliya, ang dimasayup nga Pulong sa Dios, mao ang gigikanan sa divine nga panglantaw (Isaiah 55:7-9; 2 Mga Taga-Corinto 10:5) ug ang basehanan para sa pagkasinati ngadto sa plano sa Dios dinhi sa panahon (Isaiah 26:3-4; 28:29; Mga Taga-Roma 8:28).⁵ Samtang ang doktrina nagpuno sa

---

3. Thieme, *A Matter of Life and Death* (1990); *The Plan of God* (2003).

4. Ang tawhanong kalag mao kanang rasyonal, dimateryal nga aspeto sa katawhan nga gilangkuban sa pagkahibalo-sa-kaugalingon, mentalidad, kabubut-on, ug konsensiya. Tan-awa sa Thieme, *The Plan of God*, 5-7.

5. Divine nga panglantaw mao ang panghunahuna, paghatag-bili nga sistema, ug pangsulbad-problema nga abilidad nga gikutlo gikan sa doktrina sa Bibliya, usa ka pagkasinati sa kinabuhi nga gibase diha sa panan-aw sa Dios. Tan-awa sa Thieme, *Mental Attitude Dynamics* (2000).

kalag sa magtotoo, siya nagsinati sa plano sa Dios ug nag-ugmad sa kapasidad aron mosabut, modayeg, ug magsadya sa kinabuhi. Ang maong kapasidad nagbalhin ngadto sa abilidad aron mopabilin sa usa ka kahimtang sa kinahiladmang kalipay, diigsapayan sa mga panghitabo. Ang tinuud nga kalipay, busa, maoy usa ka natural nga sangputanan sa pagkat-on ug paggamit sa mga kamatuuran sa Pulong sa Dios. Ang usa ka magtotoo kansang prayoridad diha sa kinabuhi mao ang doktrina sa Bibliya sa tinud-anay magmalipayon.

Unsa ka gipanalanginan [*ashere*, “malipayon”] mao ang tawo kinsa nakakita og kaalam [naggamit sa doktrina sa Bibliya ngadto sa iyang kinabuhi], Ug ang tawo kinsa nakakuha sa pagsabut. (Mga Proberbio 3:13)

Samtang ang magtotoo nagpadayon diha sa espirituhanong pag-abante, ang doktrina sa Bibliya nagtuhup sa iyang kalag aron nga ang “hunahuna ni Kristo” mahimo nga iyang hunahuna (1 Mga Taga-Corinto 2:16). Siya naghunahuna sa mga panghunahuna sa Dios, nag-ambit sa Iyang panglantaw, ug naggamit sa Iyang mga kamatuuran ngadto sa kasinatian. Diha sa pag-ambit sa panghunahuna sa Dios, siya nag-ambit sa kalipay sa Dios ug nagdala nianang kalipay isip usa ka kanunay nga kauban. Ang iyang katagbawan maoy gilig-on ug naglahutay, usa ka panghunahuna nga nagpasugakod kaniya sa tibuuk nga mga pagbalhinbalhin sa kinabuhi (Mga Taga-Filipos 4:11).

“Kay ang kasadya sa GINOO mao ang imong kusog.” (Nehemiah 8:10*b*)

“Kini nga mga butang Ako [Jesu-Kristo] gisulti nganha kaninyo [ang mga mando sa doktrina sa Bibliya], nga ang Akong kasadya [ang kalipay sa

Dios] maanaa diha kaninyo, ug *nga* ang inyong kasadya mahimong mapuno [hamtong ug hingpit].”
(Juan 15:11)

Ang Ginoong Jesu-Kristo sa higayon sa Iyang pagpalansang nagpahiluna sa sundanan para niining kahibulungang kalipay. Samtang nag-antos sa dimaisip nga mga pag-agulo sa krus, ang pagkatawhanon ni Kristo wala gayud mawad-an sa perpektong katagbawan ug kasadya (Mga Hebreohanon 12:2). Ang Iyang relaks nga panghunahuna mipatumbas sa kalisdanan diha sa kabulahanan ug pagpakabuhi diha sa pagkamatay (Mga Taga-Filipos 1:21). Siya wala gayud gibati og kabalaka o kalooy para sa Iyang-kaugalingon. Ang Iyang kalig-on, kaugdang, kaisog, ug kanunay nga kinahiladmang kalipay wala mausab—bisan gani ubus sa mga kahimtang sa kapintas, tortyur, wayhustisya, ug kamatayon.

Ikaw makaambit niining susamang kinahiladmang kalipay ug katagbawan—usa ka kahimayaanan nga dili lamang nagbuntog sa waykalipay ug kalisud (Santiago 1:2) apan usab naghimo sa usa ka katingalahang kapasidad para sa mga detalye sa kinabuhi. Sa dihang ang Pulong sa Dios adunay unang dapit diha sa imong kinabuhi, ang tanang butang maoy usa ka detalye lamang. Ikaw walay pangibog aron moangkon sa materyal nga mga butang, ikaw dili mataranta sa pagpangita og kalampusan o pag-uyon, ni mahugno sa dihang ikaw mawad-an sa bisan unsang butang o sa tanang butang. Nganong dili man? Tungud kay ang pag-ambit sa kalipay sa Dios walay kalabutan gayud diha sa mga detalye sa kinabuhi, apan ang tanang butang may kalabutan diha sa Gigikanan. Ang Dios mao ang usa kinsa naghatag sa tanan nga imong mga gikinahanglan (Mga Taga-Filipos 4:19). Bisan pa kon ang mga detalye maoy tangtangan, ikaw magpabilin nga “natagbaw uban sa unsa nga ikaw anaa; kay Siya Mismo miingon, ‘AKO DILI GAYUD MOBIYA KANIMO, NI AKO GAYUD MOSALIKWAY KANIMO’” (Mga Hebreohanon 13:5b).

Pagsalig diha sa dimausab nga mga saad sa Dios nagsiguro nga bisan kon ang mga panghitabo sa kasadya wala na nagpalibut kanimo, ang imong kinaiya sa kasadya dili mahanaw.

Ang Dios midisenyo sa matag usa kanato; Siya “nakahibalo sa atong gawi [kinaiya]” gikan sa milabay nga eternidad (Mga Salmo 103:14). Kini nagkahulugan nga Siya nakahibalo sa ubay-ubay nga mas daghan pa kay sa kanato mahitungud sa unsa ang naghimo kanatong malipayon. Ang nakaalaot mao nga ang katawhan nagdahum nga sila makakita sa kalipay pinaagi sa ilang kaugalingong mga paagi, gawas sa plano sa Dios ug wala ang Iyang Pulong. Uban niini diha sa hunahuna kita karon magbalhin sa atong atensiyon ngadto ni Solomon, kinsa gikan sa sinugdan adunay matag posibleng kahigayonan nga moambit diha sa kalipay sa Dios.

HARING SOLOMON UG ANG KALIPAY SA DIOS

Usa ka Espirituhanong Kabilin

Ang kaharian ni David, tinuud nga usa ka talagsaong panahon diha sa kasaysayan sa Israel, maoy nailhan pinaagi sa dakong kabulahanan ug imperyong gahum. Isip anak ni David ug gipiling manununod, si Solomon mipanunod sa usa ka gingharian nga nag-awas diha sa divine nga panalangin. Siya usab misugod sa iyang paghari nga nadawat gikan sa iyang amahan ang hilabihang kamaayong espirituhanong kabilin.

Sa dihang si Solomon maoy usa ka bata pa, si David miila sa kamahinungdanon sa pagsangyaw sa doktrina ngadto sa iyang anak samtang siya maoy nagpabiling bata pa, aron nga “kon siya maoy tigulang na siya dili mobiya gikan niini” (Mga Proverbio 22:6; cf. Deuteronomio 6:4-9, 20). Daghang mga proverbio nga gisulat ni Solomon sa kaulahian sa iyang kinabuhi

mao ang paghinumdum sa doktrinal nga mga pagtolon-an nga gitudlo pinaagi sa iyang amahan. Gikan ni David ug sa Lebitikanhong kaparian sa iyang panahon, si Solomon nakat-on sa gikinahanglang mga prinsipyo sa Pulong sa Dios maingon nga kini anaa para sa Karaang Testamentong Israel—dakoay nga mga doktrina mahitungud ngadto sa kaluwasan, pagtoo-pahulay, grasya, divine nga esensiya, ug ang espirituhanong kinabuhi.⁶

Si Solomon usab mipaugmad sa tinguha aron “moalagad sa GINOO uban ang pagkamaya [*sim’chah*]” (Mga Salmo 100:2a). Sa hustong gihubad og “labawngkabuhong sa kalipay,” ang pulong *sim’chah* maoy makita diha sa pipila ka mga salmo ni David. Kining nag-awas nga kalipay, ang hilabihang kahibulungan sa tanang mga kalipay, nahisakup ngadto sa hamtong nga magtotoo. Isip magtotoo nga nag-alagad sa Ginoo nga matinumanon, siya nagtubag diha sa iyang kalag ngadto sa waypagkapakyas nga gugma ug grasya sa Dios.⁷ Siya nagdayeg nga ang matag adlaw “mao ang adlaw nga diin ang GINOO mibuhat” ug nagmaya diha niini uban sa usa ka labawngkabuhong sa kalipay (Mga Salmo 118:24).

Sa didugay sa wala pa ang iyang kamatayon, si David mitambag sa batan-ong Solomon nga “magmalig-on, busa, ug ipakita ang imong-kaugalingon nga usa ka lalaki. Ug tumana ang sugo sa GINOO nga imong Dios, nga molakaw diha sa Iyang mga paagi, aron motuman sa Iyang mga balaod, Iyang mga

---

6. Pagtoo-pahulay naghulagway sa panghunahuna sa magtotoo kinsa nagsagol sa mga saad sa Dios uban sa pagtoo. Kining takna-sa-takna nga kinahiladmang kalig-on maoy gikuha pinaagi sa paghinumdum sa angayang mga saad gikan sa Pulong sa Dios ug paggamit kanila aron mopadapat sa doktrinal nga mga salabutan ug moabut sa mga konklusyon. Ang espirituhanong kinabuhi sa tanang Karaang Testamentong mga magtotoo maoy usa ka kinabuhi sa pagtoo-pahulay (Mga Taga-Roma 4:16-21; Santiago 5:17-18). Kini nga mga magtotoo miabante espirituhanon pinaagi sa pagkat-on sa doktrina ug paggamit sa mga saad sa Dios pinaagi sa pagtoo-pahulay nga paagi. Ang Kapanahonan sa Simbahan nga mga magtotoo nagbuhat sa espirituhanong kinabuhi pinaagi sa pagpuno sa Balaang Espiritu ug doktrinal nga pagpatuhup, usa ka kinabuhi nga naglakip apan naglukup nga mas daghan kay sa pagtoo-pahulay. Tan-awa sa Thieme, *The Faith-Rest Life* (1999).

7. Thieme, *The Unfailing Love of God* (2009), 78-87.

kamandoan, Iyang mga ordinansa, ug Iyang mga testimonya, sumala sa unsay nahisulat diha sa balaod ni Moses, nga ikaw magmalampuson diha sa tanan nga imong buhaton ug sa bisan asa ka paingon” (1 Mga Hari 2:2b-3). Si Solomon midawat niini nga mga kasugoan ug misugod sa iyang paghari nga nasinati ngadto sa grasya ug plano sa Dios.

Karon si Solomon ang anak ni David mipahiluna sa iyang-kaugalingon nga waykakuyaw ngadto sa iyang gingharian, ug ang GINOO nga iyang Dios *maoy* uban kaniya ug mibayaw kaniya sa hilabihan. (2 Cronicas 1:1)

Usa ka Divine nga Garantiya para sa Kalipay

Sa dihang si Solomon misunud sa iyang amahan ngadto sa trono niadtong 965 B.C., siya miila sa kadako sa gimbuhaton sa pagdumala sa Israel. Siya nangitag kaalam gikan sa Ginoo ug misaulog og “usa ka libo ka gisunog nga mga paghalad” ngadto Kaniya diha sa tumbagang altar sa Tabernakulo (2 Cronicas 1:6).

Ang mga sakripisyo ug mga paghalad miyubit sa usa ka makahuluganong papel diha sa espirituhanong kinabuhi sa Karaang Testamentong Israel.⁸ Mas labaw pa kay sa mga pagpakita sa pagsimba, kini nga simbolikanhong mga seremonyas ug mga ritwal nga gisulat diha sa Balaod ni Moses maoy gibuhat pag-una ug kinaunahan aron molarawan sa mga doktrina nga milambigit ni Kristo, kaluwasan, ug fellowship uban sa Dios. Pinaagi sa pag-apil diha sa dramatikong ritwal nga mihulagway ni Kristo ug sa Iyang umaabut nga makaluwas nga buhat, si Solomon mipakita sa iyang pagtoo diha sa umaabut

---

8. Thieme, *The Divine Outline of History: Dispensations and the Church* (1999), 28-33; *Levitical Offerings* (2004).

nga Manluluwas, pag-ila sa perpekto nga karakter sa Dios, ug pagsunud ngadto sa Iyang kabubut-on.

Niadtung gabhiona, human si Solomon mipresentar sa iyang libohan ka mga paghalad, ang Dios mipakita ug miingon kaniya nga mangayo para sa bisan unsang iyang gikinahanglan (2 Cronicas 1:7).⁹ Si Solomon mitubag, “Hatagi ko karon og kaalam ug kahibalo, nga ako maggawas ug magduul atubangan niini nga katawhan; kay kinsa ang makadumala niining bantugan nga katawhan Nimo?” (2 Cronicas 1:10). Ang Hari sa Israel misulti gikan sa tinuud nga kamapahiubsanon. Ug tungud kay siya “wala mangayo para sa mga katigayunan, mga bahandi, o dungog” apan hinoon nangayo para sa kaalam (2 Cronicas 1:11), siya mipakitag pagsinati ngadto sa plano sa Dios ug kapasidad para sa mga detalye sa kinabuhi. Siya nangita lamang ngadto sa pagsaka sa iyang pagsabut sa divine nga kamatuuran. Ang Dios maoy nahimuut diha sa hangyo ni Solomon ug mihatag kaniya sa iyang gitinguha nga labaw pa sa bisan unsang butang nga iyang madamgo:

“Kaalam ug kahibalo gihatag nganha kanimo. Ug Ako maghatag kanimo sa mga katigayunan ug mga bahandi ug dungog, sama ingon nga wala sa mga hari kinsa maoy nag-una kanimo ang nakahuput, ni niadtong kinsa nga moabut sunud kanimo.” (2 Cronicas 1:12)

Unya ang Dios midugang sa usa ka saad nga maoy usa ka kondisyonal nga garantiya para sa kalipay. Ang Dios mopataas sa mga adlaw ni Solomon kon siya maglakaw sama sa paglakaw

---

9. Nauna ngadto sa pagkompleto sa sinulat nga kanon sa Kasulatan niadtong A.D. 96, ang Dios mipakita sa Iyang-kaugalingon diha sa mga damgo, mga panan-awon, mga pagpakita, talagsaong mga panghitabo, ug direktang pagpakigsulti. Diha sa human-sa-kanon nga panahon sa Simbahan (A.D. 96—Pagsakgaw), sa kapanahonan nga diin kita karon nagpuyo, ang Dios nakigsulti lamang pinaagi sa Iyang sinulat nga Pulong. Tan-awa sa Thieme, *Daniel Chapters One through Six* (1996), 30.

ni David: “diha sa Akong mga paagi, pagsunud sa Akong mga kasugoan ug mga kamandoan” (1 Mga Hari 3:14). Si Solomon, sama sa iyang amahan nga nag-una kaniya, kinahanglan nga molahutay diha sa pagkat-on sa Pulong ug paggamit niini ngadto sa iyang kinabuhi. Diha lamang siya makagarantiya sa tinuud nga kinahiladmang kalipay, uban ang kapasidad ngadto sa pagsadya sa mabuhong nga mga panalangin nga gisaad sa Dios.

Ang Kaalam ni Solomon

Ang kaalam ni Solomon maoy dayag sa higayon sa sukaranong mga panahon sa iyang paghari. Ang Kasulatan nagsulti sa iyang kahamtong ug kalig-on diha sa pagkuha sa trono sa Israel ug diha sa nagsunud nga katuigan sa dihang siya mitukod sa Templo ug sa iyang kaugalingong harianong palasyo. Ang iyang gugma para sa Dios ug sa piniling katawhan sa Dios maoy mahinungdanon diha sa iyang kinabuhi.

Pagsunud ug dibosyon ngadto sa gipadayag nga kabubuton sa Dios ang mipadasig ni Solomon aron “motukod sa usa ka balay [ang Templo] para sa ngalan sa GINOO” (2 Cronicas 2:1*b*; cf. 1 Cronicas 28:5-6). Ang hari sa Israel miila sa responsibilidad sa paggama sa usa ka balay para sa dimakompara nga Dios ug mipahayag uban ang kamapaubsanon ug pagsinati sa grasya, “Kinsa man ako, nga ako magtukod og usa ka balay para Kaniya [ang Ginoo]?” (2 Cronicas 2:5-6). Si Solomon milambigit sa mga kabatid ug mga kahinguhaan sa mga Phoenician sa Tyre ug mipadayon sulud sa pito ka mga tuig nga sa dakong kakugi nagbuhat sa gimbuhaton sumala ngadto sa matag paghingalan sa Dios (1 Mga Hari 5-6; 7:13-51; 1 Cronicas 28:11-19; 2 Cronicas 2-5). Diha sa pagpahinungud sa nakompletong Templo, ang hari mipakita sa kamalinawon sa kalag nga naggikan sa pagtoo diha sa mga saad sa Dios: “Dayegon ang GINOO, kinsa mihatag sa pahulay ngadto sa Iyang katawhang

Israel, sumala sa tanan nga Iyang gisaad; walay bisan usa ka pulong nga napakyas sa tanan Niyang maayong saad” (1 Mga Hari 8:56a). Sa kinatibuk-an, ang Iyang mensahe ngadto sa katawhan, pag-ampo ngadto sa Ginoo, ug pagsimba ug mga paghalad nga gitala diha sa 1 Mga Hari 8 nagpresentar sa testimonya sa usa ka kusgang magtotoo nga gisukaran diha sa Pulong sa Dios (1 Mga Hari 8:12-66). Ang hari mitak-up sa Iyang bendisyon pinaagi sa maalamong pagtambag sa Israel, “Tugoti ang inyong kasingkasing tungud niini nga sa bug-os matinuuron ngadto sa GINOO nga atong Dios, aron molakaw diha sa Iyang mga kasugoan ug aron motuman sa Iyang mga kamandoan, maingon niining adlaw” (1 Mga Hari 8:61).

Ang Iyang pagpahinungud ngadto sa Ginoo ug ang nagresulta nga kinahiladmang kalipay maoy gipadayag diha sa pagsaysay nga gihimo pinaagi sa Rayna sa Sheba sa dihang siya mibisita sa gingharian:

“Unsa ka gipanalanginan [*ashere*, malipayon] mao ang imong katawhan, unsa ka gipanalanginan mao kining imong mga sulugoon kinsa nagbarog atubangan kanimo sa kanunay ug nakadungog sa imong kaalam. Dayegon ang GINOO nga imong Dios kinsa nahimuut diha kanimo, nagbutang kanimo diha sa Iyang trono isip hari para sa GINOO nga imong Dios.” (2 Cronicas 9:7-8a)

Ang Rayna sa Sheba nakamatngon nga ang kaalam sa Dios mao ang naghimo sa katawhan nga malipayon. Siya nakasaksi niining dakong kaalam diha ni Solomon samtang siya “mitubag sa tanan niyang mga pangutana” (2 Cronicas 9:2). Siya usab nakakita mismo sa Iyang kapasidad para sa kinabuhi ug kalipay, ang mga resulta sa Iyang mga gasa para sa pagdumala ug pagpangulo, ang temporaryo nga mga panalangin sa Iyang dakong pagsaka ug kabulahanan, ug ang mga panalangin nga miawas ngadto sa matag usa nga miuban-uban diha kaniya,

hangtod ngadto sa iyang mga tigdalag-kopa (2 Cronicas 9:3-4). Unsa ang nakita sa Rayna mao ang naglihok nga impluwensiya sa Pulong sa Dios diha sa kalag ni Solomon. Siya naghuput sa misilaw nga himaya sa Dios diha sa bantugang hari sa Israel, ug siya mitoo diha sa Dios sa Israel, kinsa mao si Jesu-Kristo (Mateo 12:42; cf. 2 Cronicas 9:8).¹⁰

Ang Kaambong sa Gingharian

Si Solomon, diha sa tanang mga taho ang kinadatoan ug kinamakinaadmanon nga hari sa kalibutan (1 Mga Hari 10:23), midumala sa usa ka yuta nga gipanalanginan uban sa kabulahanan ug kagawasan. Ang kasundalohang mga kadaugan sa naunang nakab-ot pinaagi sa iyang amahan nga si David mipasiguro nga ang paghari ni Solomon maoy usa ka malinawon—usa diha nga diin siya magkab-ot sa iyang kaugalingong pagkabantog ug maglambo isip usa ka magpupuhonan, pangulong tigtukod, ug maalamon sa negosyo ug patigayon. Ang katuigan sa pagplano ug pagbuhat sa Templo ug ang hawanan sa palasyo usab maoy giila pinaagi sa dimaihap nga laing mga kalampusan sa kamaalamon sa hari sa Israel. Nasudnong kadalanan, dakong mga proyekto sa pagpanukod, ug ang usa ka kutay sa komersiyong mga patigayon ang midala og dimatupngang kaanyag ug kabulahanan ngadto sa yuta samtang ang kasikat sa Israel ug sa iyang Dios misaka ngadto sa iyang kinatumyan. Ang mga langyaw midagsang gikan sa halayong kayutaan aron maminaw ni Solomon nga nagsaysay sa kaalam, aron moapil diha sa patigayon, aron mosimba diha sa Templo, o sa yanong mosaksi sa kadagaya sa hari ug sa

---

10. Ang Dios sa Israel, nailhan ngadto sa Karaang Testamentong Israel isip *Adonai Elohim*, mao ang ikaduhang persona sa Trinidad, ang Manunubos. Ang Iyang ngalan nga Jesu-Kristo maoy wala gipadayag hangtod sa Pagpakatawhanon. Si Solomon misimba sa susamang Dios nga kita nagsimba karon, ang atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Kristo.

iyang gingharian.

Ang 2 Cronicas 9:13-28 nagdakup sa kadako sa mga bahandi, gahum, ug himaya nga natigum ni Solomon sa panahon sa kinatuktukan sa kasaysayan sa Hudiyo. Ang bersikulo nagbukas diha sa usa ka pagsiplat sa tinuig nga kita ni Solomon:

Karon ang timbang sa bulawan nga diin miabut ni Solomon diha sa usa ka tuig maoy 666 ka mga talento sa bulawan, gawas pa niana nga diin gidala sa mga negosyante ug mga magpapatigayon; ug ang tanang mga hari sa Arabia ug ang mga gobernador sa nasud midala og bulawan ug pilak ngadto ni Solomon. (2 Cronicas 9:13-14)

Ang “666 ka mga talento sa bulawan,” usa ka makapakurat nga 700,000 troy nga mga onsa sa bulawan pinaagi sa pagkakaran nga pagbanabana, maoy gikan sa usa ka gigikanan sa tinuig nga kita lamang. Kini wala naglakip sa pinabuhisan gikan sa mapanapiong komersiyo nga mga pagpanimpalad ni Solomon, ang “mga negosyante ug mga magpapatigayon” nga naghimo og negosyo didto sa Israel, ni naglakip kini sa mga buhisan ug tributo nga gibayad sa “tanang mga hari . . . ug sa mga gobernador” ngadto ni Solomon.

Sa dihang ang usa ka hari naghuput sa daghan kaayong kwarta, siya kinahanglang magtipig niini sa usa ka lugar o magbalhin niini ngadto sa laing mga kabtangan. Naghulam og usa ka naandan gikan sa mga karaan, si Solomon mibalhin sa iyang nagpatong nga bulawan ngadto sa seremonyas nga kalasag. Siya mihimo sa “200 ka dagkong mga kalasag sa dinukduk nga bulawan” plas sa laing “300 ka mga kalasag sa dinukduk nga bulawan,” ang tanan gitipigan diha sa “balay sa kalasangan sa Lebanon” (2 Cronicas 9:15-16), usa ka estruktura

diha sa hawanan sa palasyo (1 Mga Hari 7:2-7).¹¹ Ang plata nga nag-awas ngadto sa panudlanan ni Solomon maoy gibaylo para sa Ehiptohanong mga karwahe ug mga kabayo aron mosangkap sa iyang karwaheng kwerpo ug magdugang sa iyang malukpanong pangnegosyong mga operasyon (2 Cronicas 1:14, 17; 9:25). Sa tinuud, ang ekonomikanhong mga kahinguhaan sa hari nahimong hilabihang kadaghan nga siya mihimo sa plata nga “*sama ka ordinaryo* sa mga bato diha sa Jerusalem” ug mga sedar sama ka daghan sa kasagarang sikomoro nga kahoy (2 Cronicas 1:15; 9:27).

Samtang ang bahandi ug kaalam sa hari misaka nga maslabaw pa sa tanang butang, daghang harianong mga personalidad gawas sa Rayna sa Sheba ang mibiyahe aron mosaksi sa kahalangdon ubus sa korona ni Solomon. Ang Kasulatan nagsulti kanato nga “tanang mga hari sa kalibutan” miabut kada tuig “aron maminaw sa iyang kaalam nga diin ang Dios nagbutang diha sa iyang kasingkasing” (2 Cronicas 9:22-23). Ang matag halangdong tigdayeg midalag mga gasa sa “plata ug bulawan, mga bisti, mga hinagiban, mga panakut, mga kabayo, ug mga asno” aron mopadayon sa pagpadato sa gingharian nga ubus ni Solomon nga milukup sa tanang yuta nga gisaad ngadto ni Abraham (2 Cronicas 9:24, 26; cf. Genesis 15:18).

Hinumdumi nga samtang si Solomon maoy usa ka hamtong nga magtotoo sulud sa usa ka halandumong kabahin sa iyang paghari, ang iyang kaalam ug kabulahanan wala nagpasabut nga siya miabut diha sa espirituhanong hataas nga luna makausa ug para sa tanan. Kini nga hilabihang kamadanihon nga hari maoy nagpabiling usa ka tawhanong binuhat uban ang usa ka kinaiyang makasasala ug, ingon nga, maoy madutlan sa pagkaarogante. Samtang kita dili makatumbok sa tino og kanus-a siya misugod sa iyang pag-us-us, pihong mga detalye

---

11. Ang “balay sa kalasangan sa Lebanon” maoy malagmit gihinganlan para sa iyang balay-tigumanan sa dagkong sedar nga mga haligi ug sedar nga palid.

diha niining bersikulo nagsugyot sa usa ka pagkawagtang sa grasyang panan-aw ug usa ka hilig sa pagpasagad nga lapas pa sa harianong kadunggan. Tan-awa pag-ayo diha sa bersikulo 17:

Dugang pa, ang hari mihimo sa usa ka dakong trono sa tango sa elepante ug gidayandayanan kini uban sa purong bulawan. (2 Cronicas 9:17)

Atong atubangon kini—usa ka tango sa elepante ug bulawan nga trono maoy wala gidisenyo para sa kahamugaway. Para niini ang hari magpili unta og usa ka tuyatuya nga lingkuranan! Si bisan kinsa nga nagbungat para sa iyang-kaugalingon sa usa ka tango sa elepante nga lingkuranan og gidayandayanan uban sa bulawan naghimo lamang para sa usa ka rason—aron motagbaw sa iyang kaugalingon. Natural, ang trono mismo mao lamang usa ka kabahin niining patuyang nga nahimutangan: “Ug *adunay* unum ka mga ang-ang ngadto sa trono ug usa ka tumbanan nga bulawan nga gisumpay ngadto sa trono” (2 Cronicas 9:18a). Ang bulawang tumbanan maoy mismong gidisenyo isip usa ka ludhanan, aron nga si bisan kinsang gitugotan nga moduul sa hari maoy nagtongtong diha sa iyang mga tuhod diha atubangan kaniya. Ang Kasulatan maoy pinatataw nga “walay sama *niini* [ang trono] nga gihimo para sa *laing* gingharian” (2 Cronicas 9:19b).

Si Solomon wala magdili sa maong kabuhong ngadto sa iyang harianong lingkuranan sa kadunggan. Ang palasyong bangketeng mga pagpahiluna mipasundayag sa walay lain kundili sa mga sudlanan sa pag-inum nga bulawan (2 Cronicas 9:20a). Mahitungud sa kamatuuran, “tanang mga sudlanan”—matag baso, panaksan, kulon, takori, ug ubang sudlanan—diha sa iyang “balay sa kalasangan sa Lebanon maoy purong bulawan” (2 Cronicas 9:20b). Kining mahalang mga gamit sa panimalay maoy malagmit ang mga bunga sa imperyong patigayon ni Solomon. Uban sa pag-abag sa Phoenician nga

mga maglalayag ang iyang mga panakayang igpapatigayon mibiyahe sa karaang kadagatan, nagdunggo didto sa halayong mga pantalan aron makigbaylo sa bililhong mga panginahanglan para bisan sa mashamiling mga butang (2 Cronicas 8:17-18; 9:10). Sa matag tulo ka mga tuig, ang panon sa mga sakayan sa Israel mibalik gikan sa kadagatan og mitapok uban ang kaluhoan para sa hari—ug dili lamang mga bahandi sa bililhong metal. Ang Kasulatan nagsulti kanato nga kining mga barkoha “miabut nga nagdalag bulawan ug plata, tango sa elepante ug mga unggoy ug mga pabo” (2 Cronicas 9:21*b*).

Makakita ka ba sa usa lamang niining mga barkoha nga nagdiskarga? Ang mga pabong mapagarbohong minaog sa latayan, ang kadausa gigiyahan pinaagi sa usa ka ulipon; mga unggoy diha sa dagkong mga hawla, nagkakha ug nagngulub, nagkagulkol sa mga rehas. Dili mga elepante ug mga liyon, dili mga tigre ug mga bitin para sa balay sa mga mananap sa hari—apan mga unggoy ug mga pabo! Kining langyaw ug makalingaw nga mga mananap maoy kinatas-ang kabutang nga mga simbolo, ang katas-on sa mga pagwaldas ni Solomon. Sila nahimutang diha sa Kasulatan isip timaan sa bisan kinsang magtotoo kinsa nahimong gilaayan ug nangita para sa kalingawan nga lapas pa sa kalingawan, diha sa usa ka butang human sa lain. Ang mas piho ngadto ni Solomon, ang mga unggoy ug mga pabo mao ang pagpadayag sa iyang pagpangita sa kalipay pinaagi sa mga detalye sa kinabuhi.

GIKAN SA KINAHILADMANG KALIPAY NGADTO SA USA KA KATARANTANG PAGPANGITA PARA SA KALIPAY

Walay magtotoo gayud nga magpabiling magbarog diha sa espirituhanong kinabuhi. Kitang tanan padayong nag-atubang sa susamang kapilian: pag-ugmad og padayon

diha sa espirituhanong kahamtong o pag-ut-ut ngadto sa rebersiyonismo.¹² Usa ka peligro ug malinglahong pagsulay sa espirituhanong kinabuhi ni Solomon, usa ka seryosong paghulga ngadto sa iyang pagkahamtong, mao ang iyang kabuhong sa materyal ug sosyal nga kabulahanan. Ang kinadak-ang kakuyaw nga giatubang ni Solomon mao ang pagkasalaag sa divine nga gigikanan ug nagtoo nga siya maoy sa kaugalingon responsable para sa iyang mga bahandi ug kalampusan.

Didto naglingkod si Solomon, gibisita kada tuig sa “tanang mga hari sa kalibutan,” ang matag usa nangandoy nga mosaksi sa iyang kaambong ug maminaw sa iyang dimalabwang kaalam. Ug diha sa pasidungog sa hari ngadto sa tango sa elepante ug bulawang trono, kining gamhanang mga tigdayeg mibubu ngadto sa ginghariang daan nang nagbuswak nga mga panudlanan sa daghan ug daghang mga bahandi. Si Solomon maoy usa ka datong tawo nga misamot og kadato sa kada adlaw. Siya adunay daghang bahandi ug mga gipanag-iyay kay sa ni bisan kinsa niadtong panahona diha sa karaang Duul nga Sidlakan.

Ibutang sa hunahuna, walay sayup ang pagkaanay usa ka abut nga milyones sa mga dolyar matag tuig—bisan para sa usa ka magtotoo, basta lang siya nagkuha niini sa minatarong ug nagpabilin sa grasyang panan-aw. Kini maoy dili usa ka sala nga mahimong kwartahan! Ang kwarta mismo maoy dili daotan. Unsa maoy daotan ug magub-anon mao ang mapatuyangong *gugma* sa kwarta. Ingon sa 1 Timoteo 6:9-10 nga nagpasidaan kanato, ang kwarta kinahanglang dili makalubag sa atong

---

12. Rebersiyonismo mao ang paagi sa kinabuhi nga ang magtotoo nagpili sa dihang siya nagtalikod gikan sa plano, kabubut-on, ug katuyoan sa Dios para sa iyang kinabuhi ug nagbalik ngadto sa usa ka kanhiay nga pagtoo, usa ka kanhiay nga panglantaw, usa ka kanhiay nga modus operandi nga waykalainan gikan niana sa usa ka dimagtotoo. Ang rebersiyonista wala nawad-an sa iyang kaluwasan, apan siya maoy usa ka “mibalik-sa-naandan” diha sa espirituhanong kinabuhi (Mga Proverbio 14:14), “nagbiya-sa-pagtoo” (Micah 2:4), ug usa ka “piniriso sa balaod sa sala” (Mga Taga-Roma 7:23). Tan-awa sa Thieme, *Reversionism* (2000).

mga ulo o makaingon kanato nga mawad-an sa panan-aw sa kaimportante sa Pulong sa Dios diha sa atong mga kalag.

Apan niadtong kinsa gustong mahimong dato matagak ngadto sa tentasyon ug usa ka lit-ag ug daghang binuang ug makadaot nga mga tinguha nga diin maglunod sa katawhan ngadto sa kadaot ug kagub-anan. Kay ang paghigugma sa kwarta maoy usa ka gamut sa tanang mga matang sa kadaotan, ug pipila pinaagi sa paghandum para niini ang nahisalaag gikan sa pagtoo, ug miduslak sa ilang-kaugalingon uban ang daghang tango. (1 Timoteo 6:9-10)

Samtang balod sunud sa balod nga palana ang miabut ngadto sa mga dalunggan ni Solomon ug kabtangan sunud sa kabtangan ang miigo sa listahan sa pinansiyal, “binuang ug makadaot nga mga tinguha” ang miukay sa sulud. Ang iyang mga prayoridad misugod sa pagbalhin. Sa usa ka dapit subay sa agianan, uban sa tanan nga pag-uyon ug mga bahandi, si Solomon nakalimot nga ang Dios mao ang usa kinsa mitudlo kaniya nga hari ug maloloy-ong mipanalangin kaniya. Si Solomon miabut sa usa ka punto sa dihang siya gikinahanglang mag-ingon ngadto sa iyang-kaugalingon, “Ako usa ka bantugang tawo.” Nagtugot ngadto sa pagkaarogante, siya nawad-an sa iyang grasyang panan-aw, napakyas sa kabulahanan nga pagsulay, ug “nahisalaag gikan sa pagtoo.”

Sa dihang ang panghunahuna nga sala sa garbo misugod kaniya ngadto sa paus-us nga agianan, palana ug mga detalye sa kinabuhi nahimong mas nakapagana ngadto kaniya kay sa doktrina. Sa kalit lang siya maoy hilabihang nagkapuliki. Sa kalit lang siya maoy hilabihang kaokopado diha sa iyang-kaugalingon. Sa kalit lang adunay katawhan ug mga lugar nga mas importante, ug sa hinayhinay siya misalikway sa divine nga kaalam nga mihatag kaniya sa maong

kahibulungang espirituhanong buylo sa nangagi. Si Solomon maoy sa kadugayan hilabihang nabalda nga siya misalikway sa doktrina sa hingpit. Pagbiya ug pagsalikway sa doktrina ang magkakuyog ug magdala ngadto sa espirituhanong pagkapakyas, o rebersiyonismo.

Karon hinumdumi, si Solomon maoy usa ka magtotoo, sa waykatapusan naluwas ug usa ka myembro sa pamilya sa Dios sa kahangturan (Juan 1:12). Siya dili makawagtang niining personal ug waykatapusang relasyon (Mga Salmo 37:24; Mga Taga-Roma 8:38-39). Apan sa panahon nga siya nakahimo nianang inisyal nga sala sa pagkaarogante, sa pagpalabi sa iyang kaugalingong importansiya, siya nahimong usa ka karnal nga magtotoo, gawas sa fellowship uban sa Dios.¹³

Ang maloloy-ong probisyon sa Dios para sa tanang mga magtotoo aron makabakwi gikan sa karnalidad ug mahibalik sa ilang fellowship uban Kaniya mao ang *rebound*—pag-ila sa mga sala sa pribado ngadto sa Dios nga Amahan aron makakuha sa kapasayloan ug paglimpyo sa human-sa-kaluwasan nga personal nga mga sala (Mga Salmo 51:1-2; 1 Juan 1:9).¹⁴ Ang maong mga bersikulo ingon nga ang Levitico 26:40-42a nagtala niining pagbakwi nga pamaagi para sa Kapanahonan sa Israel: “Kon sila magsugid sa ilang kalapasan . . . nan Ako maghinumdum sa Akong kasabutan.” Diha sa Mga Salmo 32:5, si David nagsulat sa iyang kaugalingong rebound human sa gipataas ug masakit nga karnalidad: “Akong giila ang akong

---

13. Ang sala maoy dipagsunud ngadto sa kabubut-on sa Dios—bisan unsang panghunahuna, binaba, o dayag nga kalihukan nga sukwahi ngadto sa perpekto nga karakter ug mga sukaranan sa Dios. Bisan pa og sa waykatapusang naluwas, ang matag magtotoo naghuput sa usa ka kinaiyang makasasala, nga diin nagtental kaniya aron makasala ug nagtinguha aron moimpluwensiya sa iyang kalag. Sa dihang ang usa ka magtotoo makasala, ang iyang kinaiyang makasasala magpuli sa pagkontrol sa iyang kalag ug siya maoy wala na diha sa fellowship uban sa Dios.

Karnalidad mao ang absolutong kahimtang sa kalag sa magtotoo ubus sa pagkontrol sa kinaiyang makasasala, nagresulta diha sa pagkawagtang sa temporaryo nga fellowship uban sa Dios tungud sa wamasugid nga sala diha sa kinabuhi. Tan-awa sa Thieme, *The Prodigal Son; Rebound ang Keep Moving!* (1993).

14. Thieme, *Rebound and Keep Moving!*

sala diha Kanimong [Dios nga Amahan], Ug ang akong kalapasan ako wala magtago; Ako miingon, ‘Ako magsugid sa akong mga kalapasan ngadto sa GINOO’; Ug Ikaw ang mipasaylo sa kagilti sa akong sala. Selah.”

Kon si Solomon misugid sa iyang sala, siya pagapasayloon unta sa tanang kasaypanan ug dihadiha mahibalik ngadto sa fellowship uban sa Dios. Apan siya wala gayud. Isip usa ka resulta, siya nalunod una ang ulo diha sa usa ka karnal nga salusalo nga masdako kay sa bisan unsa nga diin ang iyang amahan maoy giapilan. Ang makanunayong kapakyasan sa pagrebound nagbutang kaniya diha sa usa ka rebersiyonistang pagkatiurok—diha sa usa ka kahimtang sa makanunayong karnalidad, gawas sa plano, kabubut-on, ug katuyoan sa Dios para sa iyang kinabuhi. Sama sa tanang mga magtotoo nga diha sa rebersiyonismo, ang pagtinguha ug pangpadasig ni Solomon nga magpuyo sa espirituhanong kinabuhi nahanaw. Nakakita sa iyang-kaugalingon diha sa waypaglaum nga kalaay ug sayup nga pagtoo, siya misakay diha sa usa ka kataranta sa pagpangita para sa kalipay.

Ang matag-usa gustong magmalipayon; kini maoy normal. Unsaon man nimo pagpangita sa kalipay? Tingali ikaw magpalabay sa panahon didto sa daganan sa golp. Unya ikaw masuko ug maglagot, busa ikaw magsulay sa usa ka butang nga ikaw naghunahuna nga makadala og kalipay . . . ug unya usa ka butang pa gayud. Siguro ikaw maninguha sa pagbiyahe, kultura, usa ka bag-ong kahiligan, mga salida, pakighilawas, mga imnanan, panglingawlingaw nga mga droga—sa kanunay nangita sa kalipay. Ug unsa ang imong nakaplagan? Sa dihang ikaw makaabut tumoy sa botilya, walay kalipay; sa dihang ikaw makaabut sa katapusan sa adlaw, sa katapusan sa pelikula, o sa tumoy sa dalan, walay kalipay! Sa matag buntag sa dihang ikaw mobangon, ikaw maoy matinguhaon nga mangita sa kalipay; sa kagabhion sa dihang ikaw matulog na, ikaw mao sa gihapon wamatagbaw. Ang kamatuuran mao, ikaw ang

nagbuhat sa imong kaugalingong kadimalipayon. Kon ikaw maoy masulub-on asa ka man karon, ikaw magmasulub-on bisan asa ka pa paingon ug bisan unsa pa ang imong buhaton.

Imong makita, sa dihang ang usa ka magtotoo mobiya sa bugtong tinuud nga gigikanan sa kalipay, ang tinuud nga kalipay maglikay kaniya. Si Solomon, nangita sa kalipay isip usa ka puli para sa fellowship uban sa Dios, mitan-aw para sa kabalhinan ug kalingawan diha sa hilabihang katalagsaong mga paagi. Gikan sa iyang pagpangita miabut ang usa ka mapugsanong mensahe para kanato: ang mensahe sa “mga unggoy ug mga pabo” (2 Cronicas 9:21). Ang pabo uban ang iyang magarbohong dayandayan ug ang unggoy uban ang iyang gahum, parehong makalingaw ug talagsaong langyaw, nagrepresentar sa matag kalingawan, matag kabalhinan, matag posibleng pagsulay nga mangita sa kalipay nga nahimulag gikan sa plano sa Dios.

Si Solomon maoy usa niadtong masulub-ong mga kaso sa usa ka magtotoo kinsa adunay kinadakoang kahigayonan para sa paghimaya sa Dios apan kinsa makalilisang nga napakyas. Pinaagi sa iyang kaugalingong kabubut-on, ang salabutanon ug gipanalanginang hari sa Israel mibutang sa iyang-kaugalingon gawas sa plano sa Dios para sa iyang kinabuhi. Siya misugod sa pagtukod sa balay sa Dios—ang unang Templo—ug misangpot sa pagtukod sa mga balay ug mga palasyo para sa iyang kaugalingong kalingawan. Siya misugod sa iyang paghari uban ang divine nga kaalam ug mitapos uban sa taphaw nga kalingawan ngadto sa kinaluhoang sukdanan diha sa kasaysayan. Siya misugod uban ang pagkamatinumanon ngadto sa espirituhanong mga butang ug mitapos sa pagpatuyang diha sa kalibutanong mga butang.

Duha ka bibliyanhong mga libro ang nagtala sa kapakyasan ni Solomon: iyang disiplina maoy gitala diha sa Awit ni Solomon, ug ang iyang pilosopiya sa kinabuhi diha sa pagpangita sa kalipay maoy gitala diha sa Libro sa Ecclesiastes.

AWTOBYOGRAPIYA NI SOLOMON

Ang Libro sa Ecclesiastes mao ang awtobyograpiya ni Solomon nga gawas sa fellowship. Unsa man ang iyang gihunahuna? Siya mihunahuna diha mahitungud sa “mga unggoy ug mga pabo.” Siya nahimong waypagtagad ngadto sa espirituhanong mga butang ug natukub diha sa mga detalye sa kinabuhi. Ang maslabi niyang paggukod sa kalipay nga nahimulag gikan sa Dios, maslabi pa gayud ang iyang kamasulub-on nga migrabe.

Diha sa Ecclesiastes, si Solomon naghulagway sa pito ka mga lugar nga siya misuta diha sa usa ka paningkamot nga makakab-ot sa kalipay: edukasyon, kalingawan, kabilin, pilosopiya, kwarta, kadunggan, ug pakighilawas. Kini nga mga pag-eksperimento napakyas. Ang iyang katarantang pagpangita para sa kalipay maoy usa ka katalagman. Sa dihang siya maoy nahibalik ngadto sa fellowship ug nakabakwi gikan sa rebersiyonismo, siya nakahibalo nga siya kinahanglang magpasidaan sa uban nga dili maghimo sa susamang mga kasaypanan. Sulud niini nga Libro—iyang kaugalingong pagsaysay sa pagpahitaas, pagpatuyang, ug pagpang-eksperimento diha sa tanang butang gikan sa langyaw ngadto sa makihilawasnon—si Solomon mibilin gayud sa usa ka kabilin. Kini nagpabilin para sa tanang mga magtotoo nga makaganansiya gikan sa iyang kasinatian.

Si Solomon maoy usa ka tigulang nga tawo ug mas maalamon sa dihang siya misulat niini nga awtobyograpiya ug mitala sa iyang mga kapakyasan. Walay mga kayabkayab o mga bulakbulak, walay pagsulay nga magtabon sa iyang nangagi o pagpangatarungan sa iyang mga lihok—usa ka deretsong pagsaysay lamang sa mga kamatuuran. Gigiyahan pinaagi sa Balaang Espiritu, si Solomon mitala sa iyang tawhanong mga paningkamot para sa pagpangita sa kalipay ug ang

makapasubo ug makapapalaw nga mga resulta.¹⁵ Kini nga sugilanon maoy gitala aron moluwas sa ubang mga magtotoo sa panahon ug kagubot, kay si Solomon misulay sa tanang butang—tanang butang, kana mao, gawas lang sa grasya nga mga kasulbaran: rebound, pagtoo-pahulay, ug ang paggamit sa doktrina sa Bibliya.

ANG TAWO UBAN ANG USA KA MENSAHE ECCLESIASTES 1:1-9

Ang Libro sa Ecclesiastes nagbukas pinaagi sa pagbutyag, “Ang mga pulong sa Magwawali [*qohelel*], ang anak ni David, hari sa Jerusalem” (Ecclesiastes 1:1). Bisan pa og si Solomon mao ang tawhanong magsusulat sa Ecclesiastes, kini nga Libro maoy gikauyonan nga *dili* mga pulong sa usa ka magwawali. Sa kasagaran, ang usa ka magwawali mao ang usa kinsa sa kanunay nagtoon ug sa tukmang nagtudlo sa doktrina sa Bibliya, “sa husto nga nagbahinbahin sa pulong sa kamatuuran” (2 Timoteo 2:15, KJV). Kasagaran sa mga pagsaysay sa tibuuk Ecclesiastes maoy tawhanong panglantaw ug sukwahi ngadto sa divine nga panglantaw.¹⁶ Sila nagpakita sa mga panghunahuna ni Solomon nga nahumol diha sa karnalidad.

---

15. Ubus sa prinsipyo sa inspirasyon, ang Dios nga Balaang Espiritu sa makahibulunganong mitudlo sa tawhanong mga magsusulat sa Kasulatan aron nga ang Iyang mensahe ngadto sa katawhan maoy matala diha sa perpektong katukma diha sa orihinal nga mga pinulongan, ang mismong mga pulong nga nagdala sa awtoridad sa divine nga pagpangsulat. Ang Bibliya wala nagtugot o nagpasiugda sa daotan, sayup, o pagkabakak, apan ang divine nga inspirasyon naggarantiya sa makasaysayong katukma sa bisan unsang kasulatang pagsaysay, bisan pa nga ang pagsaysay nagtudlo sa divine nga panglantaw o naghulagway lamang sa panglantaw sa usa ka tawo nga nagpuyo nga nahimulag gikan sa disenyo sa Dios. Para sa daghan nga divine nga inspirasyon, tan-awa sa Thieme, *Canonicity* (1973), 3-8.

16. Tawhanong panglantaw mao ang bisan unsang tawhanon o satanasnong sistema sa panghunahuna, mga paghatag-bili, o pagsulbad sa problema nga diin maoy sukwahi ug misupak ngadto sa divine nga panglantaw, mga paghatag-bili, ug pagsulbad sa problema nga gipadayag diha sa Bibliya. Tan-awa sa Thieme, *Mental Attitude Dynamics* (2000).

Diha sa pagtala sa iyang sayup nga mga panghunahuna ug waypahulay nga kamasulub-on, si Solomon maoy sa tinuud nagsangyaw sa usa ka kahibulungang mensahe—usa ka mensahe sa waykapuslanang kinabuhi kun walay Dios. Ang Hebreyo nga *qophelet* busa kinahanglan pagahubaron og “ang tawo uban ang usa ka mensahe.”

“Kakawang [*chabel*] sa mga kakawang,” nagsulti ang Magwawali [ang tawo uban ang usa ka mensahe],

“Kakawang sa mga kakawang! Ang tanan maoy kakawang.” (Ecclesiastes 1:2)

Kon kita motan-aw sa mensahe ni Solomon isip usa ka klase sa testimonya o deposisyon, kini mao ang iyang pangbukas nga pagsaysay. Matngoni nga siya maoy wala matagbaw aron tigumon ang konklusyon para sa panapos nga pagsulti; hinoon, siya naghatag sa paghukum dayon. Ang pulong dinhi para sa kakawang mao ang *chabel*, sa literal, “pagkawaysulud.” Ang matag takna nga gigugul nga gawas sa fellowship, si Solomon nagbutyag, maoy “pagkawaysulud sa mga pagkawaysulud!”

Ang kang Solomon maoy tukmang dili usa ka dan-ag nga testimonya. Sa dihang ang usa ka tawo maoy gawas sa fellowship, dimakahimo nga mogamit sa doktrina sa mga panghitabo sa kinabuhi, sa katapusan siya makakita sa kinabuhi ingon nga waykahulugan ug waysulud. Si Solomon nagpadayon aron mangutana, “Unsay kaayohan nga ang tawo anaa diha sa tanan niyang buhat [tawhanong mga nakab-ot] Nga diin siya naghimo ubus sa adlaw?” (Ecclesiastes 1:3). Siya sa umaabut magpakita nga wala gayud.

Human sa pagsulti sa iyang konklusyon, si Solomon nagpadayon diha sa mga bersikulo 4 hangtod 10 aron mopahiluna sa iyang pagpangatarungan nga ginamit ang upat ka mga prinsipyo gikan sa kinaiyahan. Ang kinabuhi nga gawas sa fellowship uban ang Dios maoy sama sa mga pagliyok diha

sa kinaiyahan nga sa kanunay nagbalik ngadto sa susamang punto.

Siya unang nagsulti kanato nga uban sa matag lumalabay nga henerasyon, “ang kalibutan nagpabilin sa kahangturan,” o nagpabiling nagpadayon (Ecclesiastes 1:4). Usa ka henerasyon ang moabut, nagsulay aron mangita sa kalipay gawas sa plano sa Dios, ug sa dimalikayan mahanaw. Laing henerasyon ang moabut, naghimo sa susamang kasaypanan, ug nahanaw. Unya lain, ug lain, ug ang kasaysayan nagpadayong nagbalik sa iyang-kaugalingon.

Sunud siya nag-ingon, “ang adlaw nagsubang ug ang adlaw nagsawup; Ug nagdali ngadto sa iyang lugar kini nagsubang didto *pag-usab*” (Ecclesiastes 1:5*b*). Dinhi maoy gihulagway ang pagtuyok sa kalibutan. Samtang ang kalibutan nagtuyok, ang adlaw nagsawup; samtang kini nagpadayon sa iyang pagtuyok, ang adlaw nagsaka unya nagkanaog pag-usab. Ang kalibutan maoy nagtuyok ug nagtuyok ug nagtuyok lamang—ug mao usab ang katawhan nga anaa niini.

Si Solomon nan naggamit sa usa ka paglarawan gikan sa usa ka sukaranon sa meteorolohiya—ang kahanginan nagtugbaw. Siya naghulagway niining butang katingalahan sa mosunud:

Naghurus paingon sa habagatan,
Unya nagbiyo paingon sa amihanan,
Ang hangin nagpadayon sa pagtuyoktuyok;
Ug diha sa iyang naglinging mga agianan ang
hangin nagbalik. (Ecclesiastes 1:6)

Ang hangin nagbiyahe ibabaw sa kalibutan ingon sa mga huyohoy, sa kanunay nagtuyok diha sa kawanangan—“naghurus paingon sa habagatan” unya “paingon sa amihanan . . . nagtuyoktuyok . . . ang hangin nagbalik.” Kining kahanginan maoy sama lamang sa katawhan kinsa maoy nangita sa kalipay nga wala ang Dios. Sila naglibotlibot ug naglibotlibot

ug naglibotlibot ug sa kanunay mobalik ngadto sa susamang lugar—walay kalipay, bugtong pagkawaysulud ug waypulus!

Sa katapusan, ang ulahing paghulagway: “Tanang mga sapa nagdagayday ngadto sa dagat, Apan ang dagat maoy dili mapuno” (Ecclesiastes 1:7a). Ngano man ang dagat dili mapuno? Tungud kay ang adlaw nag-igo sa dagat ug nag-alisngaw sa tubig. Sa dihang ang tubig nag-alisngaw, kini nag-adto sa hangin; didto kini nagporma sa kapanganoran ug naglihok ibabaw sa yuta. Unya kini nagpanibug-ok, nagligid paubus ngadto sa dagat diin ang adlaw nag-igo niini, ug nagsaka kini pag-usab. Sama diha sa laing mga pagliyok, ang tubig naglibotlibot ug naglibotlibot ug naglibotlibot. “Ngadto sa lugar nga diin ang mga sapa nagdagayday, Didto sila nagdagayday pag-usab” (Ecclesiastes 1:7b).

Ang katawhan nga nangitag kalipay nga wala ang Dios maoy anaa sa usa ka tiyobibo, nasikup diha sa usa ka pagliyok, nabara diha sa usa ka inagian sa ligid, naggukod sa ilang kaugalingong mga ikog. Sila dili gayud makaadto bisan asa. Masulub-on ug nahiubus, sila nagbungat uban ni Solomon, “Tanang mga butang maoy makakapoy.... Kana nga nahuman na mao kana nga mahitabo pa, Ug kana nga maoy gihimo na mao kana nga maoy pagahimoon pa. Busa, wala gayuy bag-o ubus sa adlaw” (Ecclesiastes 1:8b-9).

PITO KA MGA PULI

Sa dihang si Solomon mitalikod gikan sa Ginoo, usa ka dakong pagkawaysulud ang miabut ngadto sa iyang kinabuhi. Dinhi nagsugod ang subo nga pagsaysay sa pagpangita ni Solomon aron mopuno sa espirituhanong kahaw-ang pinaagi sa pito ka mga puli. Siya maoy nangita para sa usa ka butang nga lahi, usa ka butang nga bag-o ug langyaw, usa ka tuburan sa kabatan-on, usa ka gigikanan sa wayhunong nga pangpagana—usa ka butang nga diin siya mahimong

‘malipayon.’ Siya misugod sa usa ka hilabihang kataas nga patag. Uban sa matag panimpalad siya nakakuha sa diyutay nga pag-ubus ug sa diyutay nga pag-ubus, hangtod nga siya sa katapusan miabut sa kinaubsan.

Edukasyon *Ecclesiastes 1:13-18*

Si Solomon unang nakahukum nga siya dili magmalampuson o magmalipayon diha sa kinabuhi gawas kon siya makapadayon sa hataas nga edukasyon—usa ka ideya nga daghang katawhan maoy nagtoo pagkakaron. Busa ang inisyal nga pag-eksperimento ni Solomon mao nga molambigit diha sa nagkalainlaing mga lugar sa akademikong pagkat-on.

Ug ako nagbutang sa akong hunahuna nga mangita ug magdukiduki pinaagi sa kaalam mahitungud sa tanan nga nahimo ubus sa langit.
(Ecclesiastes 1:13a)

Si Solomon midukiduki sa ginsakpan sa kalibutanong kahibalo pinaagi sa iyang kaalam. Kini nga kaalam, bisan pa, miabut dili gikan sa doktrina sa Bibliya apan sa tawhanong kamaalamon. Imong makita, ang pulong “kaalam” maoy gigamit sa duha ka mga paagi diha sa Ecclesiastes; ang konteksto naghatag sa kahulugan. Si Solomon maoy nagsugyot dinhi ngadto sa iyang tawhanong IQ—ug ang kang Solomon maoy taas nga talagsaon. Bisán sa ingon, pag-atubang sa kalibutan sa akademikong mga hisgutanan nagkinahanglan sa talagsaong kaugalingong-disiplina ug kakugi sa trabaho, ingon nga si Solomon nagpahayag uban sa pamulong nga, “Ako nagbutang sa akong hunahuna.” Apan human sa tanan nianang panghunahuna nga panglimbasog, ang mapugusong tinun-an mihukum,

Kini maoy usa ka mabug-at nga gimbuhaton nga *diin* ang Dios mihatag ngadto sa kaanakan sa katawhan aron paantoson. (Ecclesiastes 1:13b)

Sa ulahi, diha sa Ecclesiastes 12:12, si Solomon nagpasidaan kon unsa ang mahitabo ngadto sa tawo kinsa nagwaldas sa iyang-kaugalingon diha sa eskwelahang mga pagtoon. Siya mapul-an! “Ang pagsulat sa daghang mga libro [nga nagtudlo sa tawhanong panglantaw] maoy waykatapusan, ug ang sobrang debosyon *ngadto sa mga libro* maoy makakapoy ngadto sa lawas.” Ang akademikong mga libro anaa sa minilyon, ang matag usa nagrepresentar sa nahilabot nga panglantaw sa iyang tawhanong magsusulat. Ang usa ka estudyante nga naglawig pinaagi niining waykatapusang pagtigum sa tawhanong kahibalo sa katapusan mahimong kapuyon, sa walay paghisgot og pagkalibog o pagkasalaag pinaagi sa nagkasumpaki nga mga ideya. Bugtong ang absolutong kaalam sa divine nga panglantaw ang makapapas sa yamog sa tawhanong panglantaw ug maghatag sa espirituhanong pangpagana ug kalig-on. Ang pagtoon sa Pulong mao ang palagsik ngadto sa kalag, apan ang sobrang pagtoon sa tawhanong mga akademiko mao ang makaluya sa parehang kalag ug lawas!

Si Solomon mikat-on sa tanang butang, “tanang mga buhat nga diin gihimo ubus sa adlaw”— tanang butang gawas lang sa Pulong sa Dios. Sa dili pa ipadayag ang matag usa ka mga hilisgutanang nga iyang gisulayan, siya nagpaambit sa iyang konklusyon gikan sa tanan niana nga pagtoon: “Ang tanan maoy kakawang ug nanglimbasog sa paggukod sa hangin” (Ecclesiastes 1:14b).

“Nanglimbasog paggukod sa hangin” maoy sa literal “nagkaon og hangin.” Gusto ba nimo nga adunay pagkaon og hangin lamang? Dinhi ikaw maoy hilabihang gutoma, busa ikaw adunay usa ka ilimnon nga hangin, usa ka hangin nga

salad, usa ka maanindot nga hangin nga sabaw, usa ka hangin nga sud-an, ug sa katapusan usa ka hangin nga panghimagas. Dili kaayo makatagbaw! Si Solomon mipalandong ngadto sa iyang daghang akademikong mga nakab-ot, ug samtang adunay ganansiya diha sa panghunahuna nga paggamit, siya nakamatngon sa iyang kalag nga maoy gipakaon og pagkawaysulud ug daghang hambog. Bisan unsa ang iyang giton-an, ang pagkat-on ug pagkahanas niadtong mga hisgutanan maoy dili usa ka gigikanan sa kalipay.

Si Solomon karon nagpadayag sa pipila ka daghan pang mga detalye sa iyang akademikong kasinatian ug salabutanong mga kahabog nga diin siya misaka:

Unsa maoy balikog dili matul-id, ug unsa maoy kulang dili maihap. Ako miingon sa akong-kaugalingon, “Paminaw, ako mipadako ug mipasaka sa kaalam [tawhanong pagsabut] mas labaw kay sa tanan kinsa maoy anaa sa Jerusalem nga sakup kanako; ug ang akong hunahuna nakakita sa usa ka bahandi sa kaalam ug kahibalo.” (Ecclesiastes 1:15-16)

Ingon nga kini nagsangpot ngadto, siya misugod diha sa pag-abante pinaagi sa matematika. Sa dihang siya milapas sa sukaranong aritmetika, si Solomon mikuha sa pipila ka medyo makapadani nga mga proyekto. Siya misulay aron kwadrohon ang lingin apan nakadiskobre nga “unsa maoy balikog dili matul-id.” Siya unya miusisa ngadto sa matematika sa waykinutuban, og nakahukum lamang nga “unsa maoy kulang dili maihap.” Paglaraw niini ug sa laing mga teyoriya mihatag ni Solomon sa panghunahuna nga kabatid nga naglapas sa tanan niyang mga nag-una diha sa trono sa Israel.

Ang ambisyosong estudyante usab miusisa sa mga siyensiya sa hunahuna, unsa nga atong gipasabut sa

pagkakaron isip siklohiya ug sikyatriya. Sa iyang pagdukiduki sa hunahuna ug emosyonal nga mga balatian, si Solomon nag-ingon, “Ako nagbutang sa akong hunahuna aron makahibalo sa kaalam ug aron makahibalo sa pagkabuang ug binuang” (Ecclesiastes 1:17a). Kini nga salabutanong mga pagpanimpalad, usab, midala ni Solomon aron mohukum nga “kini usab maoy paggukod sa hangin” (Ecclesiastes 1:17b). Pag-usab siya maoy nagkaon sa pagkawaysulud.

Atong pagatin-awon ang usa ka butang: Walay tiunay nga sayup diha sa pagpadayon sa edukasyon ngadto sa pinakataas nga ang-ang. Ang edukasyon nagtanyag sa daghang katingalahang mga kaayohan, ug akademikong pagbansay maoy gikinahanglan diha sa daghang mga propesyon. Kana giingon, ang edukasyon maoy dili usa ka solusyon sa personal nga pagkalibog ug pagkawaykalipay, ni kini maoy usa ka garantiya sa pagpangita sa angayang luna sa usa diha sa kinabuhi. Ang edukadong katawhan mahimong sama ingon kamasulub-on sa di-edukadong katawhan. Ang sa binatid nga mga pagtoon maghatag pa lamang ni bisan kinsa sa kinahiladmang kalinaw, kalipay, o espirituhanong panalangin. Gani mas-alaot pa, ang pagtuhup sa bakak nga mga ideya ug tawhanong-kinaugalingong mga konsepto makadunut sa usa ka kalag nga wala gituhupan sa divine nga panglantaw. Sa dihang ang magtotoo nagpuli sa edukasyon para sa espirituhanong pagtubo o fellowship uban sa Dios, siya nagdali padulong ngadto sa rebersiyonismo. Diha sa tanan niyang akademikong kinabuhi, si Solomon wala makakita sa kalipay nga iyang gipangita, kay siya mibiya sa Dios. Ang iyang kaguul sa tinuud milawum, “tungud kay diha sa daghang [tawhanong] kaalam adunay daghang kaguul, ug ang nagsaka nga kahibalo *nagresulta diha* sa nagsaka nga kasakit” (Ecclesiastes 1:18).

Kalingawan *Ecclesiastes 2:1-11*

Gikan sa akademiko, si Solomon misulay sa hingpit nga lahing paagi ngadto sa kalipay. Kini nagsunud sa usa ka lohikal nga pagsaka. Human ka nagtoon sa tibuuk semana diha sa eskwelahan, unsa man ang imong buhaton? Ikaw mopahimulus sa tapos sa semana ug mag-apil sa lainlaing mga kalingawan. Ikaw magpuyo niini—usa ka hingpit nga kausaban! Kana maoy eksaktong gibuhay ni Solomon.

Ang hari sa Israel miingon sa iyang-kaugalingon, “Dali karon, ako magsulay kanimo diha sa kalingawan. Busa paglipay sa imong-kaugalingon” (Ecclesiastes 2:1a). Si Solomon misugod pinaagi sa pagsulti diha sa tinuud, “Ako natagbaw na mga libro. Kining tanan nga pagtoon maoy naghimo kanako nga usa ka bulok nga bata. Ako nakasulay diha sa pagbudlay, nahimong usa ka himasag-libro, busa ako nagkinahanglan aron morelaks. Unsay akong gikinahanglan mao aron mogawas ug mokatawa og diyutay, mokuha sa akong kasaya pagbalik.” Kasaya ug panglingawlingaw ang mahimong usa ka siguradong padulngan ngadto sa kalingawan, husto? Tingali ang pagkatawa makadala kaniya sa tinuud nga kalipay, apan “tan-awa, kini usab maoy waykapuslanan. . . . Kini maoy pagkabuang [tinonto, binuang]” (Ecclesiastes 2:1b-2). Bisan pa og siya mikatawa ug mikatawa ug mikatawa, siya maoy dili masmalipayon kay sa niadtong siya maoy nagtoon.

Asa dapita siya moadto aron mangita sa kalingawan? Nan, ang iyang bodega sa bino mipamatuud sa usa ka hamugaway nga hunonganan. Bisan human sa pag-eksperimento uban sa alkohol nga pagkahubog ug sa kalainlaing mga matang sa sensuwalismo (Ecclesiastes 2:3a), si Solomon nahuwasan ug nakaamgo nga siya walay kapadulngan. Siya mitan-aw sa palibut, nakakita sa tanang waysulud nga mga botilya, ug nahibalo nga siya maoy nag-usik sa iyang kinabuhi sa pag-

inum-inum ug pambabaye. Ang kalipay maoy wala makita isip usa ka tiglingawlingaw nga batan-on. “Ako kinahanglang magtul-id sa madali,” siya misulti sa iyang-kaugalingon. Nagpabiling nagpangita sa kalingawan, siya sa yanong mipuli sa iyang matang sa pagpasagad ngadto sa usa ka butang nga mas talahuron.

Si Solomon misalum ngadto sa mga kalihukan sa arkitektura, katukuran, ug pananaman. Ang katukuran maoy sa tinuud usa sa labing hinungdanon sa paghari ni Solomon. Niining puntoha, siya nakatukod na sa mga barko ug mga siyudad, mga kampo sa tibuuk yuta aron butangan sa karwaheng mga kwerpo sa Israel, ug natural sa bantugang Templo (1 Mga Hari 9:15, 19, 26; 10:26; 2 Cronicas 8:4-6).¹⁷ Busa uban sa nag-unang resumen nga gihuptan, siya misugod sa mas personal nga misyon, pagpangita sa bag-ong mga proyekto para sa iyang-kaugalingon nga maoy dili lamang halandumon ug makahuluganon apan usab elegante ug maanindot sa panan-aw. Kini, siya nagtoo, nga mahimong kaambungang testamento ngadto sa iyang dimatupngang inyenheriyang mga kabatid. Ang Ecclesiastes

---

17. Tinabangan pinaagi ni Hiram ang hari sa Tyre, si Solomon mihimo sa panon sa mga barko didto sa Ezion-geber, gikan diin nga kining mga bapor maoy gitoohan nga mipadala sa hamiling mga puthaw para sa patigayon diha sa mga siyudad nga nahimutang sa Red Sea nga kabaybayonan. Diha sa pagdugang sa iyang halandumong pagpangtukod sa Jerusalem, naglakip sa hawanan sa palasyo ug Templo, si Solomon mitukod pagbalik ug mikoral sa daghang mga siyudad sa tibuuk yuta nga iyang giharian, naglibut kanila diha sa mga paril ug mga ganghaan ug tipiganan-sa-pagkaon nga mga pasilidad aron mosilbi sa parehong iyang kasundalohang mga garison ug padagan sa patigayon. Ang maong katukuran nga mga kalihukan maoy anaa sa Megiddo, Hazor, Gezer, Tadmor, Hamath-Zobah, Jerusalem, Beth Horon, ug Baalath. Si Solomon mipausbaw sa impanteriya sa kasundalohan nga iyang napanunod gikan ni David uban sa usa ka igo-igong karwaheng mga kwerpo, giestasyon, sumala sa tigsulat sa kasaysayan nga si Michael Grant, diha sa “labing gipalig-on nga kota sa Gezer (gasa ni Solomon gikan sa mga Ehiptohanon), diha sa Hazor, ug diha sa Megiddo.” Ang mga kwadra para sa mga kabayo ug mga karwahe sa Megiddo lamang, ang mga tukuranan nga diin maoy nakubkuban, gikataho pinaagi sa *The Cambridge Ancient History* nga masudlan “dul-an 150 ka mga karwahe ug 450 ka mga kabayo.” Michael Grant, *The History of Ancient Israel* (New York: Charles Scribner's Sons, 1984), 87-88; I. E. S. Edwards, C. J. Gadd, N. G. L. Hammond, E. Sollberger, eds., *The Cambridge Ancient History*, 10 vols. 3d ed. (Cambridge: Cambridge University Press, 1975), vol. 2, bahin 2, mga pahina 594-95.

2:4-6 nag-ingon nga siya mitukod para sa iyang-kaugalingon og dagkong mga panimalay nga gilibutan diha sa halapad kaayo nga mga lugar sa natural nga talan-awon. Ang kayutaan sa iyang mga kabtangan maoy giugmad uban sa mabuhong nga mga tanaman ug mga prutasang kakahoyan. Siya mipatubo sa mga ubas aron mopuno sa iyang bodega sa bino. Siya mihatag og tubig ngadto sa iyang “kalasangan sa nagtubong kakahoyan” uban sa usa ka dalaygong sistema sa irigasyon.

Tingali ikaw, sama sa daghang katawhan, nangandoy nga mobiya sa imong piut nga kinabuhi sa siyudad ug moadto paingon sa haluag nga bakanteng mga lugar, maglingkod ilalum sa imong kaugalingong prutasang kakahoyan, ug maglantaw sa kawanangan sa imong kayutaan. Maayo, si Solomon sa tino dihay iyang bahin sa pagbuladbulad diha sa lapad nga gawas—apan siya nagpabiling wamatagbaw. Busa siya mibalhin ngadto sa laing mga detalye nga siya nagtoo nga makapauswag sa iyang paagi sa kinabuhi.

Ako mipalit og lalaki ug babaye nga mga ulipon, ug ako adunay lumad nga mga ulipon. Usab ako mipanag-iya sa panon sa kalanggaman ug panon sa kahayupan nga mas dako kay sa tanan kinsa nauna kanako sa Jerusalem. (Ecclesiastes 2:7)

Si Solomon mipuno sa iyang mga kastilyo diha sa tanang mga matang sa mga sulugoon ug sa iyang yuta diha sa mga baka ug mga karnero. Siya mao ang kinadakoang ransero diha sa lugar. Bisan pa niana, siya mipabiling wamatagbaw.

Siya naghinuktuk, “Tingali ako kinahanglang mopangga sa hilabihan sa akong-kaugalingon diha sa mas daghang kaluhoan.” Sumala sa Ecclesiastes 2:8, si Solomon mitapok sa dakong mga kantidad sa plata ug bulawan ug ang “bahandi sa mga hari ug sa mga probinsiya”—mga mutya, mga alahas, ug laing pangitaon, langyaw nga mga bililhon ... sama sa mga

unggoy ug mga pabo, tingali! Siya usab mikuha og “lalaki ug babaye nga mga mang-aawit”—usa ka paagi sa karaang-kalibutang sentro sa kalingawan para sa palasyo, nagpuno sa matag kwarto diha sa matam-is, maanindot nga mga tunog sa mga orkestra ug mga koro. Ug natural siya wala makalimot sa “mga kalingawan sa kalalakihan.” Ang nahisulat-pag-ayo nga harem ni Solomon mipasigarbo sa usa ka libo ka mga babaye (1 Mga Hari 11:3).

Malagmit gikapoy gikan sa pagdetalye niining mga pagsaysay sa pagpangita sa kalingawan, si Solomon nagsumada niining tanan pinaagi sa pag-ingon, “Unya ako nahimong bantugan ug misaka nga maslabaw pa kay sa tanan kinsa nauna kanako sa Jerusalem.... Tanan nga ang akong mga mata nagtinguha ako wala nagbalibad kanila. Ako wala mipugong sa akong kasingkasing gikan sa bisan unsang kalingawan” (Ecclesiastes 2:9-10a). Igo rang isulti, siya misulay sa tanang butang. Ug siya mitan-aw ngadto sa bisan unsang lumalabay nga kalipay nga siya midawat isip “ganti para sa tanan nga akong kahago” (Ecclesiastes 2:10b).

Sulud sa iyang katingbanan sa mga pagpatuyang mao ang mubong pagpahayag, “Ang akong kaalam usab miunong kanako” (Ecclesiastes 2:9b). Si Solomon maoy usakatalagsaong mangialamon ug makinaadmanong tawo diha sa tawhanong mga sukaranan. Siya nagpasalig kanato nga sa tibuuk niining mga pag-usik-usik, ang iyang gasa sa salabutanong kapasidad ug ang iyang bahandi sa akademikong kahibalo mipabilin diha kaniya.

Si Solomon miabut gikan sa usa ka tigpasadya ngadto sa usa ka hilabihan nga magtatrabaho. Tanan niining mga kalingawan siya misulay: bino, mga babaye, ug awit; mga katukuran sa hilabihang kaambong; sa dimatupngang bayanihong buhat sa inhenyeriya; pagtigum sa dako kaayong mga bahandi ug mga kabtangan. Ug unsa ang iyang konklusyon gikan niining tanan? “Ang tanan maoy kakawang [pagkawaysulud] ug

nanglimbasog paggukod sa hangin ug walay ganansiya ubus sa adlaw” (Ecclesiastes 2:11b). Para sa magtotoo nga gawas sa fellowship uban sa Dios, walay matang sa kalingawan o pagkab-ot, diigsapayan unsa ka makalingaw kini kaniadtong higayona, makadala gayud sa tinuud nga kalipay.

Kabilin *Ecclesiastes 2:18-23*

Sa dihang ang tanang butang nga ang iyang “mga mata mitinguha” mipamatuud nga dimasangputon para sa kalipay, ang katarantang pagpangita ni Solomon mibalhin ngadto sa pagpahiluna sa usa ka manununod, usa ka tawo nga modala sa iyang pangalan ug sa iyang kabilin. Samtang siya mao ang amahan sa daghang kabataan pinaagi sa daghang mga asawa diha sa iyang harem, siya mihukum nga mopili sa iyang prinsipeng sumusunod ug mangita sa kalipay diha sa iyang mga kalampusan. Kini nga pangatarungan, bisan pa, daling miaslum. Si Solomon nakaamgo, sama sa daghang mga ginikanan, ang waykalig-on ug dimatagna sa kabataan ug ang yanong kamatuuran nga ang kabataan dili mao ang sulbad para sa usa ka sa hamtong nga kamasulub-on. Napungut diha sa pagsulay aron motagana sa usa ka maayo kaayong manununod, si Solomon mitan-aw sa iyang kaugalingong dakong mga kalampusan diha sa tumang kaluud.

Busa ako naglagot sa tanang bunga sa akong kahago nga diin ako naghago ubus sa adlaw, kay ako kinahanglang magbilin niini ngadto sa tawo kinsa moabut sunud kanako. (Ecclesiastes 2:18)

Si Solomon nakatapok sa dikatoohang mga bahandi ug gahum, nakatukod sa tanan niining katingalahang mga monumento, apan karon siya naglagot kanila tungud kay ang

iyang kabilin mapanag-iya ngadto sa iyang kaanakan. Ang napungut nga hari nagbangutan, “Siya adunay kontrol ngadto sa tanang bunga sa akong kahago nga diin ako naghago pinaagi sa pagbuhat nga maalamon.... Kini usab maoy kakawang” (Ecclesiastes 2:19b).

Ngano man nga si Solomon hilabihang nabalaka? Tungud kay “kinsa ang nahibalo nga siya [ang manununod] mahimong usa ka maalamon nga tawo o usa ka buang?” (Ecclesiastes 2:19a). Pananglitan ang iyang anak mahimong usa ka walay-nada, usa ka pildiro! Siya magkuha niining kahibulungang kabilin ug magguba niini pinaagi sa tumang pagkabuang o magwala niini pinaagi sa pagkaarogante ug pag-usik-usik. Ug ang hari sa Israel adunay maayong hinungdan para sa kabalaka. Si Solomon nagduda nga ang iyang anak ug sumusunod nga si Rehoboam tingali mahimong usa ka buang, ug siya maoy husto. Diha sa katuigang umaabut, ang mga lihok ni Rehoboam isip hari midala ngadto sa permanenteng pagkabulag sa Nahiusang Gingharian sa Israel.

Si Rehoboam misaka sa trono sa pagkamatay ni Solomon (2 Cronicas 9:31). Sa pagmahay, ang espirituhanong kabilin nga misugod diha sa iyang apohan nga si David maoy gisalikway ni Rehoboam. Ang iyang kakulang sa kaalam ug kahamtong mibiya kaniya nga waykatakus nga mopahunong sa rebelyon nga misugod sa pagbukal sa panahon sa paghari ni Solomon. Sa dihang ang katawhan sa Israel mihangyo ngadto ni Rehoboam para sa paghupay gikan sa panglupig nga mga palisiya ug pamuhis (2 Cronicas 10:3-4), ang bag-ong hari naminaw sa tambag sa ignorante, aroganteng batan-ong mga magtatambag ug mipagrabe lamang sa problema.

Ug si Haring Rehoboam mibiya sa pagtambag sa katigulangan. Ug siya misulti ngadto kanila sumala sa tambag sa batan-ong kalalakihan, nag-ingon, “Ang akong amahan mihimo sa inyong

sangon nga bug-at, apan ako magadugang niana; ang akong amahan midisiplina kaninyo diha sa mga latigo, apan ako *magadisiplina kaninyo* diha sa mga tanga.” (2 Cronicas 10:13-14)

Niadtong 926 B.C. ang nahiusang monarkiya sa Israel nahimong duha ka mga binuhat (2 Cronicas 10-36). Napulo ka mga tribu, gipangulohan pinaagi sa ilang umaabut nga hari nga si Jeroboam, mibulag diha sa pag-alsa ug nahimong Amihanang Gingharian, nga gitawag og “Israel” o “Ephraim.” Si Rehoboam mipabilin sa pagdumala ngadto sa duha ka nahabiling mga tribu, Judah ug Benjamin, diin nahimong Habagatang Gingharian, o “Judah.” Ang parehang mga gingharian maoy naalaot. Niadtong 721 B.C. ang mibiya sa pagtoo nga Habagatang Gingharian nahimong ubus sa divine nga paghukum, hingpit nga pagkahanaw ug naguba pinaagi sa nagsulong nga Assyrian nga kasundalohan nga gipangulohan ni Sargon II (2 Mga Hari 17; Isaiah 10:5-6). Kapin sa usa ka gatos ka katuigan ang milabay, si propeta Jeremiah mipasidaan sa Amihanang Gingharian sa nag-ungaw nga kalamidad kon siya magpadayon diha sa susamang pagsimba sa diosdios nga mga kalihukan nga miguba sa iyang igsoon ngadto sa habagatan. Niadtong 586 B.C., human sa daghang katuigan sa espirituwal ug moral nga pag-us-us, ang Amihanang Gingharian usab mibati sa grabeng disiplina sa Dios sa dihang siya gibuntog pinaagi sa kasundalohan ni Nebuchadnezzar ug ang iyang katawhan maoy gidala ngadto sa pagkaulipon sa Babylonia (2 Mga Hari 25; Jeremiah 50:17).¹⁸

Bisan pa og si Solomon wala nabuhi aron motan-aw sa katalagman nga ang iyang anak midala, siya nabuhi sa igong gitag-on aron mahibalo nga walay kalipay pinaagi sa kaliwatan. Kun siya mismong nakasaksi sa magub-anong pagkaarogante

---

18. Thieme, *Daniel Chapters One through Six*, 5-15.

sa iyang anak nga si Rehoboam, maslabaw nga siya unta makakita sa waykapuslanan sa iyang mga pagdahum.

Ang daot nga ginikanang mga pagdahum sa pagkatinuud wala magsugod o matapos diha ni Solomon. Kita nakakita niini sa kanunay diha atubangan sa atong mga mata: mga ginikanan, nasagmuyo sa ilang kaugalingong mga kapakyasan, nangita sa kahimtang ug kalampusan pinaagi sa ilang kaanakan; ubang mga ginikanan naghatag sa ilang oras—ug kwarta—naningkamot nga makuha ang mga pagmahal sa ilang kaanakan; unya aduna ang sentimental nga mga tawo kinsa naghunahuna nga ang hilabihang kasadya nga kasinatian dinhi sa kalibutan mao ang pagalibutan sa gagmay nga kabataan. Natural, kining tanan nga mga pagpangita para sa kalipay pinaagi sa kaanakan magdala ngadto sa kapalaw. Ang mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye dili sa kanunay makaabut sa mga tinguha ug mga sukaranan sa ilang mga ginikanan. Sa pagkatinuud, kasagaran sa mga ginikanan dali ra makabantay nga isip mga hiyas nga nahuptan, ang kaanakan maoy wayhinungdan! Sa dihang ang usa ka bata makahimo sa usa ka butang nga kahibulungan nga ang iyang mga ginikanan makapanghambog ngadto sa ilang mga higala, ang bata makahimo sa usa ka butang sa managsamang makalilisang. Tua ra ang hiyas nga nahuptan! Tua ra ang mga pagdahum!

Ayaw laina pagsabut ang prinsipyo dinhi. Ang kaanakan maoy kahibulungan ug kasagaran sa tino makahatag og dakong kalingawan; hinoon, ang kaanakan maoy dili garantiya para sa kalipay. Sila maoy dili puli para sa doktrina ug dili puli para sa fellowship uban sa Dios. Ang katawhan kinsa maoy tinuud nga malipayon ug malampuson isip mga ginikanan mao kadtong kinsa naghuput og kalipay sa wala pa makabaton og kaanakan ug kinsa maoy nagpabilin nianang kalipay human nianang nagawasnon sa ilang kaanakan. Ang mga ginikanan malipay sa relasyon uban ang ilang kaanakan sa dihang ang relasyon uban sa Dios mao ang ilang unang prayoridad, sa

dihang ang Pulong sa Dios diha sa ilang mga kalag nagbunga og usa ka matuud nga kapasidad para sa gugma nga lig-on kaayo nga molahutay sa mabulahanong mga kataas ug sa masakit nga mga kaubus nga tiunay diha sa pag-atiman sa bata.

Sud-onga ang panglantaw sa bata sa makadiyut. Pananglitan siya nakahibalo nga ang iyang mga ginikanan maoy nagpuyo nga tinugyanan pinaagi sa iyang mga kalampusan o nagdepende diha kaniya para sa ilang kalipay. Ang presyur nga makab-ot, aron makaabut sa taas nga mga sukaranan nga ang iyang mga ginikanan mibuhat diha sa pagkaarogante, nagmugna og usa ka dakong kabug-at. Walay bata gayud nga ibutang diha niini nga posisyon. Ang bugtong tinguha sa mga ginikanan unta nga anaa para sa ilang kaanakan mao nga sila magpasidungog sa Ginoo, nga sila magtubo sa grasya, nga sila mangita sa bugtong tinuud nga gigikanan sa kalipay, nga diin mao ang doktrina sa Bibliya nga nakat-onan ug gigamit. Bisan pa o dili sila makalampos pinaagi sa tawhanong mga sukaranan maoy labing ubus ang kaimportante.

Pagkahibalo nga ang imong kaanakan maayo ang nahimo, ilabinamahitungud sa Ginoo mao ang hisgutan, sa wayduhaduha magsugyot og usa ka kabahin sa ganti. Nagpabilin, ang tanang kalingawan nga ikaw nagkuha gikan sa pag-amuma og kaanakan ug nagtan-aw kanila nga nahimong nagmalampuson dili gayud makapuli para sa imong kaugalingong fellowship uban sa Dios. Kon wala Siya, kini maoy susamang sugilanon sa mga unggoy ug mga pabo—sa kanunay nangita sa kalipay apan wala gayud nakakita niini.

Si Solomon “sa hingpit nawad-an og paglaum” sa iyang kaugalingong sitwasyon ug nakahinumdom sa iyang amahan nga si David: “Sa dihang adunay usa ka tawo kinsa naghago diha sa kaalam, kahibalo ug kahanas, unya siya naghatag sa iyang kabilin ngadto sa usa kinsa wala maghago diha kanila. Kini usab maoy kakawang ug usa ka dakong kadaotan”

(Ecclesiastes 2:20-21). Si David nakahibalo unsaon aron mapadayon ang iyang kalipay—pinaagi sa pagpadayon sa pagkat-on sa Pulong sa Dios ug paggamit niini ngadto sa iyang kinabuhi. Siya mibilin niini nga kabilin ngadto ni Solomon. Ug unsa ang gihimo ni Solomon diha sa iyang maloloy-ong paghatag? Siya sa temporaryong misalikway sa “kaalam, kahibalo ug kahanas” nga makapugong unta sa daghang kaalaotan diha sa iyang kinabuhi. Desperado nga motunol sa iyang dimatagbaw nga pagkawaysulud sa bisan kinsang tawo nga nag-agi sa mga dalan nga siya miagi, si Solomon nag-ingon,

Tanan niyang mga adlaw ang iyang gimbuhaton maoy masakit ug mabug-at; bisan sa kagabhion ang iyang hunahuna walay pahulay. Kini usab maoy kakawang. (Ecclesiastes 2:23b)

Ang masdaghan nga si Solomon nangita sa kalipay diha sa materyal nga mga butang ug mga kalampusan, ang masdaghang kaalaotan nga siya nahimo. Ang masdaghan nga siya naningkamot para sa katagbawan, ang masdaghan nga siya napuno diha sa kasakit ug kaguul.

Pilosopiya *Ecclesiastes 3:1-22*

Gabii ug adlawan, walay pahulay diha sa hunahuna ni Solomon; walay kalinaw. Ang kalipay kinahanglang makit-an sa laing dapit. Ang hari mibali ngadto sa pilosopiya. Tingali, siya mitoo, ang pagsabut sa usa ka sistema sa halawum nga mga konsepto makaokupar sa iyang nalibog nga hunahuna. Tingali pinaagi sa iyang kaugalingong kamaalamon sa pagpangatarungan siya makakita sa usa ka igong puli para sa fellowship uban sa Dios. Human na nakaagi sa mga kapintas

sa akademikong pagkat-on, siya mipapadulong sa iyang halapad nga kahibalo diha sa pagbuhat sa usa ka kahubitan diha sa kinabuhi. Samtang pipila sa iyang pilosopiya naglakip sa daghandaghang tawhanong kaalam, ang tawhanong kaalam maoy dili paagi sa kinahiladmang kalipay.

Samtang si Solomon mipamalandong ug mibanabana, siya nakahibalo sa kamahinungdanon sa panahon. Siya misugod sa paghunahuna sa kinabuhi diha sumala sa panahon ug busa mihimo sa unsa nga kita karon magbasa diha sa Ecclesiastes 3:1-8. Ang unang bersikulo nagsaysay nga ang tanang mga panghitabo sa kinabuhi moabut sumala sa orasan sa Dios: “Adunay usa ka gitakda nga panahon para sa tanang butang. Ug adunay usa ka panahon para sa matag hitabo ubus sa langit” (Ecclesiastes 3:1). Ang Dios adunay hilabihang kahiluna ug gihatag nga panahon ingon nga naglakip sa usa ka bangaw sa mga kasinatian para sa tawo. Ang mga bersikulo 2-8 naghulagway sa lainlaing mga hitabo isip usa ka paresan sa mga kalainan.¹⁹

Usa ka panahon aron manganak [aron matawo],
 ug usa ka panahon aron mamatay;
 Usa ka panahon aron mananum, ug usa ka
 panahon aron moibut sa unsay gitanum.
 Usa ka panahon aron mopatay, ug usa ka panahon
 aron maayo;
 Usa ka panahon aron molumpag, ug usa ka
 panahon aron motukod.
 Usa ka panahon aron mobakho, ug usa ka panahon
 aron mokatawa;
 Usa ka panahon aron mobangutan, ug usa ka
 panahon aron mosayaw.

---

19. Ang usa ka detalyadong pagtoon sa Ecclesiastes 3, *The Sands of Time*, maoy girepresentar diha sa mapaminaw nga mga pagkopya og maangkon nga walay bayad nga gisulat diha sa pahina *ii*.

Usa ka panahon aron molabay og mga bato, ug
usa ka panahon aron motapok og mga bato;
Usa ka panahon aron mogakos, ug usa ka panahon
aron modumili sa paggakos.
Usa ka panahon aron mangita [manglimbasog sa
paggukod], ug usa ka panahon aron mobiya
isip nawala;
Usa ka panahon aron mogunit [mobantay], ug usa
ka panahon aron molabay.
Usa ka panahon aron mogisi, ug usa ka panahon
aron motahi pagbalik;
Usa ka panahon aron mohilum, ug usa ka panahon
aron mosulti.
Usa ka panahon aron mahigugma, ug usa ka
panahon aron maglagot;
Usa ka panahon para sa gubat, ug usa ka panahon
para sa kalinaw. (Ecclesiastes 3:2-8)

Ang matag linya nagrepresentar og duha ka nagsukwahing mga konsepto, ang ikaduhang pamulong nagdepende diha sa una. Pananglitan, tungud kay kita natawo, adunay usa ka panahon aron mamatay; tungud kay kita mitanum og usa ka liso, usa ka tanum ang kinahanglang ibton aron mohatag og lugar sa lain; tungud kay kita kinahanglang magguba, kita kinahanglan usab nga maghatag og panahon aron motukod.

Pag-usab, ang analisis ni Solomon sa panahon adunay daghang mapuslanong aplikasyon. Diha sa Ecclesiastes 3:6*b*, ang pamulong nga “usa ka panahon aron mogunit, ug usa ka panahon aron molabay” sa perpekto naghulagway sa kamatuuran nga ang atong mga hiyas ug mga paagi sa kinabuhi mausab samtang kita magkatiguwang. Ang mga butang human nahuptan maoy ilabay na, ang katawhan human gidayeg maoy gikalimtan na, ang kaanakan human gipanalipdan diha sa panimalay maoy ipadala gawas diha sa

kalibutan. Sa pagdugang, likod sa kanunay-gikutlo “Usa ka panahon aron mahigugma, ug usa ka panahon aron maglagot; Usa ka panahon para sa gubat, ug usa ka panahon para sa kalinaw” maoy mga prinsipyo sa dakong nasudnong kaalam (Ecclesiastes 3:8). Tungud kay kita nahigugma sa atong nasud, kita naglagot sa mga palisiya sa mga kaaway sa atong nasud. Tungud kay kita nakasinati og kalampusan sa gubat, kita nakasinati og usa ka panahon sa kalinaw. Sa dihang kita mapakyas diha sa kalinaw, nan kita kinahanglang mobalik aron makiggubat aron makig-away para sa kagawasan ug kinalabwang-kamandoan sa atong nasud—aron manalipod gikan sa mga kadena sa pagpanglupig.²⁰

Sa walay pagduhaduha, si Solomon nakasabut sa pilosopiyanhon nga adunay usa ka panahon para sa tanang butang, ug ang iyang dakong salabutan nakakita sa tataw nga ang kinabuhi maoy gihimo sa daghang mga kasinatian ug mga kalainan. Busa unsa man ang nakasayup? Si Solomon napakyas aron mogamit sa doktrina sa kinahiladmang kalipay ngadto sa nagkalainlaing mga panghitabo sa kinabuhi. Diha sa “matag panghitabo ubus sa langit” ang usa ka magtotoo mahimong masulub-on o malipayon (Ecclesiastes 3:1). Ang isyu maoy dili og unsa ang gibuhat sa magtotoo—ang isyu mao og unsa ang anaa kaniya diha sa iyang kalag samtang nagbuhat niini. Bisan ang panahon nagtawag para sa paghilak o pagkatawa, para sa pagguba sa usa ka daang handumanan o pagtukod og bag-o, para sa pagbangutan sa nahanaw nga mga minahal o pagsayaw nga malipayon uban sa mga higala, kini mao ang Pulong sa Dios diha sa kalag nga naghatag sa kinahiladmang kalipay, kalig-on, ug kalinaw niining tanan.

Ania mao ang kahibulungang butang. Sa dihang si Solomon unang nahimong hari, siya mipuyo diha sa Pulong sa Dios. Bisan karon, taliwala sa iyang sayup nga mga

---

20. Thieme, *Freedom through Military Victory* (2003).

panghunahuna, si Solomon nakahinumdom og unsa ang iyang amahan nga si David mitudlo kaniya sa daghang katuigan sauna. Siya miangkong, “Ako nakahibalo nga walay masmaayo . . . kay sa maglipay [magbaton og kinahiladmang kalipay] ug aron mobuhat [divine] nga kamaayo diha sa tibuuk-kinabuhi sa usa ka tawo” (Ecclesiastes 3:12). Si Solomon miila sa kinahiladmang katagbawan nga naggikan sa paggamit sa divine nga kaalam ngadto sa tanang mga panghitabo. Apan siya maoy makalilisang nga magul-anon! Ngano? Tungud kay siya mibiya sa kamatuuran ug mipadayon sa pagpangita para sa kalipay diha sa tanang sayup nga mga lugar. Hangtod nga siya magpili nga mobalik ngadto sa Pulong sa Dios ug *maggamit* niini ngadto sa iyang kinabuhi, siya mahimong masulub-on.

Ang tawhanong mga pilosopiya maoy usa ka barato nga puli sa dihang itandi ngadto sa divine nga kamatuuran ug kalipay, apan si Solomon maoy dili pa andam nga motapos niining linaing pag-eksperimento. Pagkapakyas ang mihimo kaniya aron mosud-ong sa ubang mga pilosopiya ug bakak nga mga ideya. Isip usa ka resulta, ang iyang pangatarungan nadaot og samut.

Kay ang kapalaran sa mga anak sa kalalakihan ug ang kapalaran sa mabangis nga mga mananap maoy susama. Samtang ang usa mamatay ingon man ang uban; sa tinuud, silang tanan adunay susamang ginhawa ug walay bintaha para sa tawo ngadto sa mabangis nga mananap, kay ang tanan maoy kakawang. (Ecclesiastes 3:19)

Ang deklarasyon sa bersikulo 19 maoy dili divine nga panglantaw apan hinoon ang pagpakita sa natuis nga pagpangatarungan ni Solomon. Siya sa dikalikayan nahimong usa ka ebolusyonista. Siya mihukum nga ang katawhan “mao apan mabangis nga mga mananap” (Ecclesiastes 3:18) ug

nga pareha ang tawo ug mabangis nga mananap adunay usa ka komon nga gigikanan ug padulngan. Kini maoy sa hingpit nga sayup. Ang Kasulatan nagpadayag nga ang Dios mibuhat kanila nga managlahi; ang tawo maoy usa ka matang sa binuhat ug ang kahayupan maoy lain (Genesis 1:24-28). Wala gayuy bisan unsang pagsagol o pagtapo sa duha. Dugang pa, ang tawo maoy talagsaon diha sa iyang paghuput sa usa ka kalag. Ang tawhanong kalag, gilangkuban sa mentalidad, kabubut-on, pagkahibalo-sa-kaugalingon, ug konsensiya, nga maoy gibuhat sa Dios “diha sa Iyang kaugalingong imahen” ug giimpyut ngadto sa tawo sa pagkahimugso (Genesis 1:27; cf. 2:7).²¹ Sa tanang mga binuhat sa Dios, apil ang kahayupan, walay lain nga gikaingon nga gihimo diha sa imahen sa Dios.

Nagbaliwala sa divine nga kamatuuran ug nagpili para sa mas mahinuktukong panglantaw, si Solomon mipadayon diha sa,

Ang tanan nagpadulong ngadto sa susamang lugar. Ang tanan naggikan sa abog ug ang tanan mobalik ngadto sa abog. (Ecclesiastes 3:20)

Kini maoy usa ka kasagarang pagsabut taliwala niadtong kinsa nagtan-aw sa katawhan isip usa lamang ka taas nga hayup. Si Solomon sa sukaranon miingon, “Katawhan ug kahayupan maoy susama; kitang tanan mopadulong ngadto sa susamang lugar—ngadto sa lubnganan.” Unsa ka pagpangagpas ug waypaglaum nga pilosopiya. Ang lubnganan maoy dili ang katapusang tumoy para sa tawhanong mga binuhat. Ang lawasnong kamatayon sa tawo mao ang pagkahimulag sa tawhanong kalag, nga diin mao ang tinuud nga tawo, gikan sa lawas, nga diin mao ang iyang kalibutanong tolda (2 Mga Taga-

---

21. Thieme, *Creation, Chaos, and Restoration* (1995), 27-29; *The Origin of Human Life* (1994), 2-7.

Corinto 5:1-4). Ang mamatay nga lawas moadto sa lubnganan. Ang kalag, bisan pa, dili gayud mamatay. Ang dimamatay nga kalag nagpuyo sa kahangturan diha sa langit o impyerno.²²

Karon si Haring Solomon mipadulong gikan sa bati ngadto sa labing bati pinaagi sa pagtimpisaw diha sa agnostisismo.

Kinsa ang nahibalo nga ang ginhawa sa tawo nagsaka pataas ug ang ginhawa sa bangis nga mananap nagnaog paubus ngadto sa kalibutan? (Ecclesiastes 3:21)

Nagpabiling nagsabut sa kapalaran sa katawhan ug sa mabangis nga mga mananap, siya misugod sa pagduda sa kinatas-ang kamatuuran nga lapas pa sa tawhanong kasinatian. Ang kalag ba sa tawo sa tinuud nga dimamatay, o kini ba mahanaw diha sa kamatayon? “Kinsay nahibalo?” siya nangutana. Siya wala na makahibalo, ug siya nangutana sa mga pagtoo nga dili mahimong mapamatud-an. Tingali siya natingala kon ang Dios tinuud ba nga anaa o wala. Ang maong waykasigurohan maoy dili ang panghunahuna sa usa ka natagbaw nga tawo.

Sa dihang ang doktrina maoy gibaliwala o gitagad panagsa, ang magtotoo mamahimong madutlan ngadto sa pagtuhup sa bakak nga mga ideya.²³ Kini maoy posible, bisan pa mahimong tinuud, nga sa dihang ang usa ka magtotoo nga anaa sa rebersiyonismo nahagbong para sa tinong mga pilosopiya, siya mahimong mohunong sa pagtoo sa Dios. Bisin pa niana, ang usa ka magtotoo kinsa nahimong usa ka agnostiko, bisin pa usa ka ateyista, maoy nagpabiling luwas. Siya maoy nagpabiling natawo pag-usab: “Kay ikaw natawo pag-usab dili sa liso nga diin maoy madugta apan dimadugta, *kana mao*, pinaagi sa buhi

22. Thieme, *Dying Grace* (2004), 2-8.

23. Thieme, *The Angelic Conflict* (2012), 86-129; *Reversionism*, 32-33.

ug malungtarong pulong sa Dios” (1 Pedro 1:23). Sa dihang ang usa ka tawo midawat ni Jesu-Kristo isip Manluluwas, siya dili gayud mawad-an sa iyang kaluwasan, bisan pa kon siya magdumili sa Dios. Kini mao ang doktrina sa waykatapusang seguridad.²⁴

“Akong Amahan, kinsa mihatag *kanila* ngari Kanako, maoy maslabaw pa kay sa tanan; ug walay usa ang makahimo aron moagaw *kanila* sa kamut sa Amahan.” (Juan 10:29)

Kon kita maoy waypagtoo, Siya nagpabilin nga matinumanon; kay Siya dili makadumili sa iyang-kaugalingon. (2 Timoteo 2:13)

Gikan sa agnostisismo, ang sa pangisip nga mga paglikoliko ni Solomon mikanaog ngadto sa pinakaubus nga punto labaw pa—yumanismo. Kon ang tawo adunay bisan unsang kalipay gayud, si Solomon mihukum, nan siguradong siya kinahanglang magkab-ot niini sa iyang-kaugalingon.

Ug akong nakita nga walay usa ka butang nga masmaayo pa kay sa nianang tawo nga kinahanglang malipay diha sa iyang mga kalihukan, kay kana maoy iyang kapalaran. Kay kinsa ang magdala kaniya aron motan-aw og unsa ang mahitabo human kaniya? (Ecclesiastes 3:22)

---

24. Kaluwasan mao ang usa ka diangay nga grasyang gasa gikan sa Dios. Walay mahimo ang magtotoo—walay sala, kapakyasan, o pagsalikway—ang makawagtang sa unsa ang natuman sa Dios pinaagi sa buhat ni Kristo didto sa krus. Sa dihang ang usa ka tawo nagtoo diha ni Jesu-Kristo isip Manluluwas, siya maoy “natawo pag-usab” diha sa pamilya sa Dios (Juan 1:12; 3:3, 7), diin siya maoy sa waykatapusan nga nasiguro. Walay butang niini nga uniberso o lapas pa ang makapahimulag sa anak sa Dios gikan sa iyang waykatapusang relasyon uban sa Amahan (Juan 10:28; Mga Taga-Roma 8:38-39). Tan-awa sa Thieme, *The Prodigal Son*, 6-7.

Yumanismo—usa ka pilosopiya nga nagsalig sa hugut diha sa tawhanong kalampusan, pangatarungan, ug salabutan—naghatag og sentral nga kaimportante ngadto sa tawo imbis sa Dios. Ang sekular nga yumanista nagtoo nga ang tawo mismo, gawasnon sa Dios, makasulbad sa mga problema sa kalibutan nga diin siya nagpuyo ug sa katapusan magtukod og usa ka yutopya.²⁵ Pagdumili sa grasya sa Dios ug sa divine nga pinadayag, ang panghunahuna nga tiunay diha sa yumanismo maoy pagkaarogante. Ang tanang mga pagsulay aron makakuha sa kinatas-ang kaalam ug perpektong kalipay pinaagi sa mga paningkamot sa maykinutubang tawo maoy nagapadulong sa kapakyasan.

Si Solomon, isip usa ka natawo-pag-usab nga magtotoo, maoy gidisenyo aron mopuno sa iyang kalag diha sa doktrina sa Bibliya. Walay tawhanong pilosopiya, walay tambal sa tanang sakit, walay detalye diha sa kinabuhi ang mahimong usa ka makatagbaw nga puli para sa usa ka relasyon uban sa Ginoo.

Kwarta *Ecclesiastes 5:10—6:2*

Nagdugang og pilosopiya ngadto sa iyang listahan sa mga kapakyasan, si Solomon mibalhin ngadto sa kwarta—mangita og kwarta, maggasto sa kwarta, mangita og masdaghang kwarta! Atong tan-awon og unsa ang nahitabo.

Siya kinsa naghigugma sa kwarta dili gayud matagbaw diha sa kwarta, ni siya kinsa naghigugma sa kabuhong *diha sa iyang* abut. Kini usab maoy kakawang. (Ecclesiastes 5:10)

---

25. Thieme, *The Angelic Conflict*, 96-101.

Ang kwarta wala midala ni Solomon og kalipay, tungud kay ang “makagagahum nga dolyar” diha sa iyang-kaugalingon dili makadala kang bisan kinsa og kalipay. “Siya kinsa naghigugma sa kwarta” nagpunting ngadto sa usa ka tawo kinsa misukwahi sa iyang mga prayoridad ug mibutang og dako pang pahimug-at diha sa kwarta kay sa Dios. Kini nga tawo, dili gayud matagbaw diha sa mga bahandi nga iyang nahuptan, naningkamot nga motapok og daghan ug daghan diha sa usa ka pagpangita para sa seguridad ug kahayahay. Walay kapasidad gikan sa Pulong sa Dios diha sa kalag, ang iyang mga ganansiya nagdala lamang sa usa ka taphaw ug lumalabay nga kalipay nga sa umaabut naghagsa diha sa napakyas nga kaalaotan ug, pag-usab, pagkawaysulud. Siya nagpadayon sa pagtinguha sa labing dakong mga bahandi ug masdako, masmaayo nga mga butang; apan sa dihang siya nakaangkon kanila, siya maoy nagpabiling wamatagbaw ug wamalipay.

Diha sa kalainan, ang magtotoo nga may kapasidad gikan sa doktrina sa Bibliya adunay abilidad aron sa tinuud magdayeg ug magsadya sa mga benepisyo sa kwarta. Ang iyang matinumangon pagsulud sa Pulong naghatag kaniya sa kalig-on ug katagbawan sa kalag nga wala nag-agad diha sa iyang materyal nga mga kabtangan.

Ang sunud nga bersikulo naghulagway sa mga limitasyon sa pagkuha sa bililhong mga butang. Pananglitan ikaw adunay kaliboan niini, lima ka gatos niana, ug usa ka gatos sa usa ka laing butang.

Sa dihang ang mga maayong butang nagsaka, kadtong kinsa naggamit kanila nagsaka. Busa unsa man ang nakabintaha ngadto sa ilang mga tag-iya kundili sa pagtan-aw? (Ecclesiastes 5:11)

Unsa ang imong pagahimoon uban niining tanan nga “maayong mga butang”? Ikaw makatan-aw kanila, ug wala nay maslabaw

pa. Tingali ikaw adunay usa ka libo nga talagsaong mga selyo sa koreyo. Ikaw nagbarog ug nagdayeg sa imong koleksiyon panagsa, unya unsa ang imong buhaton? Ikaw mahimong laayan, ug ikaw magsugod sa paghunahuna og pila ang kwarta nga balor sa imong koleksiyon. Unya ikaw magkolekta sa usa ka laing butang, ug usa ka laing butang, ug uban pa. Adunay usa ka tinong kamadasigon ug kamahinamon nga moabut diha sa pag-angkon niining mga butang nga bililhon, apan sa dihang ikaw makaangkon na kanila, ikaw makatan-aw lamang ngadto kanila. Ug sa labing siguro, sa umaabut o sa ulahi sila mawad-an sa ilang kasinaw.

Gilaayan diha sa pagtutuk sa iyang mga koleksiyon ug nagpabilin ang kakulang sa usa ka pagbati sa kinahiladmang katagbawan, si Solomon miantos sa pagkadimakatulog. Siya nagtala diha sa bersikulo 12 sa pamali sa iyang makalolooy nga sitwasyon.

Ang pagkatulog sa nagtrabahong tawo maoy maayo, bisan pa siya nagkaon og gamay o daghan. Apan ang puno nga tiyan sa datong tawo wala nagtugot kaniya nga makatulog. (Ecclesiastes 5:12)

Usa ka gabii si Solomon naglakaw. Tungud sa iyang malamboong negosyo sa pagpangtukod mikinahanglan sa usa ka pundok sa mga mamumuo sa daghang kaliboan, siya maoy nabalaka mahitungud sa kwarta—nabalaka mahitungud sa mga galastuhon, mga ganansiya, pag-atiman sa kawani, ug daghan pa—bisan pa sa iyang masdaghan kay sa igong mga bahandi. Wala makatulog, siya milakawlakaw ngadto sa mga baraks nga diin ang iyang mga trabahador mipuyo. Samtang siya milabay siya nakadungog kanila nga naghaguk. Kining mga tawhana adunay diyutay o wala, tingali sa usa ka pagpuli sa bisti ug igo ra para sa sunud nga adlaw nga pagkaon; apan didto sila maoy, nangatulog sa malinawon, samtang siya, si

Solomon, ang kinadatoang tawo sa kalibutan, waypahulay nga tuling naglakaw sa kayutaan.

Ang tawo uban ang usa ka mensahe nagpundo diha sa punto pinaagi sa pagpahimug-at sa lumalabay nga kinaiya sa materyal nga mga bahandi.

Adunay usa ka grabeng kadaotan *diin* akong nakita ilalum sa adlaw: mga bahandi nga gipangtagoan sa ilang tag-iya ngadto sa iyang kasakit. Sa dihang kadtong mga katigayunan maoy nawala pinaagi sa usa ka daotang pamuhonan ug siya amahan sa usa ka anak, nan wala nay butang aron makasuporta kaniya. Ingon nga siya miabut nga hubo gikan sa tagoangkan sa iyang inahan, busa siya magabalik sama sa iyang pag-abut. Siya walay madala gikan sa bunga sa iyang hinagoan nga iyang madala diha sa iyang kamut. (Ecclesiastes 5:13-15)

Kon ikaw makakita sa imong-kaugalingon nga nagpabiling naghunahuna nga ikaw ganahan nga madato sama ni Solomon, paghunahuna pag-usab! Ang materyal nga mga kabtangan sayon ra nga pagatangtanganon o mawala sa bisan unsang higayon. Ug sa dihang ikaw mamatay, ang bisan unsang temporaryong mga bahandi nga ikaw naghuput maoy dimahinungdanon. Ang bugtong kabtangan nga ikaw makadala uban kanimo ngadto sa langit mao ang espirituwal—doktrina sa Bibliya nga gitipigan diha sa imong kalag.

Unsaon pa man aron kita makahibalo nga ang kwarta dili makagarantiya sa kalipay? Paminaw sa makausa pa ngadto ni Solomon:

Usa ka tawo nga kaniya ang Dios mihatag sa katigayunan ug mga bahandi ug dungog aron nga ang iyang kalag walay pagkulang sa tanan nga

siya nagtinguha, apan ang Dios wala maggahum kaniya nga mokaon gikan kanila, kay ang usa ka langyaw nagsadya kanila. Kini maoy usa ka kakawang ug usa ka grabeng kasakitan. (Ecclesiastes 6:2)

Ang “grabeng kasakitan” mao ang mga ulser. Unsa ka makalolooy nga eksena kini nga bersikulo naghulagway! Samtang si Solomon naglingkod sa lingkuranan sa dungog diha sa iyang kan-anan nga lawak, siya nagtan-aw sa taas nga lamesa—tulo ka gatos ka mga bisita sa usa ka bahin, tulo ka gatos ka nga bisita sa pikas bahin. Sila maoy nagkaon og pheasant, pâté de foie gras, vichyssoise, crêpes suzette, filet mignon—tanang nga maoy lamian sa pagpangluto nga ginsakpan. Tibuuk gabii siya nagtan-aw kanila nga nagkaon sa usa ka sobrang pagkaon pagkahuman lahi sa usa, samtang siya naglingkod didto sa ulohan sa lamesa uban sa usa ka gamay nga pagkaon sa mga biskwit ug gatas. Usa ka tawo nga adunay mga bahandi nga dili ikahulagway maoy gipakunhod ngadto sa mga ulser, mga biskwit, ug gatas. “Ikaw nagtoo nga ang kwarta naghimo kanakong malipayon?” si Solomon nangutana. “Kini maoy dili makahimuut para kanako. Gatosan ka mga langyaw naglingkod sa akong lamesa og naglamon sa akong taas nga matang sa pagkaon samtang ako, ang dato nga tawo, dili masadya sa usa ka hungit!”

Reputasyon *Ecclesiastes 7:1-23*

Daghan kinsa nagtapok sa mga bahandi sa katapusan naglambigit diha sa kaugalingong-pagpasaka. Dili ikatingala, si Solomon mihukum nga siya nagkinahanglan nga makakuha sa usa ka reputasyon, aron makakuha sa pag-uyon sa iyang isigkatawo ug magpadayon sa pagpasaka sa iyang kainila ug

tawhanong kamadungganon. Kon ang matag tawo miuyon kaniya, midayeg kaniya, mipalana kaniya, siguradong siya magmalipayon. Siya midani sa iyang-kaugalingon,

Ang maayong pangalan maoy masmaayo kay sa usa ka maayong haplas. (Ecclesiastes 7:1a)

Unsa ang pasabut niini? Nan, maayong mga haplas didto sa karaang kalibutan maoy usa ka bililhong palaliton. Diha sa panahon kon ang pagligo diha sa limpyo nga tubig o bisan unsang tubig gayud maoy dili usa ka kasagarang kasayon, paghinlo gamit ang mahumot-og-baho nga mga haplas mipamatuud nga usa ka maanindot nga alternatibo. Ang kinahumotang mga lana, nga gihimo sa mahalong mga sangkap nga gipasulud gikan sa halayong kayutaan, maoy sa kasagaran limitado ngadto sa hilabihang kadato. Ang katawhan nga may igong mga bahandi nga mogamit niining talagsaong mga pahumot mahimong hilabihang kamadanihon ngadto sa kadaghanan sa katilingban, ingon nga ang ilang kailado maoy giingon nga nakahimo sa usa ka linya sa mga sumusunod nga mahinamon nga magmaya sa talagsaong baho. Usa ka maayong reputasyon, pinaagi sa sukaranan ni Solomon, maoy maslabaw pa kay sa niadtong mga haplas.

Niini si Solomon nagpuno nga ang mamatay nga malampuson maoy mahinungdanon kay sa pagkatawo nga dimalampuson.

Ug ang adlaw sa kamatayon sa *usa* maoy masmaayo kay sa adlaw sa pagkatawo sa *usa*.
(Ecclesiastes 7:1b)

Sa laing pagkasulti, diigsapayan sa imong mga panghitabo sa pagkatawo, ang pagkamatay uban ang mga pasidungog ug kadungganan maoy usa ka ilhanan sa usa ka maayong kinabuhi. Sumala niining tawhanong pagpangatarungan, ang

matag tawo kinahanglang magbuhat aron mopuyo sa usa ka mahangturon, dalaygong kabilin aron nga ang matag-usa pa maghunahuna og maayo kaniya sa dihang siya mamatay.

Si Solomon tingali mihatag og kwarta ngadto sa iladong mga institusyon sa mga kabus, mihimo sa usa ka pundo ngadto sa pipila ka prominenteng mga tunghaan, ug mibutang og mga plake nga nagdala sa iyang ngalan. Apan sa dihang ang paghimo sa usa ka ngalan para sa iyang-kaugalingon wala mihatag og kalipay nga iyang gitinguha, siya misugod sa pag-usab sa iyang linya sa panghunahuna. Siya mihinumdum sa mga pasiklap sa doktrina nga gitudlo kaniya sa dugay nang panahon pinaagi sa iyang amahan. Unsa ka maayo ang usa ka reputasyon diha sa ubang katawhan, siya nahibulong, kon ikaw walay usa ka reputasyon diha sa Dios? Ang adlaw sa kamatayon maoy dili masmaayo kay sa adlaw sa pagkahimugso kon ikaw mamatay isip usa ka dimagtotoo ug moadto sa impiyerno. Unsay maayo sa usa ka reputasyon didto sa impiyerno?

Diha taliwala sa pagbatbat, siya misugod nga “mosud-ong sa buhat sa Dios” (Ecclesiastes 7:13a). Unsa man ang buhat sa Dios? Grasya! Si Solomon, kinsa sa daghang katuigan matinumanong misunud sa Karaang Testamentong mga ritwal nga naghulagway sa persona ug buhat sa Manunubos, misugod sa paghinumdum sa grasya sa Dios ngadto sa diangayang katawhan.²⁶ Para sa tanang mga magtotoo, ang Dios diha sa grasya naghatag sa perpekto para sa matag bahin sa kinabuhi. Diha sa kaluwasan, ang Dios nagtuman sa tanang buhat pinaagi sa mapulihong sakripisyo ni Kristo, aron nga ang “si bisan kinsa ang nagtoo diha Kaniya dili malaglag, apan adunay waykatapusang kinabuhi” (Juan 3:16).²⁷ Sa panahon, ang

---

26. Thieme, *The Blood of Christ* (2002), 12-21; *The Unfailing Love of God*, 19-24.

27. Sa pagkakarong Kapanahonan sa Simbahan, ang mga magtotoo nagtan-aw pabalik ngadto sa krus; ang mga magtotoo sa Karaang Testamento nga panahon mitan-aw paabante ngadto sa krus. Ang Kaluwasan sa kanunay ug makanunayong anaa ngadto sa matag miyembro sa tawhanong kaliwatan pinaagi sa pagtoo diha ni Jesu-Kristo (1 Pedro 3:18a).

magtotoo nagdawat sa tanang butang nga siya nagkinahanglan aron mopuyo sa usa ka kinabuhi sa dakong kalinaw ug kasadya ug panalangin. Sa eternidad, ang Dios naghimo nga posible ang “usa ka kabilin nga dimadugta, ug wayhugaw, ug dili mahanaw, nga gireserba didto sa langit para kanimo” (1 Pedro 1:4, KJV). Aron “mosud-ong sa buhat sa Dios” mao nga mopalandong ngadto sa mga probisyon sa Iyang grasya nga plano—usa ka diperpektong plano gikan sa diperpekto nga Dios.

Ang bersikulo 20 nagpadayag sa medyo mas tul-id nga panghunahuna gikan ni Solomon: “Sa tinuud, walay usa ka matarong nga tawo dinhi sa kalibutan kinsa *nagpadayong* naghimo sa maayo ug kinsa wala gayud makasala” (Ecclesiastes 7:20). Si Solomon nakasabut sa kinaiyang pagkadunut sa katawhan. Busa nganong maggugol sa iyang panahon sa pagpangita sa pag-ila ug pag-uyon gikan sa diperpektong katawhan? Total, ang bugtong reputasyon nga masaligan mao ang reputasyon sa magtotoo uban sa Dios.

Nagsulay nga mohimo sa usa ka reputasyon nga nahimulag gikan sa Dios ug sa Iyang diperpektong plano, si Solomon mibangga sa laing dalan nga waylutsanan. Ang kalipay milikay nausab kaniya. Siya maoy sa hinayhinay nagsugod nga nakamatngon sa kabuang sa iyang pagpangita, apan dili pa igo nga mobiya sa iyang katarantang pagpangita. Bisan pa ang mga tipaka sa doktrina nagpakita pagbalik diha sa iyang panumduman, ang iyang panghunahuna maoy hilabihang nasangit diha sa tawhanong panglantaw para kaniya nga mobag-o sa iyang agianan.

Ako misulay sa tanan niini diha sa kaalam [ang kamatuuran sa doktrina sa Bibliya], *ug* ako miingon, “Ako mahimong maalamon,” apan kini maoy halayo gikan kanako [siya maoy wala pa makahimo nga mogamit sa doktrina sa Bibliya ngadto sa kasinatian]. Ecclesiastes 7:23)

Pakighilawas
Ecclesiastes 7:26-29

Ang gwapong hari nga nangita para sa kalipay diha sa tanang sayup nga mga lugar siguradong dili makalimot sa babaye. Sa natural, uban ang iyang madanihong personalidad ug dimatupngan nga mga bahandi, si Solomon gikan sa tanang panggawas nga mga makita mao ang hilabihang madanihong tawo sa kalibutan. Sa usa ka higayon siya misugod sa pagkolekta og mga babaye, nagbiyahe sa tibuuk Israel ug lapas pa aron mangita ug mag-angkon sa hilabihang kamadanihon ug talagsaong kababayehan para sa iyang harem. Sa bisan asa siya makakita og usa ka matahum nga babaye, siya miingon, “Ako nagkinahanglan kaniya,” ug siya maoy maiyaha! Ang gidaghanon diha sa iyang harem sa katapusan misaka ngadto sa usa ka libo ka mga babaye: “pito ka gatos ka mga asawa, mga prinsesa, ug tulo ka gatos ka mga kirida [mga kabit]” (1 Mga Hari 11:3).

Diha sa bantang nga pagsalikway sa mga kamandoan sa Ginoo, siya mikuha pa gani sa langyaw nga mga asawa, naglakip sa “Moabite, Ammonite, Edomite, Sidonian, ug Hittite nga mga babaye” (1 Mga Hari 11:1). Si Solomon “mihawid niini diha sa gugma [pakighilawas nga relasyon]” bisan pa sa direktang divine nga mando nga dili “mohugoyhugoy uban kanila ... *kay* sila siguradong magbalhin sa imong kasingkasing sa pagsunud sa ilang mga diosdios” (1 Mga Hari 11:2). Ang pagpangita ni Solomon para sa kalipay diha sa pagpakighilawas nga pagbihag ug pakighilawas ni bisan kinsa mipaunlod kaniya ngadto sa usa ka bag-ong pag-us-us. Sama ingon sa gitagna sa Ginoo, “ang iyang mga asawa mibalhin sa iyang kasingkasing sa pagsunud sa laing mga diosdios” ug si Solomon misugod sa pagsunud sa ilang heathen nga relihiyosong mga naandan (1 Mga Hari 11:4-5). Nagbiya sa usa ka tinuud nga Dios, siya mitugot ngadto sa pagsimba og imahen ug pagsimba sa mining

mga diosdios.

Giunsa ang pangbabaye ni Solomon nga sa katapusan naundang? Ang hilabihan nga kalibutanong kalipay sa tibuuk kasaysayan ba, ang tawo nga daghan ang mga nabihag, tigdani sa daghang mga babaye, nakakita sa bisan unsang kalipay na gayud? Sa dimalalis wala!

Ug akong nakaplagan ang masdakong kapaitan kay sa kamatayon sa babaye kansang kasingkasing maoy mga lit-ag ug mga pukot, kansang mga kamut maoy mga kadena [ang panglingla, mapanag-iyahong babaye]. Ang usa kinsa maoy makapahimuut ngadto sa Dios ang nag-ikyas gikan kaniya, apan ang makasasala ang madani pinaagi kaniya. (Ecclesiastes 7:26)

Si Solomon nakakita lamang sa kapaitan. Ang usa ka libo ka mga babaye diha sa palasyo maoy tanan naglaraw nga mahimong numero uno, nagmaneho sa hari uban ang “mga lit-ag ug mga pukot,” nagpilit ngadto kaniya sama sa mga kadena. Ang usa ka tawo uban ang usa ka kalag nga puno sa doktrina ang makalikay sa lit-ag sa maong nagpalana ug naglinglang mga babaye, apan si Solomon—arogante, mapait, makanunayong gawas sa fellowship uban sa Dios—maoy sa kanunay nabiktima.

Ang pakighilawas maoy gidisenyo sa Dios isip usa ka pagpakita sa paghiusa tali sa usa ka bana ug usa ka asawa diha sa kaminyoon (Genesis 2:24; Mga Taga-Efeso 5:31). Ang molambigit diha sa panapaw o gawas sa kaminyoon nga pakighilawas maoy moguba sa hiyas nga naghimo sa pakighilawas diha sa kaminyoon nga kahibulungan. Tungud sa iyang pagkadunut, tungud kay siya grabeng kamakanunayon nga gitagbaw ang iyang mga tinguha diha sa waypagtugot nga pakighilawas, si Solomon nawad-ansapagbata sa responsibilidad ug lunsay nga gugma nga gikinahanglan para sa usa ka tinuud,

kalagnong relasyon uban sa usa ka babaye. Makihilawasnon ni bisan kinsa ang miguba sa iyang kapasidad para sa gugma ug kalipay. Giila sa kadaghanan isip ang bantugang babaero sa iyang panahon, siya maoy sa tinuud usa ka maayo-kaayo sa kapakyasan diha sa gugma. Siya nangita sa tanang lugar para sa usa ka babaye nga makatagbaw kaniya apan mitaho sa makalolooy, “Ako nagpabiling nagpangita apan wala makakita” (Ecclesiastes 7:28).

PAGBAKWI NI SOLOMON

Paggukod sa mga unggoy ug mga pabo sa kinabuhi, si Solomon maoy usa ka nagpadayong karnal nga magtotoo nga nagpangita sa kalipay diha sa pagpahitaas ug wala nakakita sa katumanan. Sa tinuud, ang sayup nga mga desisyon nga siya mibuhat niining buangong pagpangita mitapok lamang sa iyang kamasulub-on. Pinaagi sa iyang kaugalingong mga desisyon, siya milambigit sa iyang-kaugalingon diha sa sala ug kadaotan ug maoy nag-antos sa mga sangputanan sa kaugalingong-gimugna nga kagul-anan.²⁸

Usa ka adlaw siya nakamata ngadto sa kamatuuran nga ang pagkatigulang maoy misaylo kaniya. Siya nakaamgo uban ang usa ka kakugang nga ang iyang kabatan-on maoy wala lamang nahanaw, apan nasayang. Siya maoy karon usa ka miserableng tigulang! Kini ba ulahi na? Ang iyang sitwasyon ba waypaglaum?

Kay si bisan kinsa nga maoy giapil uban sa tanang buhi, adunay paglaum; sigurado ang usa ka buhing iro maoy masmaayo kay sa usa ka patay nga liyon. (Ecclesiastes 9:4)

---

28. Thieme, *Christian Suffering* (2002), 18-23.

Kon asa maoy anaay kinabuhi, maoy anaay paglaum. Samtang si Solomon maoy nagpabiling buhi, ang Dios adunay usa ka plano ug katuyoan para sa iyang kinabuhi.²⁹ Bisan og si Solomon napakyas, ang plano sa Dios maoy sa kanunay masdako pa kay sa bisan unsang tawhanong sala o kapakyasan.

Para sa magtotoo nga gawas sa fellowship, ang plano sa Dios nagtawag para sa usa ka butang ug usa ka butang lamang: ang rebound nga paagi. Dihadiha sa paghingalan o pagsugid sa iyang mga sala ngadto sa Dios nga Amahan, ang magtotoo maoy gipasaylo sa iyang mga sala, nahinloan gikan sa tanang paghimog-sayup, ug nahibalik sa fellowship uban sa Dios (Mga Salmo 51:1-4; 1 Juan 1:9).

Si Solomon sa piho mirebound ug mibalik ngadto sa fellowship uban sa Dios diha sa iyang ulahing katuigan. Nalabas pagbalik pinaagi sa Pulong sa Dios diha sa iyang kalag ug wala na naglunang diha sa karnalidad, siya maoy nakahimo nga makabakwi gikan sa espirituhanong pagsalikway ug rebersiyonismo. Bisan og siya miwaldas sa daghang panahon sa pagpangita og mining-kalipay, siya nakakita-pagbalik sa tinuud nga kinahiladmang kalipay sa dihang siya misinati pagbalik sa plano sa Dios.

USA KA MENSAHE PARA SA KABATAN-ONAN

Sa espirituhanong nakabakwi apan nagpabiling gibati ang mga sakit diha sa iyang tigulang nga kabukogan, si Solomon misugod sa paghandum ngadto sa kinaiya sa kabatan-onan. Siya nagtunol sa usa mensahe sa kaalam ug kasinatian ngadto sa batan-ong henerasyon.

---

29. Thieme, *The Plan of God*.

Pagsadya [pagkat-on sa Pulong sa Dios], batan-ong tawo, sa panahon sa imong pagkabata [samtang ikaw maoy batan-on], ug tugoti ang imong kasingkasing nga maayo [magdala sa kinahiladmang kalipay diha sa imong kalag] sa panahon sa mga adlaw sa batan-ong pagkalalaki.... Tangtanga ang kahasol [kaugalingong-gimugna nga kagul-anan] gikan sa imong kasingkasing [kalag]³⁰ ug kuhaa ang kasakit [karnalidad] gikan sa imong lawas [pinaagi sa rebound], tungud kay ang pagkabata ug ang nag-una sa kinabuhi maoy nagkahanaw [hamubong-pagpuyo]. (Ecclesiastes 11:9-10)

Ang batan-ong katawhan, para sa daghang bahin, adunay usa ka kahilig nga mohunahuna diha sa higayon. Ako ba nagmalipayon karon? Ako ba nakadawat sa pag-uyon? Ako ba nakakuha sa kinamaayohan sa kinabuhi *pagkakaron*? Ang kabatan-onan mao usab kanang ang-ang nga hilabihan kadaghang kakuyog uban ang kalipay ug kalingawan, kusog ug kalagsik. Ang batan-ong katawhan diha “sa labing maayo sa kinabuhi” kasagaran nagtukod sa usa ka bakak nga pagsalig. Sila nagtoo nga sila maoy dimalumpag! Dayag ug dimadutlan og bala, uban ang diyutay nga kabalaka para sa umaabut, sila naggukod sa matag kahinayak ug tinguha.

Sa panahon sa ilang kalagsik ug kahimsog nga katuigan, kadaghanan sa batan-ong katawhan nagtoo nga ang pagbati og maayo maoy usa ka ordinaryong paagi sa kinabuhi. Unya sila nagmata usa ka adlaw ug nakaamgo nga sila maoy

---

30. Ang pulong “kasingkasing” diha sa Bibliya, gikan sa Hebreyo nga (*leb*) ug sa Griyego nga (*kardia*), sa kasagaran nagpunting niadtong kabahin sa mentalidad sa kalag nga gitawag og “toong lingin nga kabahin,” ang dapit para sa paghunahuna sa divine nga panglantaw (1 Samuel 16:7; Mga Proverbio 23:7). Tan-awa sa Thieme, *Mental Attitude Dynamics*, Pakapin sa Basahon B.

nagkatigulang. Sila adunay mga kasakit ug mga kasakitan, sila dili makahimo sa mga butang nga sila sauna mibaliwala, ug sila nagsugod nga mobati sa ilang pagkamatay. Human sa usa ka kawang ug wayhinungdan nga kabatan-onan, sila maoy sa hingpit diandam para niining ulahing ang-ang sa kinabuhi. Ang ilang edad nahimong walay lain kondili usa ka masakit nga handumanan sa pagkamubo sa kinabuhi.

Ang esensiya sa mensahe ni Solomon mao kini: Kon ikaw naggugol sa imong pagkabatan-on nga katuigan sa katarantang pagpangita para sa kalipay ug nagsalikway aron mangita sa usa ka relasyon uban sa Dios, ang imong katigulangon mahimong kamasulub-on. Pipila sa hilabihang makalagot nga katawhan nga makita mao ang nagkatigulang nga natawo-pag-usab nga mga magtotoo kinsa wala gayud nakakat-on og doktrina, kinsa maoy nagpadayong karnal, ug kinsa maoy nag-antos gikan sa kaugalingong-gimugna nga kagul-anan, divine nga disiplina, o bisan pa gani ang sala ngadto sa kamatayon.³¹ Ang dagway sa kabatan-ong kasilaw maoy wala na didto aron motabon sa ilang nalibog nga panghunahuna ug masuknaong kinaiya. Ang ilang pagreklamo, pagkasapoton, ug ubang panghunahuna ug pamabang mga sala karon nagbarog nga hubo, nagpakita sa ilang tinuud nga karakter. Bisan pa sa daghang katuigan ug mga kahigayonan sa likud nila, sila walay kaalam nga ikahatag. Sila walay kalipay, walay kalinaw, walay gahum. Sila tingali, bisan pa, mahimong hilabihang kamanggihatagon sama nga mopakatag sa usa ka baga nga kangitngit ngadto sa ilang palibut, og nagpabilin kanilang gilikayan sa uban ug nag-inusara.

---

31. Ang sala ngadto sa kamatayon mao ang labing-hataas nga divine nga disiplina ngadto sa rebersiyonistang magtotoo, kansang lawasnong kamatayon mahimong usa ka masakit ug makalilisang nga bahin sa kinabuhi, hinikawan sa kamatayong grasya. Ang magtotoo kinsa nagsinati sa sala ngadto sa kamatayon maggugol sa eternidad didto sa langit, apan ang iyang espesyal nga mga panalangin ug mga ganti, gireserba para sa waykatapusang kahimtang, magpabilin nga deposito isip usa ka handumanan ngadto sa nahanaw nga kahigayonan. Tan-awa sa Thieme, *Dying Grace*, 21-23.

Sa dili pa *ikaw* mahimo niining matang sa tawo, paminaw sa unsa ang masulti ni Solomon:

Hinumdumi usab [bisan asa ka man] ang imong Magbubuhath diha sa mga adlaw sa imong kabatan-onan, sa dili pa ang kadaotan sa mga adlaw [sa usa ka masulub-ong katigulangan] moabut ug ang katuigan magkaduul sa dihang ikaw mag-ingon, “Ako walay kalipay diha kanila.” (Ecclesiastes 12:1)

Ang Magbubuhath mao si Jesu-Kristo, ang ikaduhang persona sa Trinidad (Mga Salmo 102:25; Mga Taga-Colosas 1:16; Mga Hebreohanon 1:10).³² Sa tinuud, si Solomon nagsulti nganha kanimo, “Hinumdumi karon si Jesu-Kristo!” Unsaon man nimo sa paghinumdum ni Jesu-Kristo?

Una sa tanan, kon ikaw maoy usa ka dimagtotoo, kini nagpasabut nga mosalig diha ni Kristo para sa kaluwasan. “Ug walay kaluwasan diha ni bisan kinsa; kay walay laing ngalan ubus sa langit nga gihatagan taliwala sa katawhan, nga diin kita kinahanglang maluwas” (Mga Buhat 4:12). Kon ikaw gusto nga mogugol sa eternidad uban sa Dios, ikaw kinahanglang magtoo diha ni Jesu-Kristo *karon*. “Paminaw, karon mao ‘ANG MADAWAT NGA PANAHO,’ paminaw, karon mao ‘ANG ADLAW SA KALUWASAN’” (2 Mga Taga-Corinto 6:2b). Si Jesus miingon, “Ako ang dalan, ug ang kamatuuran, ug ang kinabuhi; walay makaadto sa Amahan, apan pinaagi Kanako” (Juan 14:6b).

Ikaduha, kon ikaw nagpadayag sa pagtoo lamang diha ni Kristo lamang, ikaw naghinumdom Kaniya pinaagi sa makanunayong pagsulud ug paggamit sa Pulong sa Dios. Samtang ikaw makakuha og divine nga kaalam, ikaw makakat-on sa pagdayeg kinsa ug unsa mao si Kristo.³³ Ikaw maoy

32. Thieme, *Creation, Chaos, and Restoration*, 7-8; *The Trinity* (2003), 29-34.

33. Thieme, *Christian Integrity* (2002), 210-22.

sa padayong gipahinumduman nga si Jesu-Kristo maoy dili lamang ang gigikanan sa tanang pagbuhat apan usab ang gigikanan sa imong kaluwasan, imong kinahiladmang kalipay, imong kabulahanan, ug sa tanang butang nga bililhon diha sa imong kinabuhi.

Samtang ikaw nagtubo diha sa pagsabut ni Ginoong Jesu-Kristo (2 Pedro 3:18), ang imong gugma para Kaniya nagtubo. Ikaw nagpunting takna sa takna ngadto Kaniya. Ikaw nahimong okupado diha Kaniya isip Iyang panghunahuna, ang “hunahuna ni Kristo,” nagkuyanap sa imong panghunahuna (1 Mga Taga-Corinto 2:16).³⁴ Tungud kay ang Ginoo mao ang gipunting sa imong kinabuhi, ikaw naghunong nga mosalig ngadto sa katawhan o sa mga panghitabo para sa gugma, kalipay, o seguridad (Nehemiah 8:10b). Paggukod ni Kristo, ikaw makakita sa tinuud nga kalipay—ikaw nag-ambit sa Iyang kalipay. Ang pagpuyo uban ni Kristo sa panahon sa imong kabatan-onan—sa literal, panahon sa “imong mga adlaw sa batan-ong kalagsik”—nag-andam kanimo para sa mga hagit nga nag-uban sa katigulangan. Ang pagpabilin sa usa ka kahibulungang kinahiladmang kalipay diha sa imong ulahing katuigan, ikaw adunay hilabihang dikasagarang pag-alagad para sa Ginoo. Ikaw magpuyo sama sa usa ka tinuud nga harianon sa Kristiyanismo, bisan pa og ang imong katigulangan maoy gigugol didto sa minahan sa asin sa Siberia o naglihok nga waytumong taliwala sa mga liryo didto sa usa ka bungtod sa habagatang California.

Diha sa pikas nga bahin, kon sa bisan unsang takna ikaw makalimot sa gigikanan sa imong mga panalangin pinaagi sa pagkuha sa imong mata palayo ni Jesu-Kristo ug sa Iyang Pulong ug nagpunting sa mga detalye sa kinabuhi, ikaw walay kalipay. Diigsapayan unsa ka makalingaw ang imong mga panghitabo nga moabut, ikaw makakita nga “walay kalipay diha

---

34. Thieme, *Freedom through Military Victory*, 76-78.

kanila” (Ecclesiastes 12:1).

ANG PAMATBAT SA HARI DIHA SA PAGKATIGULANG

Diha sa Ecclesiastes 12:3, si Solomon nagsugod sa usa ka simbolikanhong paghulagway sa iyang mga balatian isip usa ka tigulang nga tawo.

Diha sa adlaw [sa katigulangan] nga ang mga magbalantay sa panimalay magkurog, ug ang kusgang katawhan magyuko [magyukbo sa ilang-kaugalingon], ang mga naggaling nagbarog nga walay gibuhad tungud kay sila maoy diyutay, ug kadtong kinsa nagtan-aw sa mga bintana nagkahanap. (Ecclesiastes 12:3)

Ang “mga magbalantay sa panimalay” maoy usa ka kaamgiran para sa mga kamut, nagkurog ug naghagkom nga watuyoa, samtang ang pamulong nga “kusgang katawhan” nagrepresentar sa mga bitiis, nabawog ug naapsan sa kaluyahon. Ikaw makahunahuna sa eksena sa palasyo ni Solomon. Usa ka maanindot, maadlaw nga kabuntagon, si Solomon nagbangon gikan sa kama og nasukamod lamang ngadto sa salug. Ang iyang mga tuhod mibigay. Diha sa nagkangokangong mga bitiis siya nagbarog pagbalik. Human sa iyang maampingong paglakaw ngadto sa lamesa sa pamahaw, siya nakakaplag nga siya dili na makapugong sa iyang mga kamut. Ang harianong kape nayabo diha sa iyang bistida. Wala nay bistik para sa pamahaw, bugtong ang usa ka humok nga gipabukal nga itlog tungud kay “ang mga naggaling [mga ngipon] ... maoy diyutay.” Sa paghimo sa mga butang nga daotan pa, siya naglugos nga makakita sa iyang pagkaon didto sa lamesa sa pamahaw

tungud kay “kadtong kinsa nagtan-aw sa mga bintana [ang mga mata] nagkahanap.”

Kitang tanan mag-atubang niini—ang matag-usa matigulang. Ang natural nga pagkatigulang maoy dili kahadlok ug sa tinuud mahimong kinamaayohang takna sa kinabuhi. Ang doktrina naghimo sa tanang kalainan. Samtang si Solomon miabut nga nakaamgo, bisan pa kon ikaw adunay mga paghagkom, bisan pa kon ang imong mga tuhod nahugno o ang imong mga bahin sa lawas mahimong huyang o ang imong mga ngipon mangatangtang, ang imong kinahiladmang kalipay makalahutay sa bisan unsang lawasnong mga balatian. Ang paghulagway nagpadayon,

Ug ang mga pultahan sa dalan maoy sirado
[gisirad-an]. (Ecclesiastes 12:4a)

“Ang dalan” nagpunting ngadto sa katilingbanong kinabuhi. Sa dihang ang mga pultahan maoy gisirado didto sa dalan, ang usa ka tawo sa dikalikayan mawad-an og kontak uban ang nahibilin sa kalibutan. Kini maoy sa kasagaran tinuud sa katawhan diha sa katigulangon kinsa maoy natanggong gumikan sa balatian, pagbiya, o pagkabalda, o sa yano tungud kay sila milungtad kay sa ilang henerasyon. Nahilayo gikan sa kadaghanan sa kinabuhi, sila wala na magsadya sa normal nga adlaw-adlaw nga mga relasyon uban sa laing katawhan. Bisan og kini trahedyang paminawon, ang mga kahinguhaan sa doktrina sa Bibliya makahimo ug makaapas. Ang tigulang nga magtotoo nga nagmata og nag-inusara sa matag adlaw mahimong masaligon nga ang Dios wala mobiya kaniya, kay ang “Iyang mga kalooy dili gayud mopakyas. *Sila* maoy bag-o matag buntag; Labing dako mao ang Iyang kamatinumanon” (Mga Pagbangutan 3:22b-23). Ang Dios maoy matinumanon nga mokuha sa waylaming higayon nga diin ang kaharuhay sa kinabuhi nahanaw na, ug ang magtotoo nga nagsalig sa Iyang mga saad nagpuyo diha sa kahimtang sa kinahiladmang kusog

ug kamalinawon.

Ang balaknong paghulagway ni Solomon sa katigulانون nagpadayon aron mopadayag sa pipila ka daghang mga karakteristik sa nagkatigulang nga lawas:

Samtang ang tunog sa galingan maoy hinay [ang dihestiyon nga sistema maoy naglihok sa dimaayo], ug ang usa magbangon diha sa tingog sa langgam [pagkadimakatulog, usa ka labing hinay nga kasikas nagpukaw], ug ang tanang mga anak nga babaye sa kanta mag-awit sa hinay [pagkabungol]. Dugang pa, ang katawhan maoy nahadlok sa usa ka habog nga lugar ug sa mga kabangis sa dalan [kahadlok sa pagbiyahe]; ang almendra nga kahoy namusilak, ang dulong nagguayod sa iyang-kaugalingon padulong sa unahan [pagkawala sa lawasnong kusog], ug ang caperberry maoy diepektibo [pagkawala sa makihilawasnong kagana]. (Ecclesiastes 12:4b-5a)

Indihestiyon, mga kahadlok nga dimalikayan, waypagkatulog, pagkawala sa kusog—sa tataw, ang pagkaabante sa panuigon makadala diha sa daghang mga matang sa mga balatian. Apan kini maoy dili ang waypaglaum nga mga kasakitan! Kini maoy mga hagit nga gidisenyo aron mopadayag sa pasensiya, pagtoo, ug paglig-on sa usa ka kalag nga giandam pinaagi sa makanunayong pagpasulud sa doktrina sa Bibliya. Para sa maong magtotoo, ang katigulانون nagtangtang sa lawas sa iyang kamadanihon aron mopahimug-at sa katahum sa kalag. Bisan unsang mga kahuyangon ang katuigan midala maoy matabunan pinaagi sa kinahiladmang katagbawan nga nagpabuhi sa iyang kalag. Ang iyang kinabuhi mamahimong usa ka dako kaayong impak samtang siya nagpakita ngadto sa

uban sa kaigoan sa grasyang probisyon sa Dios.

Bisan pa, ang tigulang kansang kinabuhi gihulagway pinaagi sa usa ka makikaugalingong pagpangita para sa kalipay magpakita sa walay kaanyag sa kalag. Walay kinahiladmang mga kahinguhaan sa Pulong sa Dios, ang iyang katigulangan masayon ra nga mahasol diha sa mga kahadlok ug mga kapakyasan. Siya makakita sa iyang 'mga unggoy ug mga pabo' nga mabalhin ngadto sa kapaitan ug ang iyang kinabuhi diha sa usa ka kahimtang sa sayup-nga-ilusyon.

Diha sa Ecclesiastes 12:5b-7, ang alegoriya ni Solomon nagbalhin ngadto sa hisgutan sa lawasnong kamatayon. Bisan pa og ang Dios kanunay nga nahibalo kanus-a ang matag usa kanato mamatay, walay usa kanato ang nakahibalo kon kanus-a ang kamatayon maghatag og dalan sa waykamatayon. Ang kinabuhi nagbitay pinaagi sa usa ka manipis nga tanud nga mahimong maputol sa bisan unsang higayon. Si Solomon nagsulti kanato nga ang matag adlaw nga kita nabuhi maoy usa ka lakang paingon sa atong kaugalingong pihong kamatayon.

Kay ang tawo moadto sa iyang waykatapusang pinuy-anan [kamatayon] samtang ang mga nagbangutan mopadulong didto sa dalan. *Hinumdumi Siya* [Dios] sa wala pa ang plata nga lambo [tanud sa kinabuhi] maputol [mabugto] ug ang bulawang panaksan maoy madugmok, ang pitsel diha sa atabay mabuak ug ang ligid ngadto sa tangke sa tubig madugmok. (Ecclesiastes 12:5b-6)

Ang “bulawang panaksan” diha sa bersikulo 6 nagpunting ngadto sa usa ka matang sa karaang lampara nga naglangkub sa usa ka sama-sa-panaksan nga sudlanan ug pabilo. Ang lana maoy giyabo ngadto sa panaksan ug ipasaka pinaagi sa pabilo aron mohatag sa usa ka siga para sa kahayag. Kini

nga karaang lampara maoy usa ka hulagway sa gitas-on sa imong kinabuhi; ang pagkunhod sa iyang lana maoy katandian sa imong kamatayon. Ang imong lampara tingali maghurot sa iyang lana diha sa kadugayan o mag-ugmad sa usa ka hinay nga pag-agas, o ang panaksan tingali mabuak. Sa bisan asang paagi, ang kalayo sa katapusan mapalong.

Aron masabtan ang katapusang duha ka mga ilustrasyon niini nga bersikulo, matngoni nga niadtong karaang kalibutan adunay duha ka mga problema nga makapugong sa usa ka tawo gikan sa pagkuha og tubig gikan sa usa ka atabay: ang yuta nga pitsel mabuskag batok sa kilid sa atabay, o ang usa ka mekanikal nga kapakyasan diha sa ligid ug moton nga sistema sa atabay. Ang pitsel diha sa pisi nga nagsaka ug kanaog sa atabay naghulagway sa pagliyok sa dugo; ang ligid nga nagkontrol sa paglihok sa pitsel nagrepresentar sa aktwal nga muskulo sa kasingkasing. Kini nga mga paglarawan naghulagway sa duha ka kinatibuk-ang mga kategoriya mahitungud sa kasingkasing nga kamatayon: ang pagkabuak sa pitsel nagpasabut sa pagkaguba sa usa ka kritikal nga latayan ug ang masangputong kinutuban sa pagliyok sa dugo; ang mekanikal nga kapakyasan sa ligid nagpasabut sa usa ka paghugno diha sa kasingkasing mismo. Sa laing pagkasulti, ang nabuak nga pitsel maoy katandian ngadto sa kamatayon pinaagi sa dikapugngang pagdugo, samtang ang naguba nga ligid diha sa atabay naglarawan sa kamatayon pinaagi sa sakit sa kasingkasing.

Bisan unsang paagi sa atong pagbiya gikan niining kalibutana, ang lawasnong kamatayon naglakip sa pagkabulag sa dimateryal gikan sa materyal.

Unya ang abog [ang materyal nga lawas] magbalik ngadto sa kalibutan maingon nga sama niadto, ug ang espiritu [dimateryal nga kalag ug espiritu] magbalik sa Dios kinsa mihatag niini. (Ecclesiastes 12:7)

Sa dihang ang usa ka tawo mamatay, ang tinuud nga tawo, ang kalag, wala na nagpuyo sa lawas; ang pisikal nga lawas nga nahabilin maoy usa lamang ka bakanteng panimalay. Diigsapayan unsa kamadayandayanon ang patayng lawas giatiman o gihimoan og ritwal, kini madugta ngadto sa mga kemikal ug nagbalik “ngadto sa yuta.... Kay ikaw maoy abog, Ug ngadto sa abog ikaw mobalik” (Genesis 3:19b). Human sa kamatayon sa usa ka magtotoo, ang iyang kalag ug espiritu mobalik ngadto sa Magbubuhay, ang Ginoong Jesu-Kristo (1 Mga Taga-Tesalonica 5:23).³⁵

Diha sa bersikulo 8, si Solomon nagpadayag para sa katapusang higayon sa iyang mensahe sa waykapuslanan sa usa ka sayup nga pagdumala nga kinabuhi.

“Kakawang sa mga kakawang,” nag-ingon ang Magwawali [ang tawo uban ang mensahe],
“ang tanan maoy kakawang [pagkawaysulud]!”
(Ecclesiastes 12:8)

Ang pulong “tanang” naglukup sa matag takna sa higayon nga gigugol pinaagi sa magtotoo nga gawas sa fellowship uban sa Dios, naokupado diha sa kaugalingon, naggukod sa tawhanong mga pagkab-ot, mga bahandi, gahum, himaya, o kalipay nga nabulag gikan sa plano sa Dios. Diigsapayan og unsa kadaghanon sa mga detalye sa kinabuhi nga maoy nakuha, kon walay doktrina nga gitanum diha sa kalag, ang kinabuhi maoy waykahulugan. Ang tinuud nga kalipay maoy dili gayud makit-an.

---

35. Thieme, *The Integrity of God*, 167.

ANG DIVINE NGA PANGLANTAW NGA KONKLUSYON

Ang solemne nga deklarasyon sa pagkawaysulud sa kinabuhi, ang pagpadayag sa tawhanong waykapuslanan nga sa pagkakaran nahimong sinati nga tema sa Ecclesiastes, maoy dili ang katapusan sa testimonya ni Solomon. Ubus sa divine nga inspirasyon sa Dios nga Balaang Espiritu, siya “mihunahuna, mipangita ug mihan-ay” sa tanang doktrina diha sa iyang kalag ug mihimo sa Libro sa Mga Proberbio (Ecclesiastes 12:9). Siya “nangita aron . . . mosulat sa mga pulong sa kamatuuran sa husto,” ug siya nahimong usa ka tigsangyaw sa doktrina—nagpaambit sa iyang divine nga kaalam diha sa uban aron nga sila dili mousab sa iyang mga sayup (Ecclesiastes 12:10). Kay nakakat-on sa lisud nga paagi nga ang usa dili gayud makakita sa kalipay pinaagi sa pagpangita sa kalipay, ang tawo uban ang usa ka mensahe karon naghimo sa madagayaong tataw kon asa ang tinuud nga kahulugan ug katagbawan sa kinabuhi nagpuyo.

Ang konklusyon, sa dihang ang tanan nadungog, *maoy*: kahadloki [respetoha] ang Dios ug batoni ang Iyang mga kamandoan, tungud kay kini *magamit ngadto* sa matag tawo. (Ecclesiastes 12:13)

Pagpuyo sa imong kinabuhi diha sa plano sa Dios. Kini mao ang konklusyon sa tibuuk gihisgutan. “Kahadloki ang Dios” nagpasabut sa imong respeto, pagyukbo, o kahibulungang pagtahod ngadto sa Dios, usa ka gugmang pagbalos nga nagresulta gikan sa pagkahibalo sa Dios ug sa pagpatuhup diha sa Iyang Pulong. “Batoni ang Iyang mga kamandoan” nagkahulugan og pagtahan ngadto sa Iyang kabubut-on ug

mga mando diha sa pag-ila sa Iyang awtoridad ug pagdumala.³⁶ Pangitaa Siya, pagpadayon sa Iyang kabubut-on—isip usa ka resulta, *ang kalipay mangita kanimó*. Si Solomon naglagingling niining malungtarong prinsipyo diha sa Libro sa Mga Proberbio.

Siya kinsa naghatag og atensiyon ngadto sa
pulong makakita sa maayo,
Ug gipanalanginan [malipayon] mao siya kinsa
nagsalig diha sa GINOO. (Mga Proberbio 16:20)

Ang mga magtotoo nga nagpuyo diha sa Pulong, nagpadayon sa pagsalig diha sa gahum ug kaalam sa Ginoo, nag-ugmad nianang kahibulungang kinahiladmang kalinaw, katagbawan, ug kalig-on nga nahibaloan isip pakig-ambit sa kalipay sa Dios. Sila nagpadayag ngadto sa kalibutan nga si Jesu-Kristo ug Iyang Pulong ang naghimo sa kalainan—dili ang mga detalye sa kinabuhi, dili ang buta nga mga sigpit nga dalan nga diin ang katawhan nangita sa kalipay.

KINAHILADMANG KALIPAY UG WAYKATAPUSANG MGA GANTI

Ang katapusang bersikulo diha sa Ecclesiastes naglagbas sa mga utlanan sa temporaryo nga kinabuhi ug nag-usab sa tumong sa atong atensiyon paingon sa eternidad. Diha sa katuyoan sa Dios para sa atong mga kinabuhi dinhi sa kalibutan nga lig-ong gitukod, kita mao karon gisukna diha sa kamatuuran nga ang atong pangkarong kahimtang sa kinahiladmang kalipay adunay mga sangputanan bisan pa human sa atong kamatayon.

---

36. Thieme, *Divine Guidance* (1999), 3-6.

Kay ang Dios magdala sa matag lihok [abut] ngadto sa paghukum [paghatag-bili sa mga buhat sa magtotoo], ang tanang butang nga diin maoy gitagoan [ang panghunahuna], bisan pa kini maoy maayo o daotan. (Ecclesiastes 12:14)

Dinhi si Solomon nagpadayag nga ang tanang mga magtotoo mag-atubang sa usa ka umaabut nga paghatag-bili atubangan sa Dios.³⁷ Ang makatay-og nga kamatuuran niini nga pahayag nagpakugang kanato ngadto sa pagpamalandong diha sa atong kaugalingong mga kinabuhi: Ang atong takna dinhi sa kalibutan gigugol ba diha sa fellowship uban sa Dios, pagsunud sa Iyang plano, paghunahuna sa Iyang pulong, pag-ambit sa Iyang kalipay? O kita ba nagpadayon sa atong mga dalan pinaagi sa kakawang nga pagpangita sa espirituwalidad, kalipay, o usa ka porma sa kalampusan nga nahimulag gikan sa Dios?

Kon ang atong unang prayoridad diha sa kinabuhi mao ang doktrina sa Bibliya, ang kinahiladmang kalipay nga atong makab-ot dinhi sa kalibutan patuboon ngadto pa gani sa masdaghang labaw-nga-kaabundang katigayunan didto sa eternidad, mashabog ug lapas pa sa naandang mga panalangin sa langit.³⁸ Idugang sa atong kahimtang sa absolutong pagkaperpekto ug kalipay mao ang waykatapusang mga dayandayan ug mga korona sa dungog, talagsaong mga pribilihiyo, sa langitnong mga kahimtangan, ug daghang wa-isulti nga mga ganti (Mga Taga-Efeso 2:7; 2 Timoteo 4:7-8; Santiago 1:12; Pinadayag 22:12-14).

Diha sa katapusan, si Solomon, ang labing kamaalamon sa karaang mga hari, nakakat-on nga motan-aw sa iyang

---

37. Ang Kapanahonan sa Simbahan nga mga magtotoo maoy pagahatagan-og-bili human sa Pagsakgaw didto sa lingkuranan sa paghukum ni Kristo (2 Mga Taga-Corinto 5:10). Ang Karaang Testamentong mga magtotoo ug sa kalisdanang mga martir mag-atubang sa usa ka parehang paghatag-bili ngadto sa Ikaduhang Pag-abut (Lukas 11:31a). Tan-awa sa Thieme, *The Integrity of God*, 166-73.

38. Ibid., 173-83.

kalibutanong mga katigayunan, gahum, ug himaya diha sa kahayag sa eternidad. Susama, ang magtotoo nga nagpuyo diha sa Pulong sa tinuud magmasadya sa iyang temporaryo nga mga panalangin, sa tanang panahon masaligong naghulat sa talagsaong mga panalangin sa waykatapusang kahimtang.

USA KA HANDUMANAN NGADTO NI SOLOMON

Bisan pa og ang awtobyograpiya nga mga pagsaysay ni Solomon, balaknong mga paglarawan, ug mabinantayong mga pasidaan ug mga konklusyon wala nagkinahanglan og pagpadako, usa ka tino nga sa kasaysayang sugilanon sa kasundalohang pagsakmit daw og usa ka haom nga pagsaludo ngadto sa kabilin sa Hudiyong hari. Ang sugilanon sa waysulud nga panit nga buyot adunay iyang pagpahimutang diha sa Romanong pagbuntog sa Corinto, Greece, 146 B.C. Ibutang diha sa hunahuna nga ang karaang Roma, para sa tanan niyang politikal ug kasundalohang kalig-on, adunay diyutay nga pagdayeg para sa mamugnaong matahum nga mga buhat, sanglit ang Griyegong kultura niadtong panahona maoy buhong diha sa literatura, drama, mga pagkulis, mga pagdibuho, ug usa ka halangdong maalampatong pagbati taliwala sa Griyegong katawhan. Si Polybius, usa ka nag-unang magsusulat sa kasaysayan niadtong panahona, nagsulat sa Romanong kasundalohang pagbaliwala para sa hamiling mga sinakmit nga butang sa kadaugan: “Ang kasundalohan walay pagpakabana para sa mga buhat sa matahum nga butang ug ang gibalang mga istatuwa. Akong nakita diha sa akong kaugalingong mga mata ang mga hulagway nga gilabay didto sa yuta ug ang mga sundalo nagdula og dados ngadto kanila.”³⁹

---

39. Polybius, *The Histories of Polybius*, 2 vols., trans. Evelyn S. Shuckburgh (London: Macmillan, 1889), 2:537.

Sumala ngadto sa usa ka dimatumbok nga taho, samtang ang Romanong mga tropa maoy nag-utingkay sa usa ka palasyo didto sa Corinto, ang usa ka gamay nga buyot nga hinimo sa pulang panit nakadani sa mata sa usa ka sundalo. Siya mikuha sa buyot, mahinamon sa iyang nakit-an, unya nakamatngon nga adunay usa ka butang sa sulud. Gitagoan sa sulud sa panit nga mga pilo mao ang usa ka talagsaong koleksiyon sa bililhong mga esmeralda, mga rubi, ug ubang mga mahalong mga mutya. Hinoon, kini nga sundalo mitan-aw kausa diha niining mga bato ug milabay kanila ngadto sa gahing salog sa palasyo. Mipunting lamang ngadto sa maanindot nga pulang buyot, siya misinggit, “Tan-awa unsa akong nakit-an, ang labing matahum nga butang sa Corinto! Kini nga buyot maghatag ug kasadya ngadto sa akong pamilya sulud sa mga henerasyon!” Nagbati sama sa pinakaswerteng tawo diha sa Romanong kasundalohan, ang sundalo midagan pagawas sa palasyo, nagkuput sa waysulud nga buyot, nagbiya sa katigayunan sa mutyang mga bato nga nakatag didto sa salog likod kaniya.

Tingali ikaw, sama sa Romanong sundalo sa Corinto, walay pagbati sa tinuud nga bili. Tingali ikaw nagaduul sa kinabuhi uban sa usa ka waybili nga buyot diha sa kamut. Kon ang imong kalipay nagdepende diha sa mga detalye sa kinabuhi, kon ikaw nagtinguha kanila nga maslabaw pa kay sa tanang butang o naggukud kanila ngadto sa pagsalikway sa doktrina sa Bibliya, ang imong mga hiyas maoy bakak. Ikaw maoy nagtugot sa tinuud nga mga hiyas sa kinabuhi nga mopabilin diha sa salog sa palasyo sa imong negatibong kabubut-on.

Ang bugtong paagi nga magsadya sa mga detalye sa kinabuhi—bisan pa sila materyal nga mga butang, katilingbanong kinabuhi, kalingawan, mga bahandi, o kalampusan—mao ang pag-angkon sa Pulong sa Dios una diha sa imong sukod sa mga hiyas. Walay mas importante pa! Ang Dios misangkap sa tanang butang nga ikaw nagkinahanglan sa pag-ambit diha sa Iyang kalipay karon ug sa kahangturan.

Paminawa ang pasidaan sa Ecclesiastes, likayi ang binuang nga pagpangita sa gamhanang mga unggoy ug hapsay og balhibo nga mga pabo sa kinabuhi, ug paggunit ngadto sa plano sa Dios. Bisan asa pa ang mga panghitabo sa kinabuhi magdala kanimo, ikaw makaangkon sa usa ka relaks nga panghunahuna sa kinahiladmang kasadya, kalinaw, ug gahum sa tanang panahon. Uban sa kaugalingong kalipay sa Dios nga nagpuno sa imong kalag, ikaw makatuman sa divine nga mando nga sa hilabihang kamaloloy-ong gihatag ngadto sa tanang mga magtotoo,

Pagmaya diha sa Ginoo sa kanunay; mag-usab ako sa pag-ingon, pagmaya! (Mga Taga-Filipos 4:4)

ANG DOKTRINA SA KALIPAY

- I. Kinatibuk-ang Kahubitan
  - A. Kalipay maoy gihubit pinaagi sa *Webster's Third New International Dictionary* isip “usa ka kahimtang sa kaayohan nga gihulagway pinaagi sa dipirming kamalungtaron, pinaagi sa dominanteng nagkauyon nga emosyon nga gihan-ay diha sa bili gikan sa katagbawan lamang ngadto sa hilabihang kasadya diha sa pagpuyo ug pinaagi sa usa ka natural nga tinguha para sa iyang pagpadayon; usa ka makalingaw o makapasadyang kasinatian. . . . Kalipay mao ang kinatibuk-ang termino nga nagpasabut og pagsadya sa o makalingaw nga pagkatagbaw diha sa kaayohan, seguridad o katumanan sa mga pangandoy.”
  - B. Ang kasagarang panabut sa kalipay nagsentro palibot sa emosyonal nga pagpagana gikan sa maayong kasinatian ug “katumanan sa mga pangandoy.” Ang tawhanong mga binuhat matipohong nag-ila sa mauyonong kalikupan, personal nga kalampuhan ug pag-ila, malinawong mga relasyon, ug ang kinatibuk-ang pagkawala sa kalisdanan isip gikinahanglan para sa pagkab-ot sa kahimtang sa kalipay. Gimarkahan pinaagi sa “dipirming kamalungtaron,” kini nga kalipay naglahutay lamang samtang ang maayong mga panghitabo nagpabilin.

II. Bibliyanhong Panglantaw sa Kalipay

- A. Tinuud nga kalipay maoy dili emosyonal nga pagpagana apan usa ka paagi sa panghunahuna nga giporma gikan sa kamatuuran diha sa kalag. Samtang ang maong kamatuuran nagpuli sa pagkaarogante diha sa kamapahiubsanon, didto nagresulta ang kalig-on sa hunahuna, usa ka kinaiya sa pagkatagbaw, usa ka kinaiya sa katagbawan, usa ka pagbati sa dungog ug pagdayeg para sa kinabuhi, ug kagawasan gikan sa kahadlok ug kabalaka, bisan pa ubus sa presyur. Kini nga mga karakteristik nagbalhin ngadto sa panghunahuna sa kalipay ingon nga gihulagway diha sa Kasulatan.
- B. Ang Dios naghatag sa kamatuuran para sa tinuud nga kalipay diha sa duha ka mga kategoriya: ang mga balaod sa divine nga katukuran, para sa tanang katawhan, ug doktrina sa Bibliya, para sa espirituhanong pagtubo sa magtotoo diha ni Jesu-Kristo.⁴⁰
  1. Parehong magtotoo ug dimagtotoo nga gilig-on diha sa divine nga katukurang kamatuuran ang makasinati sa tinuud nga kalipay diha sa usa ka limitadong basehan.
  2. Ang magtotoo nga nasinati ngadto sa espirituhanong mga kamatuuran diha sa Pulong sa Dios makaangkon sa kinatas-ang tinuud nga kalipay. Kini nga labing dakong kalipay maoy

---

40. Divine nga katukuran naglangkub sa mga prinsipyo sa awtoridad, moralidad, pamatasan, ug ang lagda sa balaod nga gitugyan sa Dios para sa paglungtad, kalig-on, proteksiyon, ug pagpadayon sa tawhanong kaliwatan, mga magtotoo ug dimagtotoo pareho, sa tibuuk tawhanong kasaysayan. Kini nga mga balaod nagtukod sa temporaryong awtoridad nga nagpanalipod sa kaugalingong-pagbuut, praybasiya, kabtangan, ug tawhanong kinabuhi—ang sukaranong mga sangkap sa tawhanong kagawasan (Mga Taga-Roma 13:1-7). Ang pundasyon sa divine nga katukuran nabutang diha sa Balaod ni Moses, sa piho ang Napulo ka Mga Kamandoan ug katilingbanong mga balaodnon nga gilaraw diha sa mga kodigo I ug III (Exodo 20:1-17; 21:1-24:11). Tan-awa sa Thieme, *Freedom through Military Victory*, 4-6.

makab-ot pinaagi sa makanunayong pagpuyo diha sa grasyang plano sa Dios, naggamit sa gahum sa Dios nga Balaang Espiritu ug paggamit sa nametabolisar nga doktrina ngadto sa kinabuhi.

III. Ang Kalipay sa Dios

- A. Ang Dios permanenteng anaa diha sa usa ka kahimtang sa perpektong kalipay (Mga Taga-Roma 1:25*b*). Ang kaugalingong kalipay sa Dios nagpadayag sa Iyang esensiya ug busa maoy gibase lamang sa kinsa ug unsa ang Dios. Tungud kay ang Dios waykatapusan ug dimausab ug naghuput sa absolutong pagkamatarong, ang Iyang kalipay maoy dili-matapos, dimausab, ug perpekto diha sa kinaiya.
- B. Ang kalipay sa Dios dili gayud mabulingan o sa bisan unsang paagi mahagit o maguba. Siya dili gayud mapaguul, masagmuyo, o dimatagbaw. Wala sa kapakyasan sa mga anghel o tawo ni ang ilang pagsalikway sa Dios ug sa Iyang probisyon ang makaingon sa kadimalipayon diha Kaniya.
- C. Ang Dios mao ang gigikanan sa tinuud nga kalipay (Mga Salmo 43:4*a*). Didto sa milabay nga eternidad, ang Dios midisenyo sa usa ka grasyang plano diin Siya makapaambit sa Iyang perpektong kalipay uban sa tawo dinhi sa panahon. Kini maoy posible lamang pinaagi sa pagkahimugso-pag-usab sa tawo ug nagsunud nga panabut sa doktrina sa Bibliya (Habakkuk 3:18; Mateo 4:4; Juan 17:17; cf. 13:17; Santiago 1:25).

IV. Tulo ka mga Kategoriya sa Kalipay para sa Tawo

- A. Waygidapigan nga Kalipay—Waygidapigang K
  - 1. Waygidapigang kalipay (waygidapigang K) nahisakup ngadto sa tawo kinsa naghuput sa kamapahiubsanon nga gikan sa mga balaod sa

divine nga katukuran. Ang pagtuman diha sa mga balaod sa katukuran nagtugot sa tawo aron molihok labaw pa sa sukaranong moralidad ngadto sa usa ka lugar sa tawhanong dungog ug integridad. Kaugalingong-disiplina, personal nga tulubagon, kaisog, pagtahod para sa awtoridad, patriyotismo, ug laing katukurang-nasinati nga mga hiyas nga naghulagway sa tawo uban ang waygidapigang kalipay.

2. Waygidapigang K, bisan og tinuud, maoy usa ka limitado, temporaryong kalipay nga nagdepende ngadto sa hiyas sa matag usa ug ang pagpadayon sa katukuran nga mga prinsipyo sulud sa iyang kalikupan.
3. Waygidapigang K maoy anaa ngadto sa parehong magtotoo ug dimagtotoo para sa madungganong paglihok sulud sa tinong katukurang-kalambigitang mga lugar sa kinabuhi.
  - a. Ang dimagtotoo magsadya sa pagkaminyo ngadto sa usa ka tawo nga kansang siya adunay panghunahuna ug lawasnong pagkasinabut ug usab makakita sa pagkatagbaw diha sa madungganong paghimo sa usa ka trabaho o propesyon (Ecclesiastes 9:9).
  - b. Mga ginikanan kinsa nagtudlo sa ilang mga anak sa katukuran nga mga prinsipyo mapatagbaw ug mapasidunggan pinaagi sa hiyas sa ilang anak (Mga Proberbio 23:24-25).
  - c. Parehong magtotoo ug dimagtotoo kinsa nagpuyo ubus sa mga balaod sa divine nga katukuran makakita sa waygidapigang kalipay diha sa nasudnong kagawasan ug kabulahanan ug diha sa papel sa kasundalohang kadaugan (Mga Salmo 89:15-18; 144:15).
4. Diin ang pagtagad para sa katukuran nga mga

prinsipyo wala ang pagkaanaa, waygidapigang K wala ang pagkaanaa, tungud kay walay pagkasinati sa awtoridad nga anaa aron mopugong sa pagkaarogante (Mga Proberbio 29:18).

5. Waygidapigang kalipay ang walay pagpadayon lapas sa lubnganan. Diigsapayan sa dungog ug kalipay nga nakab-ot dinhi sa temporaryong kinabuhi, ang dimagtotoo, nagkulang sa giimpyut nga pagkamatarong sa Dios gikan sa pagtoo diha ni Jesu-Kristo, maoy gitunol diha sa kamatayon ngadto sa eternidad diha sa linaw sa kalayo (Pinadayag 20:15).

B. Mining-kalipay—Maynus K

1. Mining-kalipay (maynus K) mao ang taphaw, lumalabay nga kalingawan ug emosyonal nga pagpagana gikan sa kalikupan, tawhanong mga pagkab-ot, mga panghitabo, mga bahandi, mga kabtangan, o katawhan.
2. Nagkulang sa usa ka patukuranan diha sa espirituhanon o katukuran nga kamatuuran, mining-kalipay maoy mahanaw, lumalabay, ug makakawang, waykatakus sa paghatag og tinuud nga mga kasulbaran o nagpalahutay ni bisan kinsa pinaagi sa mga hagit ug mga kalisdanan sa kinabuhi.
3. Si Satanas, pinaagi sa iyang kalibutanong sistema, nag-aghat sa mining-kalipay isip usa ka puli para sa tinuud nga kalipay nga bugtong ang Dios lamang ang makahatag.⁴¹ Si Satanas nagdani sa katawhan

---

41. Ang kalibutanong sistema mao ang kahan-ay, makahawid, ug lainlaing-dagway nga sistema sa panghunahuna ni Satanas, diin naglakip og usa ka katuyoan, istratehiya ug estruktura sa awtoridad nga gidisenyo aron mopukan sa tawhanong kaliwatan ug mokontrol sa kalibutan nga siya karon nagdumala (Mga Taga-Efeso 2:2). Ang kalibutanong sistema ni Satanas, iyang alternatibo ngadto sa perpektong plano sa Dios, mao ang lawak sa pagtudlo para sa pagsangyaw sa bakak nga mga doktrina ni Satanas. Tan-awa sa Thieme, *Christian*

gikan sa plano sa Dios uban ang mga sistema sa pagpagana ug kaugalingong-pagpatuyang nga bisan hain sa pag-awat o pagwagtang sa tinuud nga kalipay.

- a. Ang kalibutanong sistema nag-apelar ngadto sa tawhanong kinaiyang makasasala uban ang tinumotumo nga ang mga detalye sa kinabuhi—kwarta, kalampusan, kalingawan, katilingbanong kinabuhi, mga relasyon, pakighilawas, materyal nga mga butang, tawhanong pag-uyon, kahimtangang mga simbolo, kalagsik—makaarang-arang sa waykalipay ug makahatag sa mahangturong katumanan.
- b. Ang pinakaepektibong mining-kalipay ni Satanas nga pangdani mao ang rilihiyon—waysulud nga mga ritwal, tawhanong mga buhat, emosyong-gibasehan nga pagsimba, ug estriktong pamatasan pinaagi nga diin ang mga Kristohanon nga ignorante sa doktrina mangita og kalipay.
4. Ang pagpangita para sa mining-kalipay maoy usa ka pagpakita sa pagkaarogante sa waykalipay, o kinaugalingong kaokupado diha sa kaugalingon. Ang aroganteng tawo nagsalig sa usa ka butang diha sa gawas aron moarang-arang sa kapakyasan ug pagkawaysulud diha sa sulud.
5. Ang mining-kalipay naghulagway sa magtotoo kinsa nagsalikway sa espirituhanong kinabuhi ug nagsugod diha sa usa ka katarantang pagpangita para sa kalipay diha sa mga detalye sa kinabuhi.⁴²

Integrity, 173-86; *Satan and Demonism*, 12-15.

42. Thieme, *Reversionism*, 24-25.

- a. Mga magtotoo diha sa usa ka katarantang pagpangita maoy gihulagway diha sa 2 Timoteo 3:4 isip “mga mahigugmaon sa kalingawan kay sa mahigugmaon sa Dios.” Uban sa tinguha para sa pagpagana nga naglabaw sa ilang tinguha para sa doktrina sa Bibliya, sila nagtukod sa ilang mga kinabuhi palibot sa kalingawan nga mga tinguha ug nagsalikway sa mga tinguhang may kalambigitan ngadto sa espirituhanong pag-abante.
  - b. Ang magtotoo sa katarantang pagpangita para sa kalipay nagdalit ngadto sa pangibog nga mga sundanan sa kinaiyang makasasala; siya nagpatuyang diha sa usa ka paagi sa pagpakabuhi sa tawo sa kaugalingong-pagkatagbaw pinaagi sa legalismo, pagkamaulagon, o pareha (Mga Taga-Galacia 5:16).⁴³
6. Mining-kalipay maoy usa ka gigikanan sa kaugalingong-gimugna nga kagul-anan ingon man isip usa ka garantiya para sa divine nga disiplina (Mga Salmo 7:14-16).
    - a. Ang pagpangita para sa kalipay nga nahimulag gikan sa Dios ug sa Iyang plano maoy usa ka daotang pagbalikbalik sa panahon nga sa kanunay nagbalik sa parehong lugar—kalaay, waypahulay, waykalig-on, kalibog, ug pagkawaysulud (Mga Proberbio 14:14; Ecclesiastes 1:5-9; 2 Timoteo 3:7). Ang daotang mga desisyon nga nahimo diha sa matag kabuang nga pagpangita sa kalipay mopataas lamang sa kagul-anan nga miaghat

---

43. Thieme, *Rebound and Keep Moving!*, 9-10.

sa pagpangita diha una sa tanan.

- b. Ang magtotoo nga naglunang diha sa mining-kalipay nagtugot sa Dios nga Amahan sa pangtul-id nga disiplina, gipahamtang aron modasig sa rebound ug espirituhanong pag-abante (Mga Proberbio 3:12; Mga Hebreohanon 12:6). Makanunayong kapakyasan aron motubag sa divine nga masilotong mga sukdanan nagresulta diha sa sala ngadto sa kamatayon: ang magtotoo kinsa nagpuyo uban ang maynus K mamatay uban ang maynus K; walay pagkamatay nga grasya, bugtong kagulan diha sa pagkamatay (Mga Proberbio 14:12-13; 1 Juan 5:16b).

7. Tungud kay ang mining-kalipay maoy migamut diha nga wala sa divine nga katukuran ni sa Kristohanong paagi sa kinabuhi, ang iyang pagpadayon sulud sa katilingban nagsangpot diha sa kagub-anan sa nasudnong pagkaanaa.

C. Plas K (+K)—Pag-ambit sa Kalipay sa Dios

1. Plas K, sa hingpit gihulagway isip “pag-ambit sa kalipay sa Dios,” mao ang kinatas-ang tinuud nga kalipay nga makab-ot sa magtotoo kinsa nakaabut sa espirituhanong kahamtong. Kini nga kalipay maoy usa ka naglahutay nga kahimtang sa kinahiladmang kalinaw, pagsalig, ug katagbawan nga waykalambigitan ngadto sa bisan unsang detalye o panghitabo sa kinabuhi. Ang magtotoo uban ang plas K adunay kalipay sa Dios nga nagpuyo diha sa iyang kalag.
2. Ang Dios nagpaambit sa iyang kalipay diha sa magtotoo pinaagi sa pagpaambit sa iyang panghunahuna, diin maoy gipadayag diha sa iyang Pulong (Juan 15:11; cf. 17:17).
  - a. Ang tinuud nga kalipay maoy usa ka

panghunahuna nga gibase diha sa divine nga panglantaw. Sa dihang ang panghunahuna sa Dios mamahimong panghunahuna sa magtotoo, ang magtotoo nag-ambit diha sa kalipay sa Dios (Jeremiah 15:16; Mga Taga-Roma 12:3; 2 Pedro 1:3).

- b. Kaalam mao ang basehan para sa kalipay: “Unsa ka gipanalanginan [*ashere*, malipayon] mao ang tawo [magtotoo] kinsa nakakita og kaalam, Ug ang tawo kinsa nag-angkon sa pagsabut [sa doktrina]” (Mga Proberbio 3:13). Ang magtotoo kinsa nakakita sa kaalam mao ang magtotoo kinsa nagkat-on ug nagmetabolisar sa doktrina ug naggamit niini ngadto sa kasinatian.
  - c. Ang Bibliya naggamit sa termino, *pleroo*, gihubad og “gihimong puno” ug “kompleto,” aron mopaila nga ang pagkab-ot sa kalipay maoy usa ka proseso (Juan 15:11; 17:13; 1 Juan 1:4). Nakompleto nga kalipay *maoy* espirituhanong kahamtong. Ang magtotoo kinsa naglihok ubus sa makanunayong human-sa-kaluwasang epistemolohikal nga rehabilitasyon sa katapusan makakab-ot niining malahutayong tinuud nga kalipay.
  - d. Ang Mga Salmo 119:2 naghulagway sa mga magtotoo kansang prayoridad mao ang doktrina sa Bibliya: “Unsa ka gipanalanginan [malipayon] mao kadtong kinsa nagtuman sa Iyang mga testimonya [mga mando], Kinsa nangita Kaniya sa tanan *nilang* kasingkasing [kalag].”
3. Plas K mao ang kalipay nga makita diha sa pagkatawo ni Jesu-Kristo.
    - a. Aron mopalahutay sa pagkatawo ni Kristo sa tibuuk nga Unang Pag-abut, ang Dios nga

Amahan midisenyo sa usa ka sistema para sa pagkat-on ug paggamit sa Pulong ug pagkabot sa espirituhanong kahamtong pinaagi sa usa ka divine nga gahum nga gigikanan. Diha sa Iyang pagkatawo, ang atong Ginoo adunay perpektong kalipay pinaagi sa makanunayong pagpuyo sa sulud niining divine nga gahum nga sistema. Siya mipadayon nianang kalipay bisan pa samtang didto sa krus (Mga Hebreohanon 12:2).⁴⁴

- b. Matag Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo adunay potensiyal nga moambit diha niining kalipay pinaagi sa paggamit sa susamang divine nga gahum nga sistema nga mipalahutay sa pagkatawo ni Jesu-Kristo (Mga Taga-Efeso 1:19-20; 3:20-21).
  - c. Ang Juan 15:11 nagpadayag sa relasyon tali sa kalipay ni Kristo ug sa kalipay sa Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo: “Ako mitudlo kaninyo niini nga mga butang [mga mando sa doktrina sa Bibliya], aron nga ang Akong kalipay [+H] mamahimong anaa kaninyo, ug nga ang inyong kalipay mamahimong makompleto [matuman].”
4. Ang Balaang Espiritu mao ang gigikanan sa gahum para sa pag-ambit diha sa kalipay sa Dios (Juan 14:26; 16:13; Mga Taga-Roma 14:17; 15:13; Mga Taga-Galacia 5:22).
    - a. Sa kaluwasan, ang Balaang Espiritu nagsulud sa Kapanahonan sa Simbahan nga magtotoo diha sa waykatapusang paghiusa uban ni Kristo, naghimo sa usa ka bag-ong

---

44. Thieme, *Christian Integrity*, 1-7, 117-20, 194-96.

espirituhanong mga binuhat (2 Mga Taga-Corinto 5:17; Mga Taga-Efeso 2:10). Bugtong ang “bag-ong binuhat” diha ni Kristo mao ang makahimo sa pag-ambit diha sa divine nga kalipay.

- b. Ubus sa ministeryo sa pagpuno sa Balaang Espiritu, ang magtotoo maoy anaa sa fellowship uban sa Dios, naglihok sulud sa divine nga gahum nga sistema; ang iyang kalag maoy gikontrolar pinaagi sa Balaang Espiritu imbis kay sa kinaiyang makasasala (Mga Taga-Galacia 5:16, 22-25; Mga Taga-Efeso 5:18).⁴⁵
  - c. Ang Balaang Espiritu mao ang magtutudlo kinsa nagtudlo sa magtotoo sa doktrina sa Bibliya (Juan 14:26; 15:26; 16:13). Ang pagpuno sa Espiritu naghimo sa espirituhanong kamatuuran nga gisangyaw pinaagi sa pastor-magtutudlo nga masabtan ug magamit, aron nga ang magtotoo makaabante ngadto sa kahamtong aron moambit diha sa perpektong kalipay sa Dios.
5. Katagbawan maoy usa ka bibliyanhong kapulong para sa plas K.
- a. Bag-ong Testamentong Griyego nga mga termino para sa katagbawan naghulagway sa kahimtang sa kinahiladmang kalinaw, pagkatagbaw, ug pagbuhi-sa-kaugalingon nga ang magtotoo makasinati diha bisan sa hilabihang kalisud nga mga pagpiit ug mga panghitabo.

---

45. Ang matag magtotoo maoy napuno diha sa Espiritu sa higayon sa kaluwasan. Ang pagpuno sa Espiritu maoy mahanaw sa dihang ang magtotoo makasala apan maoy mabakwi pinaagi sa rebound, sa pribadong naghingalan sa nahibaloang mga sala ngadto sa Dios nga Amahan (1 Juan 1:9).

- 1) “Kon kita adunay pagkaon ug pangtabon [inadlaw nga mga panginahanglanon], uban niini kita matagbaw [*arkeo*, tagbaw, natagbaw]” (1 Timoteo 6:8).
- 2) “Busa ako natagbaw pag-ayo [*eudokeo*, nahiyayon, nalingaw] uban ang mga kaluya, uban ang mga insulto, uban ang mga pasakit, uban ang mga panglutos, uban ang mga kalisud, para sa ngalan ni Kristo; kay sa dihang ako mahuyang, nan ako malig-on” (2 Mga Taga-Corinto 12:10).
- 3) “Dili nga ako nagsulti gikan sa kakulang; kay ako nakakat-on nga matagbaw [*autarkes*, tagbaw, pagbuhi-sa-kaugalingon] diha sa bisan unsang mga panghitabo nga ako anaa” (Mga Taga-Filipos 4:11).
- b. Mga Hebreohanon 13:5 nagmaymay sa mga magtotoo aron nga “matagbaw diha sa unsa ang anaa kanila,” gibase diha sa makatarunganong pasikaran, “Kay Siya sa Iyang-kaugalingon miingon, “AKO DILI GAYUD MAGBULAG KANIMO, NI AKO GAYUD MAGBIYA KANIMO.”
6. Mga karakteristik sa Pag-ambit sa Kalipay sa Dios (+K).
  - a. Katagbawan ug kamalinawon sa kalag.
  - b. Dungog, hiyas, ug nagresulta nga kalig-on para sa bisan unsang sitwasyon diha sa kinabuhi.
  - c. Pagpugong sa kabug-aton diha sa kalag.
  - d. Kapasidad para sa kinabuhi, gugma, pagkamapasalamaton, ug pagkasadya sa mga detalye sa kinabuhi (Mga Salmo 9:1-2; 97:12; Mga Taga-Filipos 4:11-12; 1 Mga Taga-Tesalonica 5:18; 1 Juan 4:19).
  - e. Usa ka tinuud nga pagbati sa seguridad mahitungud sa temporaryo ug waykatapusang

kinabuhi (1 Pedro 1:8).

- f. Paglain batok sa pagkaarogante nga nagkontrolar sa kalag.
  - g. Kagawasan gikan sa kahadlok, kabalaka, kahingawa, pagduhaduha, ug pagsikup.
  - h. Kusog diha atubangan sa sukwahing mga panghitabo, legalistang pagsaway, kadaotan, hulga, o panglutos (Mga Salmo 5:11; 2 Mga Taga-Corinto 12:10; Santiago 1:2-4).
  - i. Abilidad sa paglahutay sa bisan unsa diha sa kinabuhi, ingon nga gipamatud-an pinaagi ni Jesu-Kristo, “kinsa para sa kasadya [kalipay] nga gipahiluna atubangan Kaniya nga milahutay sa krus” (Mga Hebreohanon 12:2).
7. Plas K maoy gidisenyo para sa matag kategoriya sa pagkaanaa human sa kaluwasan (Mga Salmo 16:11).
- a. Ang magtotoo kinsa nagkab-ot sa plas K para sa pagpuyo makaangkon sa plas K diha sa pagkamatay (Mga Taga-Filipos 1:21).
  - b. Ang hamtong nga magtotoo nga nagdala sa iyang kalipay diha sa waykatapusang kahimtang, nga diin kini maoy gipatubo ngadto sa waykatapusang mga ganti didto sa lingkuranan sa paghukum ni Kristo (2 Mga Taga-Corinto 5:10; 2 Timoteo 4:7-8; Pinadayag 22:12-14). Bisan pa og adunay kalipay para sa tanang mga magtotoo sa tibuuk eternidad, ang hamtong nga magtotoo adunay usa ka masdakong kalipay gikan sa “nagsaylong mga katigayunan sa Iyang grasya,” ibabaw ug lapas pa sa normal nga mga panalangin sa langit (Mga Taga-Efeso 2:7).

V. Bibliyanhong mga Mando ngadto sa Kalipay

- A. “Ayaw paguul [dimalipayon], kay ang kasadya [kalipay] sa GINOO maoy imong kusog [gahum]” (Nehemiah 8:10*b*).
- B. “Pagmaya [malipayon] diha sa GINOO, kamong matarong nga katawhan [mga magtotoo]; Ug pagpasalamat ngadto sa [ang paghandum sa] Iyang balaang ngalan [Iyang pagkabalaan, integridad]” (Mga Salmo 97:12).
- C. “Sa katapusan, akong kaigsoonan, paglipay [pabilin diha sa pagbaton og kalipay] diha sa Ginoo. Aron mosulat sa susamang mga butang [mga mando] *pag-usab* maoy dili lisud ngari kanako, ug kini [kinahiladmang kalipay] maoy usa ka magbalantay para kaninyo” (Mga Taga-Filipos 3:1).
- D. “Paglipay [pabilin diha sa pagbaton og kalipay] diha sa Ginoo kanunay; *pag-usab* ako mag-ingon, paglipay [pabilin diha sa pagbaton og kalipay]!” (Mga Taga-Filipos 4:4).

KARAANG TESTAMENTO

GENESIS

1:24-28 47
1:27.....47
2:7.....47
2:24.....59
3:19.....71
15:18.....16

EXODO

20:1-17 80
21:1-24:11.....80

LEVITICO

26:40-42 21

DEUTERONOMIO

6:4-9 8
6:20.....8

1 SAMUEL

16:7.....62

1 MGA HARI

2:2-3 10
3:14.....12
5-6 12
7:2-7 16
7:13-51 12
8.....13
8:12-66 13
8:56.....13
8:61.....13
9:15.....34
9:19.....34
9:26.....34
10:23.....14
10:26.....34
11:1 58
11:2.....58
11:3.....36,58
11:4-5.....58

2 MGA HARI	9:17.....	17
	9:18.....	17
17.....	9:19.....	17
25.....	9:20.....	17
	9:21.....	18,23
1 CRONICAS	9:22-23	16
	9:24.....	16
28:5-6	9:25.....	16
28:11-19.....	9:26.....	16
	9:27.....	16
2 CRONICAS	9:31.....	38
	10:36	39
1:1.....	10:3-4	38
1:6.....	10:13-14	39
1:7.....		
1:10.....	NEHEMIAH	
1:11.....		
1:12.....	8:10.....	6,65,92
1:14.....		
1:15.....	MGA SALMO	
1:17.....		
2-5	5:11	91
2:1.....	7:14-16	85
2:5-6	9:1-2	90
8:4-6	16:11.....	91
8:17-18	32:5.....	21
9:2.....	37:24.....	21
9:3-4	43:4.....	81
9:7-8	51:1-2	21
9:8.....	51:1-4	61
9:10.....	89:15-18	82
9:13-14	97:12.....	90,92
9:13-28	100:2.....	9
9:15-16	102:25.....	64

103:14.....	8	1:18.....	32
118:24.....	9	2:1.....	33
119:2.....	87	2:1-2	33
144:15.....	82	2:3.....	33
		2:4-6	35
MGA PROBERBIO		2:7.....	35
		2:8.....	35
Libro sa.....	72,73	2:9.....	36
3:12.....	86	2:9-10	36
3:13.....	6,87	2:10.....	36
14:12-13	86	2:11	37
14:14.....	19,85	2:18.....	37
16:20.....	73	2:19.....	38
22:6.....	8	2:20-21	42
23:7.....	62	2:23.....	42
23:24-25	82	3.....	43
29:18.....	83	3:1.....	43,45
		3:1-8	43
ECCLESIASTES		3:2-8	44
		3:6.....	44
Libro sa.....	23,24,25,77	3:8.....	45
1:1.....	25	3:12.....	46
1:2.....	26	3:18.....	46
1:3.....	26	3:19.....	46
1:4.....	27	3:20.....	47
1:4-10	26	3:21.....	48
1:5.....	27	3:22.....	49
1:5-9	85	5:10.....	50
1:6.....	27	5:11	51
1:7.....	28	5:12.....	52
1:8-9	28	5:13-15	53
1:13.....	29,30	6:2.....	54
1:14.....	30	7:1.....	55
1:15-16	31	7:13.....	56
1:17.....	32	7:20.....	57

7:23.....	57	28:29.....	5
7:26.....	59	55:7-9	5
7:28.....	60		
9:4.....	60		
9:9.....	82		
11:9-10.....	62		
12:1.....	64,66	15:16.....	87
12:3.....	66	50:17.....	39
12:4.....	67		
12:4-5	68		
12:5-6	69		
12:5-7	69		
12:7.....	70		
12:8.....	71		
12:9.....	72		
12:10.....	72		
12:12.....	30		
12:13.....	72		
12:14.....	74		

JEREMIAH

MGA PAGBANGUTAN

MICAH

HABAKKUK

ISAIAH

10:5-6	39
26:3-4	5

BAG-ONG TESTAMENTO

MATEO

4:4.....	81
12:42.....	14

MGA BUHAT

4:12.....	64
16:31.....	5

LUKAS

11:31.....	74

JUAN

1:12.....	21,49
3:3.....	49
3:7.....	49
3:16.....	56
10:28.....	49
10:29.....	49
13:17.....	81
14:6.....	64
14:26.....	88,89
15:11.....	7,86,87,88
15:26.....	89
16:13.....	88,89
17:13.....	5,87
17:17.....	81,86

MGA TAGA-ROMA

1:25.....	81
4:16-21	9
7:23.....	19
8:28.....	5
8:38-39	21,49
12:3.....	87
13:1-7	80
14:17.....	88
15:13.....	88

1 MGA TAGA-CORINTO

2:16.....	6,65
5:17.....	5

2 MGA TAGA-CORINTO

5:1-4	48
5:10.....	74,91
5:17.....	89
6:2.....	64

10:5.....	5
12:10.....	90,91

MGA TAGA-GALACIA

5:16.....	85,89
5:22.....	88
5:22-25	89

MGA TAGA-EFESO

1:19-20	88
2:2.....	83
2:7.....	74,91
2:8-9	5
2:10.....	89
3:20-21	88
5:18.....	89
5:31.....	59

MGA TAGA-FILIPOS

1:21.....	7,91
3:1.....	92
4:4.....	4,77,92
4:11	3,6,90
4:11-12.....	90
4:19.....	7

MGA TAGA-COLOSAS

1:16.....	64

1 MGA TAGA-TESALONICA

5:18.....	90
5:23.....	71

1 TIMOTEO

6:8.....	90
6:9-10	19,20

2 TIMOTEO

2:13.....	49
2:15.....	25
3:4.....	85
3:7.....	85
4:7-8	74,91

MGA HEBREOHANON

1:10.....	64
12:2.....	7,88,91
12:6.....	86
13:5.....	7,90

SANTIAGO

1:2.....	7
1:2-4	91
1:12.....	74
1:25.....	81
5:17-18	9

1 PEDRO

1 JUAN

1:4.....	57	1:4.....	87
1:8.....	91	1:9.....	21,61,89
1:23.....	49	4:19.....	90
3:18.....	56	5:16.....	86

2 PEDRO

PINADAYAG

1:3.....	87	20:15.....	83
3:18.....	65	22:12-14	74,91

**SUKARANAN NG MGA LIBRO NI R. B. THIEME, JR.
GIREKOMENDAR NG HAN-AY**

The Plan of God
The Trinity
Slave Market of Sin
The Barrier
Rebound & Keep Moving
Isolation of Sin
The Faith-Rest Life
God the Holy Spirit vs. The Sin Nature
Mental Attitude Dynamics
Heathenism
Divine Guidance
Prayer
Witnessing
The Prodigal Son

DOKTRINAL NG MGA PAGTOON SA BIBLIYA

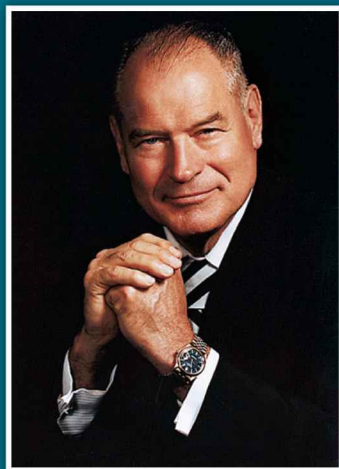
Doktrina sa Bibliya, ang unud sa pagtudlo nga gikuha gikan sa literal nga interpretasyon sa mga Kasulatan, maoy sukdanan sa espirituhanong kamatuuran. Ang pagtoon sa Bibliya naghatag og espirituhanong pampabaskog sa Kristohanon (Mateo 4:4).

Ang pagkamahinungdanon sa doktrina sa Bibliya pagahatagan gayud og importansiya (Mga Salmo 138:2). Ang Dios nagsugo sa Kristohanon aron sa pag-usab espirituhanon (Mga Taga-Roma 12:2). Kini nga pagkausab nanginahanglan og kada adlaw nga pagbag-o sa hunahuna pinaagi sa pagkat-on ug paggamit sa Pulong sa Dios (2 Mga Taga-Corinto 4:16; Mga Taga-Efeso 4:23).

Sa daghan nang katuigan ang doktrinal nga mga klase sa Bibliya nga gitudlo ni R.B. Thieme, Jr., nakahatag sa adlaw-adlaw nga espirituhanong pagkaon para sa iyang kongregasyon. Mga mantalaan, DVDs, ug MP3 CDs anaa nga walay bayad o obligasyon. Usa ka *Catalogo sa Doktrinal nga mga Pagtoon sa Bibliya* ipanghatag base sa inyong hangyo.

R.B. THIEME, JR., BIBLE MINISTRIES
P.O. BOX 460829
HOUSTON, TEXAS 77056-8829
www.rbthieme.org
713-621-3740

Si ROBERT B. THIEME, JR., (1918-2009), nagpabiling usa ka makahuluganong tingog sa Kristiyanismo sa tibuuk kalibutan. Ang iyang makugihon, mapatin-awong pagtudlo gibase sa orihinal nga mga lengguwahe sa Kasulatan inubanan sa paglandag sa makasaysayong konteksto sa panahon nga gisulat ang Bibliya. Ang iyang modernong mga sistema sa bokabularyo, mga ilustrasyon, ug bibliyanhong mga kategoriya sa tin-aw nagpahayag sa dimasayup nga mga kamatuuran sa Pulong sa Dios. Si Thieme nakarekord og labaw sa napulog-usa ka libo ka mga oras nga mga pagtudlo ug nakamantala og labaw sa usa ka gatos ka mga libro nga naglukup og dako sa bersikulo-matag-bersikulo sa Bibliya.

Hulagway ni Robert Becker

Si Thieme nakatapos didto sa University of Arizona (Phi Beta Kappa) ug Dallas Theological Seminary (summa cum laude). Ang iyang pagtungha sa seminaryo nahunong tungud sa pagpangalagad militar sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan diin siya misaka sa ranggo nga tenyente koronel sa Kwerpo sa Kasundalohan sa Kahanginan sa Estados Unidos. Human natapos sa iyang padayon nga pagtungha niadtong 1950, siya nahimong pastor-magtutudlo sa Simbahan sa Berachah sa Houston, Texas. Ang iyang malukpanong pagbansay sa Griyego, Hebreo, teyolohiya, kasaysayan, ug textual criticism naghatag og pundasyon sa iyang masuknaong propesyonal nga kinabuhi sa pagtoon ug pagtudlo sa Pulong sa Dios. Si Thieme miluwat sa pagkapastor-magtutudlo sa Simbahan sa Berachah human sa singkwentay tres ka mga tuig nga matinud-anong pagpangalagad.

Ang Pagpangita sa Kalipay

Ang Kasulatan nagdeklara ni Haring Solomon nga “maslabaw pa kay sa tanang mga hari sa kalibutan diha sa mga katigayunan ug kaalam.” Gikan sa usa ka tango sa elepante nga trono og gidayandayanan uban sa purong bulawan, siya midumala sa malamboong gingharian sa Israel. Ang iyang harianong kaanindot ug

kalantip sa pangutok maoy nahibaloan sa tibuuk nga karaang Haduul nga Sidlakan. Ang halapad nga mga bahandi, mahalong mga butang, ug talagsaong mga bag-ong butang sama sa mga unggoy ug mga pabo ang midayandayan sa iyang halangdong korte, apan diha niining tanan si Solomon wala makaangkon og kalipay. Nganong wala man?

Sa usa ka dapit niining hunahunaa, si Solomon nakalimot sa divine nga gigikanan sa iyang kabulahanan. Usa ka dakong pagkawaysulud miabut diha sa iyang kinabuhi samtang siya mipalayo gikan sa Ginoo, ug siya misugod diha sa usa ka pagpangita sa kalipay aron mopuno sa espirituhanong haw-ang. Gumikan sa kataranta ug waybunga nga pagpangita ni Solomon nag-abut ang usa ka mapugsanong mensahe para kanato: ang mensahe sa “mga unggoy ug mga pabo.” Ang pabo uban sa iyang mapagarbohong adorno ug ang unggoy uban sa iyang gahum nagpresentar sa matag kalingawan, matag pagsimang, matag posibleng pagsulay aron mangita sa kalipay nga nahimulag gikan sa plano sa Dios. Samtang si Solomon sa katapusan nakakita, bugtong pinaagi sa fellowship uban sa Dios ug ang pagpangita sa Iyang Pulong ang magtotoo makakab-ot sa kalig-on, katagbawan sa kalag, ug usa ka tinuud ug naglahutay nga kalipay.